

Yeunossak kon Wotokoyi Yekale

Sàlà Kaleta Yawon

Yeunossak kon wotokoyi yekale wechi màlà wakù itekale Luke nùmenukappù pùkkù pe. Jesus wennappoppù epùn pona ye'mappùtak ya'lon kon wotokoyi lùssan yekamappù ya. Wakù Akkwalù maimu yawàlà wakù itekale yekamappù tok uya Jerusalem po molopai tamù'nawàlà Judea polo molopai Samaria po molopai nen uchi non polonnà pata yamùk pùkkù tepose pàk iichelupa màlà. (1:8) Wapiyalok kon Jesus ya'lon kon wessepoloppù màlà Jew yamùk kùlottapai. Inekama kulu màlà Wakù Akkwalù we'wotokomappù Jerusalem po. Meluntà pe iwuttàppù màlà Jesus ya'lon kon pona Pentecost yattai. Itekale yekama tùwe'namaik pùla molopai tensan yekwa ton pen kupù meluntàlù yesak pe tok wechippù.

Peter molopai tùulon kon Jesus ya'lon kon pantomù yekamasak ya màlà molopai àkàmlà'no ipùkkù lùppù uya màlà Paul pantomù yekama. Wakù Itekale yalàppù ya màlà mei Jew yamùk pen piyak. Iwenukassak màlà Paul weleponsak Rome pona tùpo.

Ipantapàssak

Itokale yekama toppe wekonekantok 1:1-26

Jerusalem po itekale yekamatok 2:1—8:3

Judea po molopai Samaria po itekale yekamatok 8:4—12:25

Paul uya itekale yekamatok wolù yawon kon kappon yamùk pàk 13:1—28:31

1 ¹Theophilus, wapiyalok ukaletayi yau imenukappù uya tamù'nawolon Jesus nùkupùppù molopai enupa'nàppà ya tùwotokoyi piyattà tùuya motapai pàk. ²Epùn pona tùwenuttok weyu ponalà. Tùwenuku wapiya tùneunoko pe tùnanùmùssan nùssan yelupappù ya tok nùkupù woton pàk Wakù Akkwalù meluntàlù yai. ³Tùwettalumattà molopai tùwelikù tùpo, 40 pe wei kaichalà iichenpoikapàtùppù ta'lon kon nùssan piyak, kasei pe pùla pàli'yau tùwechi yekama pe tukke itekwa yà'là yekwa yawàlà là. Tok uya yenepù molopai iichelupappù tok pokonpe Kaatù wettok itepulu pe pàk. ⁴Tewin wei yattai tok wepili'chak yau, “Jerusalem kù'nàntàu, tùse lepantok mùmàmuttàik màlà ipàk uselupatainùk, Ukàipùnù uya itùlù uya màlà teppù lùppù,” teppù ya tok pàk. ⁵“John uya enpatauka'nàppà màlà tuna ke, tùse eyenpatauka kon màlà Wakù Akkwalù ke, tukke kulu wei tùpo pùla,” teppù Jesus uya tok pàk.

Jesus Wenukuppù Epùn Pona

⁶Jesus nenupassan wesseposak ipokonpe yau tok uya yekamappoppù, “Itepulu, itepulu pe ken na' we'nàtok mùnappo auya sàlàpe Israel yamùk piyak?” tukaik. ⁷Jesus uya, “Yà'làlà wekkuttok yattai molopai yà'làlà wekkupù màlà ànùttu kon pen tùse ukàipùnù nùkupù màlà tapàikke-tù yai,” teppù tok pàk. ⁸“Tùse meluntà yepolo auya'nokon màlà Wakù Akkwalù uyàssak àpona'nokon yau, molopai uyekamannan pe ewechi kon màlà Jerusalem po, tamù'nawàlà Judea yawàlà molopai Samaria polo, molopai mailàlà sàlà non wenukattok yawàlà,” teppù Jesus uya tok pàk. ⁹Wate ya tùpo Jesus yanùmùppù màlà Epùn pona tok uya yene tùse, molopai katupluk uya yonamùppù tok yenu winàpai.

¹⁰Màlàyau tok wechi lùppù kakàik itenu iwenuku yene pàk tùse, asa'lon kon kàyik yamùk aimu'nan ipon ton wechippù satik pe tok piyau. ¹¹“Kàyik yamùk Galilee pon kon, yà'là pe ken iwechi pàk kak yenupàkà ewechi kon màlà? Pùsàlà Jesus Epùn pona yanùmù neppàssai'nùk ewinàpai'nokon, mùkkàlà tùuyàttu'ma woton epùn pona iità menpàssatài'nùk kasa,” teppù tok uya.

Judas Mùyakan

¹²Màlàyau tok wennappoppù Jerusalem pona wùk Olive Tùpù poi. Sàlà wùk wechippù màlà mei kulu pùla Jerusalem poi, wàlàkka'nàtok yattai usanàtok kaichalà.^a ¹³Tok welepamùppù Jerusalem pona, tok utàppù tapùì kawonpan tak molo tùwettok kon yak. Molo tùwessan mùkyamlo Peter, John, James, molopai Andrew, Philip, molopai Thomas, Bartholomew, molopai Matthew, James Alphaeus mumu, Simon Zealot, molopai Judas, James mumu. ¹⁴Tok wepilipàtùppù tamùkke echipalà àpùlemase, tamùkke nossan yamùk pokonpe, Mary là Jesus yan molopai Jesus yakonnon tukaik.

¹⁵Màlà yattai ailon tawonnan wepilipùppù. ¹²⁰yawàlà'ne tok wechippù màlà tamù'nawàlà molopai Peter wà'mùssakkappù eselupase. ¹⁶“Utonpa yamùk, Kaatù Maimu wekkussak man ailon pe, Wakù Akkwalù uselupappù David yai Judas pàk lùppù kasa. Mùkkàlà wechippù Jesus ya'chinnan kàyik yamùk yanài pe. ¹⁷Judas wechippù kùklottau'nokon tùwessen pe, yanùnsak lùppù kùwotokoyi kon kupù tonpa pe.”

¹⁸Umà ye'mappù Judas uya pùlayatta tùnepoloppù àli pe tùwettok winà ke. Màlà umà yau iwepukappù ipla, ilotta wettoikkwappù molopai tamù'nawàlà iwek wettùlùkkwappù. ¹⁹Tamù'nawolon kon kappon yamùk Jerusalem pon kon uya yetappù. Màlàpàk tok uya yesettàppù tùmaimu kon yau Akeldama tukaik, Mùn Pata te ya pe iwechi.

^a 1:12 ½ mile peiwa

²⁰Masapùla “Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man Psalm yau, ‘Tàwà itùwùk yà'làlà pùla nechii molopai ànù'là kùsemattak itau,’ tukaik. {PSA 69:25}

Iwe'menukasak nàlà man Kaatù Maimu yau,

‘Tàwà tùulon iwotokoyi lùppù yanùmùik,’ tukaik. {PSA 109:8}

²¹⁻²²“Màlàpàk uchi tùulon i'che we'nà man kùya'là iwessak lùppù Jesus we'wuluukappù yekamanài pe. Kùya'là'nokon iwessak lùppù Itepulu Jesus usalà kùpokonpe'nokon yawàlà, John uya enpatauka'nàppà motapai tùpyattàse Jesus wenukappù kùwinàpai'nokon epùn pona ponalà,” teppù Peter uya. ²³Màlàyau tok uya asa'là kàyik yamùk yanùmùppù Joseph, Barsabbas tukaik tesassen. Justus tukaik nàlà là tesassen molopai Matthias. ²⁴Molopai tok wàpùlemappù, “Itepulu, tamù'nawolon kon kapon yamùk yewan mùttuyaik. Màlàpàk ina pàk yekamakà i'nai là yanùnsak auya pùsamlo kùlottapai, ²⁵teunossen pe sàlà wotoko yanùmù woton Judas nùnàmappù lùppù tùutà yau tùpatassek yak,” tukaik. ²⁶Sàlà tùpo tok wenkaluppù tàk lùkkwà tenu'mapàsse. I'nai là yanùmù tùuya'nokon pùsamlo kùlottapai ittu toppe tùuya'nokon. Matthias pona iwepukappù, mùkkàlà yanùnsak wechippù màlà. Molopai 11 pan kon teunossan tonpa pe iwenappù.

Wakù Akkwalù Uyàttok

2 ¹Uta'lettàntok Weyu welepansak yau,^b tamù'nawolon kon ailon tawonnan wepilipùppù tamùkke tewin ipatassek. ²Màlà yattai epùn winàpai meluntà assetun tàwù walai yetappù tok uya, molopai tamù'nawàlà tapùì itau tok wettok chichiu pe yanùkkappù ya. ³Màlàyau apok wettuluka usenkapàtù walainon uyàpù tùwepantakapàtù pe tùpona'nokon yenepù tok uya, molopai tamù'nawolon kon pona iweleutappù tewin pàk. ⁴Tok wanùpùppù màlà tamù'nawàlà Wakù Akkwalù ke molopai tok wessa'molùkappù tùuselupa kon pàk tùpatalo'nan mayin yamùk yau, Wakù Akkwalù uya tok pùikattàppù tok uselupa toppe.

Apok wettuluka usenkapàtù walainon uyàpù tùwepantakapàtù pe tok pona. (2:3)

^b 2:1 Pentecost yattai uta'lettàntok màlà 50 pe wei Entaka'nàppà yattai ye'mappùtakan. Pentecost màlà 50 te ya

⁵Jew yamùk wechippù molo Jerusalem po kaklan pe iwepili'chak kon, Kaatù pàk tùwàpùlemasan iyàssak kon tamù'nawàlà wolù yawolon pata yamùk yapai. ⁶Sàlà tàwù yetasak tùuya'nokon yau, ilinà pe tok wepilipùppù. Masapùla ailon tawonnan uselupa yetasak tùuya'nokon tùmaimu kon yau pàk tok usenumenkappù kulu. ⁷Tùusenumenkatok kon yau tok uselupappù, “Pùsamlo ku mùkyamlo kàyik yamùk sàlà kasa nùselupayai'nannùk tamù'nawàlà Galilee pon kon? ⁸Yà'là pe ken uchi iwechi pàk tamù'nawàlà kùmiamlo uya tok uselupa kùmaimu kon yau yeta sàlà? ⁹Parthia pon kon kùmiamlo, Media pon kon, Elam pon kon, Mesopotamia pon kon, Judea pon kon, Cappadocia pon kon, Pontus pon kon, Asia pon kon, ¹⁰Phrygia pon kon, Pamphylia pon kon, Egypt pon kon, Libya, Cyrene piyawon woino kon, molopai kaklan yamùk Rome pon kon, ¹¹asaklàma Jew yamùk molopai Jew yamùk pen molo man. Jew yamùk pen tùse iwelattàsak kon Jew yamùk uya enupantok winàkàik, Crete pon kon molopai Arabia pon kon nàlà kùmiamlo. Tamù'nawàlà tok uselupa kùmaimu kon yau yeta man, wakù kulu eke ton Kaatù nùkupùppù pàk,” tukaik. ¹²Tok usenumenkappù kulu, ailon te tok uya ma'le iwechippù, màlàyau tok usekamappopàtùppù, “Yà'là te ya pe ken uchi iwechi sàlà?” tukaik. ¹³Tùse tùulon kon uya tok mottùnpa pe, “Pùsamlo wetùnsak màlà wain ke!” teppù tok pàk.

Peter Yekale

¹⁴Màlàyau Peter wà'mùssakkappù tùulon kon 11 pan kon pokon-pe molopai eke pe iichelupappù, “Utonpa yamùk Jew yamùk, molopai tamù'nawàlà amyamlo Jerusalem po tùwemassan, kùyetatak kon molopai unekama yetatak kon,” teppù ya tukkan kon kappon yamùk pàk. ¹⁵“Pùsamlo kàyik yamùk wetùnsak pùla man wamùkayatài'nùk kasa. Ko'làma nen man, 9:00 neken nen. ¹⁶Tùse sàlà màlà Kaatù Maimu yenpoikanài Joel uselupappù lùppù ipàk.

¹⁷Sàlà kupù uyaichi màlà pata weyu wenukappù yau.

Wakù Akkwalù tùlù uya màlà tamù'nawolon kon kappon yamùk pona.

Àmu kon molopai eyenchi kon uya Kaatù Maimu yenpoikatok woton,

eyimoinelù kon uya we'neppà'nà kasa yà'làlà yene màlà, molopai ayamokolù kon yamùk we'neppàtù màlà.

¹⁸Ewaik, uyapyoto yamùk là, asaklàma kàyik yamùk molopai nossan yamùk pona,

Wakù Akkwalù tùlù uya màlà, màlà yattai.

Molopai tok uya Kaatù Maimu yenpoika màlà.

¹⁹Enumenkannan kupù uya màlà kak yau,

molopai yà'làlà tensan yekkwa pen yentok ipàkàlà kupù uya
màlà non po.

Mùn molopai apok wechi màlà molo molopai i'chin pe
ikelechìn.

²⁰ Wei wena màlà ewalupà pe, molopai kapùì umùnta màlà,
màlà eke molopai wakù kulu Itepulu Weyu uyàpù wapiya.

²¹ Màyau nen uchi màlà ànù'là Itepulu yesek yesa'nài
wepùikattà màlà.' {JOEL 2:28-32}

²² “Sàlà umaimu yetatàk kon, kappon yamùk Israel pon kon! Jesus,
Nazareth pon kàyik, usenpoikappù màlà apyakù'nokon Kaatù winà,
eke iwotokoyi yamùk tensan pen molopai tensan yekkwa ton pen winà,
enumenkannan winà, molopai yentok ipàkàlà pe tùwekkussan winà,
màlà Kaatù nùkupùppù Jesus yai. Amyamlo pe mùttuyatài'nùk kasa.

²³ Kaatù uya sà kasa wa'nechiitta tetok tùuya yau molopai ittutok tùu-
ya yau, Jesus tülùppù eyemyakù'nokon. Molopai iwànàppù auya'nokon,
àli ton kappon yamùk uya tàwà ipukapàttoppe pulusuk pona ikupùppù
auya'nokon. ²⁴ Tùse Kaatù uya iwuluukappù iwelittok yapai, ipùikattàppù
ya weli'nàtok uya i'ninpatok winàpai, masapùla weli'nàtok uya ya'chitok
pùla iwechi pàk. ²⁵ Masapùla David uya wateppù ipàk,

‘Tàwàlàlà Itepulu yeneppù uya uyemlotopo,
ukamikù pen winà man, màlàpàk utama pen màlà.

²⁶ Sàlà kasa iwechi pàk uyewan nùtauchinpayan,
molopai uyani wanùssak man utauchinpantok ke.
Uyesak wemapù nàlà màlà enpen we'nàtok yau.

²⁷ Masapùla uyakkwalù yenu'ma auya pen màlà iweli'chak kon
kùlottaui,
esukenan àponalok uya kàtantok ittu toppe ikupù auya pen
màlà.

²⁸ Asanta wema'nàtok ye'ma yawà anài yekamasak auya man
upàk,
molopai upyau ewettok uya uyanùkka màlà utauchinpantok
ke,' tukaik. {PSA 16:8-11}

²⁹ “Utonpa yamùk, masa uselupai'che wakù pe tùttuse ina tamo David
pàk. Iwelikùppù màlà molopai iwu'nattàppù màlà, iwuluwachi talà man
kùpyau'nokon sàlà tepose. ³⁰ Kaatù Maimu yenpoikanài pe iwechippù
molopai Kaatù uya ‘suwa wechi màlà’ tetok tùpàk ittupù ya. Kaatù uya
tùnkupù woton yekamappù, ‘tewin nà David payan kùlottaui Kin koneka
uya màlà,’ iwechippù kasa tukaik. ³¹ David uya Kaatù nùkupù woton yene-
ppù, màlàpàk iichelupappù Christ we'wuluukatok pàk, ‘Weli'nàtok patassek
yak yenu'mappù pùla iwechi màlà, ipun ukàtappù pen,’ tukaik. ³² Kaatù
uya pùsàlà, Jesus wuluukappù weli'nàtok yapai, molopai tamù'nawàlà

ina mùkyamlo sàlà ailon yekamannan. ³³Iwuluukappù màlà kamik pen Kaatù yemyatù winàkàik. Molopai Wakù Akkwalù yanùmùppù ya iwinàpai. Sàlàpe menyatài'nùk molopai metayatài'nùk màlà ilepatok ya eke pe. ³⁴David là wenukuppù Epùn pona pen, tuse,

'Itepulu uya wateppù Uyepulu pàk, eleutakà talà kamik pen winà,

³⁵eyeyatonnon kupù uya atta yapon pe, atta yo'no ponalà,'
teppù ya. {PSA 110:1}

³⁶"Tàwà tamù'nawolon kon Israel pon kon kappon yamùk ailon pe nùttui, pùsàlàichi mùkkàlà Jesus ànpukapàtùppù kon pulusuk pona. Kaatù uya ikussak màlà Itepulu pe molopai Christ pe!" teppù Peter uya.

³⁷Sàlà yetasak tùuya'nokon yau kappon yamùk usewankono'mappù kulu. Màyayau Peter molopai tùulon kon teunossan pàk, "Ina tonpa yamùk, Yà'là ken uchi kupù ina uya?" teppù tok uya. ³⁸Peter uya yeikuppù "Elattàtāk kon tamù'nawàlà amakuyi kon winàpai, molopai esenpataukatāk kon Jesus Christ yesek yai, màlàyau amakuyi kon pàk usentuppan màlà. Molopai Wakù Akkwalù, Kaatù uya lepantok yepolo auya'nokon màlà. ³⁹Masapùla Kaatù uya sàlà kupù uya màlà tetok tùuya yekamappù àpàkù'nokon molopai àmunkà kon yamùk pàk, molopai tamù'nawolon kon mei nai'nannùk pàk, tamù'nawàlà amyamlo Itepulu Kùkaatùyi kon nùkà'ma ton." ⁴⁰Peter uya tok yelupappù tukke tok yeka'nonka pe, "Epùikattàtāk kon, sàlà wettalumattàntok pùsamlo àli ton kappon yamùk sàlà yattai nai'nannùk pona nùyàssai'nùk winàpai!" ⁴¹Tukkan kon uya ailon teppù Peter uya itekale yekama pàk. Molopai tok usenpataukappù, 3000 yailà'ne kappon yamùk uya ailon tawonnan tonpattàppù màlà wei yattai. ⁴²Tok uko'manpàtùppù tùusenupa kon pàk yeunossak kon uya enupantok pàk, tamùkke tewin tok wechippù, tùuta'lettàtok kon yau molopai tùwàpùlematok kon yau.

Wema'nàtok Ailon Tawonnan Kùlottau

⁴³Tukke enumenkannan molopai tensan yekkwa ton pen yentok ipàkàlà, wekkupùppù màlà yeunossak kon yai, màlà uya tamù'nawolon kon yenalippasak wechippù. ⁴⁴Tamù'nawàlà ailon tawonnan wechippù tamùkke echitonpa pe. Tok uya yà'làlà tùpyawon'nokon yekamùppù tùtonpa kon pokonpe. ⁴⁵Tok uya temamin kon chilanmappù molopai pùlayatta pantakappù tok uya tùklottau'nokon i'che kulu tùwettok kon yawàlà. ⁴⁶Wei kaichalà tok wepilipàtùppù Kaatù yùwùk tak. Pùlomù pusak pilipàtùppù tok uya tùwùk kon tau molopai kùyali napùppù tok uya tùtauchinpaik molopai tùwanmùla itewan, ⁴⁷Kaatù yapulà pe molopai kappon yamùk uya tok namappù. Molopai wei kaichalà Itepulu uya tok tonpattàpàtùppù tùwepùikattàsan ke.

Tùsasen Pen Kàyik Uchipittàppù

3 ¹Tewin nà wei yattai ko'manpe 3:00 yattai Peter molopai John tawonnan utàppù Kaatù yùwùk tak, wàpùlemantok yattai. ²Molo Wakù Kulu Manatta tukaik tesassen motau, kàyik wechippù tùsasen pen tùwentuppù motapai. Wei kaichalà tapàssen pe iwechippù manatta piyak pùlayatta pàk enkui pe iwettoppe kappon yamùk Kaatù yùwùk tak tùutàsan pàk. ³Peter molopai John tawonnan utà Kaatù yùwùk tak yensak tùuya yau enkui pe iwechippù, yà'làlè ke tùlepa toppe tok uya. ⁴Tok wechippù itenupàkà molopai Peter uya, “Masa ina yenkà!” teppù. ⁵Màlàyau tok yeneppù ya, yà'làlè yepolo tùuya tok winàpai pe tekamaik. ⁶Peter uya, “Pùlayatta pùla kulu wessaik, tùse elepa uya sàlè itesak pe wettok ke. Jesus Christ Nazareth pon yesek yau à'mùssakkakà molopai asakà, te uya sàlè,” teppù ipàk. ⁷Màlàyau Peter uya ya'chippù kamik pen itemyatù pàk molopai ipùikattàppù ya iwà'mùssakka tùse. Asse'ne kulu mùkkàlè kàyik pùta molopai iplakun umeluntàtappù. ⁸Iichanùmùppù satik pe tùtta pona, molopai tùusalà pàk iwessa'molùkappù. Màlàyau iwewomùppù Kaatù yùwùk tak tok ya'là, iichalàppù molopai iichanùn-pàtùppù Kaatù yapulà pe. ⁹Tamù'nawalà kappon yamùk uya iichalà molopai Kaatù yapulà ya yeneppù. ¹⁰Enkui, Kaatù yùwùk mùlatta Wakù Kulu tukaik tesassen po tùwessen pe ittusak tùuya'nokon yau, tok use-
numenkappù kulu màlè wakù wekkussak ipàk pàk.

Peter Uya Itekale Yekama Kaatù Yùwùk Tau

¹¹Peter molopai John tawonnan pàk iita'chippù. Tamù'nawalà kappon yamùk usenumenkappù kulu màlè molopai tok utàppù aitun pe tok piyak, patassek Solomon patassek tukaik tesassen yak. ¹²Kappon yamùk yensak tùuya yau, Peter uya wateppù “Kappon yamùk Israel pon kon, yà'là pe iwechi pàk eusenumenkaskon kon màlè sàlè pàk, molopai yà'là pe iwechi pàk ina yenupàkà ewechi kon màlè? Ina uya ka' tùmèluntàlù kon molopai wakù pe tùwettok kon yai pùsàlè kàyik usatoppe ikussak pe mùttuyatàu lù? ¹³Abraham Kaatùyì, Isaac Kaatùyì, molopai Jacob Kaatùyì, ina tamo yamùk Kaatùyì uya, wakù apulàntok tùsak sàlè tapyoto Jesus yemyak. Pùsàlè tùlùppù auya'nokon itepulu yamùk yemyak, inulunpappù auya'nokon Pilate yemlotopo, inonka pàk lànèn iwekkussak tùse. ¹⁴Esuken iwechippù àli là kuttok pùla, tùse inulunpappù auya'nokon, molopai kappon wànàippù yennappù auya'nokon inonka toppe. ¹⁵Màlàyau nen uchi wema'nàtok yesak wànàppù auya'nokon. Tùse Kaatù uya iwuluuka-
ppù weli'nàtok yapai molopai ina uya yeneppù molopai ina nekamayan. ¹⁶Jesus yesek meluntàlù uya màlè pùsàlè tùsasen pen kàyik lepasak nai'nùk imeluntàlù ke. Menyatài'nùk molopai mùttuyatài'nùk wekkussak

màlà ailon tetok itesek pàk yai. Ailon tetok Jesus pàk uya màlà pùsàlà ipittàkassak sàlà kasa eyemloto kon po.

¹⁷“Màlàpàk utonpa yamùk, tùttuyaik màlà amyamlo molopai eyepulu kon nùkuttainùk Jesus winàkàik wekkupùppù, ittu auya'nokon pùla iwechi pàk. ¹⁸Kaatù uya pùsàlà tùneunokoppù wettalumattàtok woton yekamappù màlà pena tùmaimu yenpoikannan winà. Molopai ailon pe màlà kasa iwekkuttoppe ikupùppù ya. ¹⁹Elattàtàk kon uchi àli kuttok auya'nokon winàpai, elattàtàk kon Kaatù winàkàik màlàyau amakuyi kon kolùka ya màlà, ²⁰Emennak emeluntàlù yepolo kon pa Itepulu winàpai molopai Jesus yeunottoppe ya, mùkkàlà Christ inanùmùppù lùppù àponalok kon pe. ²¹Epùn po iwechi màlà tamù'nawolon wenatok emennak pe yattai uyàpù ponalà, Kaatù uya yekamappù pena wakù ton tùmaimu yenpoikannan yai kasa. ²²Masapùla Moses uya, 'Itepulu Akaatùyi uya uwalai tùmaimu yenpoikanài pùmùssakka màlà àklottapai'nokon. Tamù'nawàlà inekama metatàik. {DEU 18:15} ²³Ànù'là mùkkàlà nekama yetanài pen wepantaka màlà Kaatù ponalok kon kappon yamùk winàpai molopai inmatta màlà,' teppù ya. {DEU 18:15, 18-19} ²⁴Molopai tamù'nawàlà Kaatù Maimu yenpoikannan, Samuel molopai mùkyamlo ite'mappù pàk iyàssak kon nùssan, itekale yenpoikannan uya sàlà yattai nekkussai'nùk yekamappù màlà. ²⁵Àponalok kon màlà tùmaimu yenpoikannan yai ikupù uya màlà teppù lùppù Kaatù uya atamo kon yamùk pàk. Sàlà yamùk màlà àponalok kon nàlà tok munkà pe ewechi kon pàk. Abraham pàk, 'Apayan yamùk yai tamù'nawolon kon kappon yamùk non pon kon pùlema uya màlà,' teppù tùuya kasa. {GEN 22:18} ²⁶Màlàpàk Kaatù uya wapiya tapyoto wuluukappù weli'nàtok yapai molopai yeunokoppù apyakù'nokon, àpùlemase'nokon, alattà kon tùuya àli kuttok auya'nokon winàpai winà,” teppù Peter uya.

Peter Molopai John Wechi Eke Ton Yemlotopo

4 ¹Peter molopai John tawonnan uselupa lùppù tùse paatele yamùk, Kaatù yùwùk yelasu pe tùwessan yepulu molopai Sadducee yamùk uyàpùppù tok piyak. ²Tok we'naikasak wechippù masapùla tok uya kappon yamùk yenupa pàk, molopai Jesus yau iweli'chak lùppù we'wuluukatok yekama tok uya pàk. ³Màlàyau tok uya Peter molopai John tawonnan ya'chippù molopai patiki'chi tak tok uya tok tùlùppù pata wemapù yakon wei pe ponalà, masapùla ko'manpe kulu iwechi pàk. ⁴Tùse tukke kappon yamùk itekale yetannan nùssan uya ailon teppù, molopai kàyik yamùk neken wenappù 5000 yailà'ne là.

⁵Iwemassak pe Jew yamùk yepulu yamùk, Eke ton molopai Law pàk enupannan wepilipùppù Jerusalem pona. ⁶Tok wessepoloppù eke kulu paatele Annas, Caiaphas, John, Alexander molopai tùulon kon eke kulu

paatele tonpa yamùk pokonpe. ⁷Tok uya Peter molopai John tawonnan nepùppù temloto kon pona, molopai tok uya tok yekamappoppù, “Atta ken sàlà mùkuttantàu? Yà'là yekkwa ken meluntà apyau'nokon nai, wapùla ànùk yesek ken mapulàtantàu?” tukaik.

⁸Peter, iwanùssak Wakù Akkwàlù ke uya tok maimu yeikuppù, “Kappon yamùk yepulu molopai Eke ton. ⁹Ina yekamappopàtù sàlàpe wakù kussak lùppù tùusasèn pen kàyik pàk, molopai yà'là kasa là ipittàppù pàk yau. ¹⁰Ittutàk kon molopai tàwà tamù'nawàlà kappon yamùk Israel pon kon nùttui, pùsàlà kàyik wechi satik pe eyemloto kon po tamù'nawàlà iichipittàsak Jesus Christ Nazareth pon yesek yai, mùkkàlà ànpukapàtùppù kon pulusuk pona, molopai Kaatù nùwuluukappù weli'nàtok yapai. ¹¹Jesus mùkkàlà Kaatù Maimu uselupatok ipàk, ‘màlà tàk amyamlo tapùu yamùnnan nùnulunpappù, wenasak man tapulàsen pe kulu yà'làlà yentai,’ tukaik. {PSA 118:22} ¹²Wepùikattàntok wessepolo màlà mùkkàlà neken winà. Masapùla ànù'là yesek pùla iwechi màlà sàlà non po Kaatù nùtùlùppù kappon yamùk piyak wepùikattàntok iwinà pe,” tukaik.

¹³Jew yamùk yepulu ton usenumenkappù kulu màlà Peter molopai John tawonnan wettalipa pùla iwechi pàk, molopai iichenupasak kon pe pùla tok wechi tùulon kon kappon yamùk kasa ittu tùuya'nokon pàk. Málàpàk tok uya Jesus nenupassan nùssan pe tok wechi ittuppù. ¹⁴Tùse yà'làlà tetok tok uya pùla iwechippù, masapùla kàyik iichipittàsak lùppù wechi satik pe molo Peter molopai John tawonnan pokonpe pàk. ¹⁵Màlàyau Jew yamùk yepulu ton uya tok wepakka toppe tùypapai'nokon yekamappù molopai tok uselupappù tiyiwàlà'nokon. ¹⁶“Yà'là pe sàlà pùsamlo kàyik yamùk kupù? Tamù'nawàlà Jerusalem pon kon uya ittu màlà sàlà tensen yekkwa pen wekkussak tok yai, molopai ailon pen màlà, te kùuya'nokon pen màlà ipàk. ¹⁷Tùse sàlà useta miya kappon yamùk kùlottawàlà tukaik tok yekamappopai man, ànù'là yelupa tok uya Jesus yesek yai tu'ma tukaik,” teppù tok uya. ¹⁸Màlàyau tok uya Peter molopai John tawonnan kà'matu'mappù. Molopai tok uya yà'là yattai là mùkyamlo uselupa wapùla kappon yamùk yenupa tok uya Jesus yesek yai tukaik yekamappù.

¹⁹Tùse Peter molopai John tawonnan uya tok maimu yeikuppù, “Amyamlo pe ittutàk kon i'nai wechi ikasa Kaatù yenu yau, amaimu kon yawàlà ka' we'nàtok lù wapùla Kaatù Maimu yawàlà we'nàtok? ²⁰Masapùla ina weleuta tùuselupa kon tùneneppù kon molopai tùneta-ppù kon pàk yeselùkek pùla man,” tukaik. ²¹Jew yamùk yepulu ton uya tok yekamappoppù meluntà peiwa, tok uselupa Jesus yesek pàk tukaik. Màlàyau tok nonkappù tok uya. Tok uya tok talumattàtok tùuya'nokon woton yepolo pùla iwechippù. Masapùla kappon yamùk uya Kaatù yapulà màlà iwekkussak lùppù pàkànsau pàk. ²²Masapùla mùkkàlà kàyik Kaatù

uya tensen yekkwa pen ipittàtok tùuya meluntàlù yenpoikappù ipàk lùppù wechippù màlà 40 yentai ikili'chimo'chiyi.

Ailon Tawonnan Wàpùlema

²³Tùnonkasak kon pe là, Peter molopai John tawonnan wennappoppù tùtonpa kon yamùk piyak molopai tok uya yà'là teppù là Eke ton paatele yamùk yepulu ton molopai Eke ton uya yekamappù tok pàk. ²⁴Yetasak tùuya'nokon yau, tamù'nawàlà tamùkke tok wàpùlemappù Kaatù pàk, “Itepulu, epùn, non, palau molopai tamù'nawolon yawon kon konekanàippù! ²⁵Wakù Akkwalù winà euselupappù ina tamo David, ayapyoto yai, ‘Yà'là pe iwechi pàk Jew yamùk pen wechi màlà àsà pe?

Yà'là pe iwechi pàk Kaatù panta'ma tok uya yà'là woton pe pùla là?

²⁶Kin yamùk non pon kon wekoneka tùwepanta'matok kon pe, molopai itepulu yamùk wessepolo tamùkke,

Itepulu Kaatù molopai Christ winàkàik,’ te ya yau. {PSA 2:1-2}

²⁷Ailon pe iwechippù Herod molopai Pontius Pilate tawonnan wessepoloppù sàlà pata yau, Jew yamùk pen molopai Israel yamùk pokonpe Jesus talumattàik, wakù kulu ayapyoto Christ ananùmùppù lùppù. ²⁸Tok wepilipùppù, tamù'nawàlà àmàlà emeluntàlù molopai eyeselu yau ànkupùppù iwekkuttoppe kusse. ²⁹Molopai sàlàpe, Itepulu, tok yewan ittukà molopai ayapyoto ton uselupa toppe tùwe'namaik pùla eyekale pàk ikukkà. ³⁰Ipittànse, eyemyatù yenkakà molopai tensan yekkwa ton pen yentok ipàkàlà molopai enumenkannan wekkuttoppe ikukkà, wakù kulu ayapyoto Jesus yesek yai,” teppù tok uya Kaatù pàk. ³¹Tok wàpùlemakassak yau, màlà pata tok wettok yau utattù'mappù. Tamù'nawàlà tok wanùssak wechippù Wakù Akkwalù ke molopai tok wepyattàppù Kaatù yekale yekama pàk meluntà pe.

Tamù'nawolon Tamùkkenan

³²Ailon tawonnan wechippù tewin iichenumenkatok molopai tewin itewan. Ànù'là uya temamin pàk uponalok sàlà teppù pen, tùse tok uya tamù'nawolon tùpyawon'nokon yekamùppù tùklottau'nokon. ³³Eke meluntà ke yeunossak kon uya Itepulu Jesus we'wuluukappù yekamappù molopai wakù pe Kaatù wettok wechippù tok po. ³⁴Ànù'là pùla iwechippù pùsamlo kùlottau yà'làlà i'che kulu tùwessen. Masapùla mùkyamlo umà yesak wapùla tapùì yesak ton nà uya ichilanmappù molopai pùlayatta nepùppù tok uya yeposak lùppù itepeppù pe, ³⁵molopai tok uya itùlùppù yeunossak kon yemyak. Molopai pùlayatta pantakappù tok uya tamù'nawolon kon yemyak i'che kulu tok wettok yawàlà.

³⁶Molopai wa iwechippù mùkkàlà Joseph, Levite pe iwechi, iwentusak lùppù Cyprus po, mùkkàlà yeunossak kon nesatù Barnabas tukaik,

meluntàlunpanài te ya pe iwechi. ³⁷Tù'mà chilanmappù ya, pùlayatta nepùppù ya molopai itùlùppù ya yeunossak kon yemyak.

Ananias Molopai Sapphira

5 ¹Tùse kàyik wechippù molo Ananias itesek molopai inoppù yesek wechippù Sapphira. Pùsamlo uya tù'mà kon chilanmappù, ²tùse pùlayatta tonpa kupùppù ya tùponalok kon pe. Inoppù uya ittuppù molopai iwà'nànsak lùppù tùlùppù ya yeunossak kon yemyak. ³Peter uya, “Ananias, yà'là peichi iwechi pàk Settan uya eyewan yanùkkasak màlà, aukaseita pa Wakù Akkwalù winàkàik. Umà yepeppù pe enepoloppù pùlayatta tonpa kupù tùpo àponalok pe? ⁴Màlà umà chilanma auya wapiya àponalok pe iwechippù màlà, molopai ichilanma auya tùpo pùlayatta wechippù àponalok pe. Yà'là pe ken uchi iwechi pàk mesenumenkai eyewan yau sàlà kupù pa? Kappon yamùk winàkàik kasei pe ewessak pen màlà, tùse Kaatù winàkàik!” teppù ipàk. ⁵Yetasak tùuya pe là Ananias wekkawai'mappù ekek pe. Molopai tamù'nawàlà sàlà yetannan nùssan usenalippasak wechippù. ⁶Umoine ton we'wuluukappù, itàkàpù wontùppù tok uya molopai yenpakkappù tok uya iwu'nattàse.

⁷3 hours tùpo inoppù wewomùppù, yà'làlà wekkupùppù ittuppù ya pen. ⁸Peter uya yekamappoppù, “Yekamakà upàk, sàlà neken na' màlà tamù'nawàlà pùlayatta enepoloppù kon umà pàk?” tukaik. “Ewaik, sàlà neken màlà,” tukaik yeikuppù ya. ⁹Màlàyau Peter uya, “Yà'là peichi iwechi pàk Itepulu Yakkwalù ittui'che asak ewessak kon màlà? Masa yetakà, kàyik yamùk atayappù wu'nattànnan nùssan manatta po man, molopai eyenpakka nàlà tok uya màlà!” teppù ipàk. ¹⁰Màlà yattai là asse'ne iwekkawai'mappù itta piyau, iwelikùppù. Màlàyau nen uchi umoine ton wewomùppù molopai tok uya iweli'chak yepoloppù, tok uya yenpakkappù molopai iwu'nattàppù tok uya itayappù piyau. ¹¹Tamù'nawàlà kappon yamùk so'chi tawon kon molopai tamù'nawàlà tùulon kon usenalippasak wechippù sàlà yetasak tùuya'nokon yau.

Kaatù Meluntàlù Usenpoika

¹²Tukke tensan yek kwa ton pen, enumenkannan wekkupùppù màlà kappon yamùk kùlottau yeunossak kon winà. Tamù'nawàlà ailon tawonnan wessepoloppù màlà tamùkke tewin, Kaatù yùwùk we'natau Solomon patassek yau. ¹³Tùulon kon ànùkyan nà tok kùlottawon kon pen wechippù tok kùlottak itàpai pùla, kappon yamùk uselupa lànen wakù pe tok pàk tùse. ¹⁴Tùse màlà yentak tukke kàyik yamùk molopai nossan yamùk uya ailon teppù Itepulu pàk molopai mùkyamlo uya tok tonpattàppù. ¹⁵Wa iwechi pàk, kappon yamùk uya e'nek ton nepùppù asantak molopai tok nonkappù tok uya tok yapon yamùk po, Peter yakkwalùppù uya

neken nà tok yappàttoppe iità yattai. ¹⁶Molopai tukke kappon yamùk uyàpùppù pata yamùk Jerusalem woino kon yapai. Tok uya e'nek ton nepùppù molopai mùkyamlo àli akkwalù ke iitakkwalùttàsak kon, molopai tamù'nawàlà tok uchippitàppù.

Yeunossak Kon Talumattàppù

¹⁷Màlàyau eke kulu paatele molopai tamù'nawàlà iwechiyakonnon Sadducee tonpa yamùk wanùpùppù kùlùmàlunnàtok ke. ¹⁸Tok uya yeunossak kon ya'chippù molopai tok uya tok tülùppù ayupo patiki'chi tak. ¹⁹Tùse màlà yewalupàyi tau Itepulu inchelùyi uya patiki'chi mùlatta yakkokappù, yeunossak kon yenpakkappù ya, molopai tok pàk, ²⁰“Itàtāk kon Kaatù yùwùk tak à'mùssakkatantāk kon, molopai sàlà emennak wema'nàtok yekamatantāk kon kappon yamùk pāk,” teppù ya. ²¹Yeunossak kon wechippù imaimu yawàlà, màlàyau ko'làma tok wewomùppù Kaatù yùwùk tak, tok wepyattàppù màlà kappon yamùk yenupa pāk.

Eke kulu paatele molopai iwechiyakonnon uya tamù'nawàlà Jew yamùk yepulu ton kà'mappù tamùkke tùselupatok kon pe. Màlàyau tùmaimu kon yeunokoppù tok uya patiki'chi yennài nan piyak yeunossak kon nettoppe tok uya temloto kon pona. ²²Tùse mùkyamlo tok neunokossan welepansak yau, tok yepolo tok uya pùla iwechippù. Màlàpāk tok wennappoppù Jew yamùk yepulu ton piyak yekamase. ²³“Patiki'chi tak ina welepansak yau manatta kiyittàsak sa'man pe yepoloi ina molopai yennài nan yene pāk nechii manatta po, tùse ina uya manatta yakkokasak yau ànù'là yepolo ina uya pùn!” teppù tok uya. ²⁴Kaatù yùwùk yelasu ton yepulu molopai eke ton paatele yamùk yepulu ton uya sàlà yetasak yau, tok utaimelunpasak wechippù yà'là pe là yeunossak kon wechippù àntùtupai. ²⁵Màlàyau kàyik wewomùppù, tok pāk, “Yetatāk kon! Kàyik yamùk patiki'chi tak àntùlùppù kon yamùk Kaatù yùwùk tau man satik pe kappon yamùk yenupa pāk!” teppù ya. ²⁶Màlàyau Kaatù yùwùk yelasu yamùk utàppù tepulu kon pokonpe. Molopai yeunossak kon mùnappoppù tok uya. Tok uya tok yeka'nonkappù pen, masapùla tok usenalippappù kappon yamùk uya tùwànà kon tàk ke yeselùkek iwechi pāk.

²⁷Tok uya tok yewonnùpùppù molopai satik pe Jew yamùk yepulu ton yemlotopo tok kupùppù tok uya. Molopai eke kulu paatele uya tok yekamappopàtùppù. ²⁸“Pùsàlà kàyik yesek yau kappon yamùk kùsenupatàù, nùkatai nàlà ku ina àpàkù'nokon, tùse enupantok auya'nokon utàkassak man tamù'nawàlà Jerusalem polo, molopai ina ànkuppai messatàik iwàn nan nùssan pe!” teppù tok uya. ²⁹Peter molopai tùulon kon yeunossak kon uya yeikuppù, “Ina wechi nen Kaatù Maimu yawàlà sàlà, kappon pen. ³⁰Ina kàipùnù yamùk Kaatùyi uya Jesus wuluukappù weli'nàtok yapai, ànwànàppù kon nùppù yei pona tùpukapàsse. ³¹Molopai Kaatù uya

iwuluukappù meluntà temyatù winàkàik, Itepulu pe molopai Pùikattànai pe. Kappon yamùk Israel pon kon welattà toppe tùmakuyi kon winàpai. Tùmakuyi kon pàk usentuppantok yepotoppe tok uya. ³²Ina mùkyamlo sàlà yamùk yekamannan molopai nàlà Wakù Akkwalù, mùkkàlà Kaatù nùtùlùppù tùmaimu yawolon kon nà yemyak,” tukaik.

³³Jew yamùk yepulu ton uya yetasak yau tok we'naikasak kulu wechippù, màlàyau yeunossak kon àntùkkapai tok wechippù. ³⁴Tùse tok tonpa, Pharisee Gamaliel itesek, Law pàk enupanai molopai eke kulu tamù'nawolon kon kappon yamùk nùnama wà'mùssakkappù Jew yamùk yepulu ton kùlotta. Yeunossak kon yenpakka toppe mala là yekamappù ya. ³⁵Màlàyau tok pàk “Israel pon kon kàyik yamùk, tùttuse ettàk kon yà'là pe là pùsamlo kàyik yamùk kupù auya'nokon yau. ³⁶Wapiya Theudas usenpoikappù, eke pe iwekkupùppù. Màlàyau 400 yailà'ne kappon yamùk wessepoloppù ipyau. Tùse iwànàppù, màlàyau tamù'nawàlà inenupa ton wetta'nùpùppù molopai iwotokoyi weleutappù. ³⁷Sàlà ye'mappùtak, Judas Galilee pon usenpoikappù yà'là kaichalà là kappon yamùk wechi ittutok yattai, mùkkàlà uya nàlà kappon yamùk nepùppù te'mappù pàk, tùse iwànàppù nàlà molopai tamù'nawàlà inenupa ton wetta'nùpùppù. ³⁸Molopai wa iwechi pàk sàlà yekama uya àpàkù'nokon, yà'làlà kùkkuttàu pùsamlo kàyik yamùk winàkàik. Tàwà tok nechii, sàlà wekkuttok molopai wotoko wechi kappon nùkupùppù pe yau, iwekkupù pen màlà. ³⁹Tùse Kaatù winàpai iyàssak pe iwechi yau, amyamlo uya tok yentaika pen màlà. Yattai pùla Kaatù winàkàik ewepanta'ma kon pe iwechi màlà!” teppù Gamaliel uya. Itepulu yamùk uya watetok ya kupùppù. ⁴⁰Tok uya yeunossak kon kà'mappù molopai tok ippoppàtùppù tok uya, molopai tok yàulàmappù tok uya tok uselupa tu'ma Jesus yesek yau tukaik. Molopai tok nonkappù tok uya. ⁴¹Yeunossak kon uya Jew yamùk yepulu ton nàmàppù eke pe tùutauchinpaik. Masapùla wakù kuttok tok uya yattai wechippù wekkuli'mantok yau, tok wettalumattàppù, Jesus yesek ponalok pe. ⁴²Tok weleutappù pen wei kaichalà Kaatù yùwùk tau molopai kappon yamùk pata po tok uya kappon yamùk yenupappù molopai Wakù itekale Jesus wechi Christ pe yekamappù tok uya.

7 Pan Kon Pùikattànnan

6 ¹Màlà yattai Jesus ya'lon kon wena tukke yau, Greek pe tùuselupasan Jew yamùk usàulàmappù Hebrew pe tùuselupasan Jew yamùk pàk. Masapùla tùtonpa kon yamùk itayappù iweli'chak kon yenpàtù wei kaichalà tok lepatok tùse pàk. ²Màlàyau 12 pan kon yeunossak kon uya tamù'nawàlà Jesus ya'lon kon kà'mappù tamùkke molopai tok uya tok pàk, “Ikasa pùla nen iwechi màlà Kaatù Maimu yekamatok tùnulunpase pùlayatta yennai nan pe molopai tùulon kon pùikattà pàk ina wechi yau,” teppù. ³“Màlàpàk utonpa

yamùk, 7 pe kàyik yamùk yanùntàk kon àklottapai'nokon wakù pe tùttusan, Akkwalù ke molopai pukkek ke iwanùssak kon pe, pùsamlo tülù ina uya màlà sàlà yennài nan pe tok wettope. ⁴Molopai ina nen uchi wettope tùwàpùlematok kon yau molopai itekale yekama pàk,” teppù tok uya. ⁵Tamù'nawolon kon yauchinpappù yeunossak kon uselupatok uya màlà. Màlàyau tok uya Stephen yanùmùppù, kàyik ailon tetok ke molopai Wakù Akkwalù ke iwanùssak molopai Philip, Prochorus, Nicanor, Timon, Parmenas molopai Nicolas, Antioch pon. Mùkkàlà wechippù Jew pen, tùse tok yenupatok winà Jew kasa iwenasak. ⁶Pùsamlo salattàppù tok uya yeunossak kon yemlotopona. Tok wàpùlemappù molopai temyatù kon tülùppù tok uya tok pona.

⁷Màlàyau Kaatù Maimu usekamappù mailàlà. Molopai tukke màlà yentak Jerusalem po kapon yamùk wenappù Jesus ya'lonnà pe asse'ne. Tukke lànen uchi paatele yamùk uya ailon tetok yanùmùppù.

Stephen Ya'chi

⁸Stephen wanùssak Kaatù yapàikketù ke molopai wakù pe iwettok ke uya, enumenkannan molopai tensan yek kwa ton pen yentak ipàkàlà, kupùppù kapon yamùk kùlotta. ⁹Tùse tùulon kon kapon yamùk usàulàmappù. Pùsamlo wechippù màlà itepeppù pùla iwe'wotokomasak kon nùssan nonkasak kon nùssan wepilittok itak tawon kon pe, Jew yamùk pe tok wechippù màlà Cyrenia pon kon molopai Alexandria pon kon pe. Mùkyamlo molopai tùulon kon Jew yamùk Cilicia pon kon molopai Asia pon kon wessa'molùkappù tùusàulàma kon pàk Stephen pàk. ¹⁰Tùse iichelupa yau ànù'là uya yentaika pùla iwechippù. Wakù Akkwalù uya ilepappù pukkek pe iwettok ke. ¹¹Màlàpàk amak yai tok uya kàyik yamùk yepoloppù, “Àli pe tùwe'namaik pùla iichelupa yetatai ina, Moses winàkàik molopai Kaatù winàkàik!” te toppe tok uya. ¹²Sàlà kasa tok uya kapon yamùk, Jew yamùk Eke ton, molopai Law pàk enupannan sakolopappù. Tok uyàpùppù Stephen piyak molopai tok uya ya'chippù molopai inepùppù tok uya Jew yamùk yepulu ton yemlotopona. ¹³Màlàyau tok uya kàyik yamùk nepùppù tùukaseita woton kon iwinàkàik. “Pùsàlà kàyik tùuselupa pàk man Wakù Kaatù yùwùk winàkàik molopai Law winàkàik,” tukaik. ¹⁴“Masapùla ina netatai, ‘Pùsàlà Jesus Nazareth pon uya, Kaatù yùwùk yamoklopù màlà molopai enupantok mùyakanma ya màlà te ya, màlà kan enupantok Moses uya lùppù pàk!’” teppù tok uya. ¹⁵Tamù'nawàlà Jew yamùk yepulu ton chichiu pe tùwessan wechippù Stephen yenupàkà molopai tok uya itenpata yenepùppù inchelù yenpata kasa iichensak.

Stephen Uselupatok

7 ¹Eke kulu paatele yamùk yepulu uya Stephen yekamappoppù, “Ailon pe na' sàlà wechi màlà?” tukaik. ²Molopai Stephen uya yeikuppù,

“Utonpa yamùk molopai ukàipùnù yamùk! Kùyetatàk kon! Wakù Kaatù usenpoikappù kùtamo kon Abraham piyak Mesopotamia po iwemapù tùse, Haran po emasse iità wapiya. ³Molopai ipàk wateppù ya, ‘Àtonpa yamùk molopai apata inànkà molopai inekama àpàk pata yak itàkà!’ teppù ya. {GEN 12:1} ⁴Màlàyau pata Chaldea nàmàppù ya molopai iitàppù emasse Haran po. Abraham kàipùnù welikù tùpo, Kaatù uya iitama toppe sàlà pata yak ikupùppù, yau memassatài'nùk sàlàpe yak. ⁵Màlà yattai Kaatù uya Abraham lepappù ipùkkù ke iponalok woton ke pen, mala lùkkwà là non ke, tewin tùtta nonkatok ya ipona woton ke pen. Tùse Kaatù uya itemyak itùlù tùuya teppù, iponalok pe iwettoppe, molopai ipayan nùssan ponalok pe iwettoppe ite'mappù pàk. Kaatù uya ilepa tùuya, te yattai Abraham wechippù imunkà pùla. ⁶Sàlàichi màlà Kaatù uya ipàk wateppù, ‘Apanan nùssan wemapù màlà toto pata yau. Màlà pata yau toto yamùk poitolù pe tok wechi màlà, molopai àli pe kulu tok talumattà màlà 400 pe kili'chimo'chi,’ teppù ya. ⁷‘Tùse talumattàntok tùlù uya màlà kapon yamùk tok yepoino kon pona, molopai màlà tùpo tok uyàpù màlà, màlà pata yapai unamase molopai uyapulàse sàlà pata yak,’ teppù Kaatù uya. {GEN 15:13-14} ⁸Màlàyau Kaatù uya Abraham lepappù Jew yamùk yattàtok yeselu woton ke, suwa wechi màlà tetok tùuya yekama pe. Màlàpàk Abraham wenappù Isaac kàipùnù pe molopai yattàppù ya iwentu tùpo 8 pe iku'nài wei yattai. Isaac wenappù Jacob kàipùnù pe molopai Jacob wenappù 12 pan kon walawoti'chi tùmunkà yamùk kàipùnù pe.

⁹“Màlàyau pùsamlo kùtamo kon yamùk kùlùmàluppù Joseph pàk molopai tok uya ichilanmappù kapon poitolù pe Egypt yak. Tùse Kaatù wechippù ipyau, ¹⁰molopai imokkappù ya màlà tamù'nawàlà iwettalumattàtok yapai. Pukke pe iwettok ke Joseph lepappù ya molopai wakù pe Pharaoh, Egypt Kinù wettok tùpàk yepotoppe ya ikupùppù ya. Màlàyau Pharaoh uya Joseph kupùppù itepulu pe Egypt yau molopai tamù'nawàlà tùwùk tau. ¹¹Màlàyau iwan pe we'nàtok wechippù Egypt molopai Canaan yawàlà. Màlà uya eke pe kulu wettalumattàntok nepùppù. Kùtamo kon yamùk uya kùyali yepolo pùla iwechippù. ¹²Màlàpàk Jacob uya kùyali wechi Egypt po yetasak tùuya yau, kùtamo kon yamùk yeunokoppù wapiya kulu màlà pata yak. ¹³Yakon itekkwa pe tok utàsak yattai Joseph usekamappù tұлunan pàk molopai Pharaoh uya Joseph tonpa yamùk ittuppù. ¹⁴Màlàyau Joseph uya tùmaimu yeunokoppù tükàipùnù Jacob piyak molopai tamù'nawàlà tuttonpa yamùk uyàttoppe Egypt pona, 75 pe kapon yamùk wechippù màlà tamù'nawàlà. ¹⁵Màlàyau Jacob utàppù Egypt pona, màlàyau molo imàlà molopai kùtamo kon yamùk welikùppù. ¹⁶Tok yàkàpù yalàppù màlà Shechem yak, tok wu'nattàppù màlà, uluwaik Abraham ne'mappù pùlayatta ke tok nesatùppù yawàlà Hamor munkà winàpai yak.

17“ ‘Ikupù uya màlà tetok,’ tûuya lùppù Abraham pàk kuttok Kaatù uya yattai wechi mei pùla yau, kùtonpa kon yamùk wepansak wechippù màlà tukke Egypt po. 18Màlà yattai nen uchi tûpatalon kin Joseph ittunàippù pen, wenappù Egypt yepulu pe. 19Pùsàlà uya kùtonpa kon yamùk yennakappù molopai àsà pe iwechippù kùtamo kon yamùk pàk, molopai tok yeka'nonkappù ya tùmunkà kon yenpakka toppe tok uya tûwùk kon tapai, tok welittoppe. 20Sàlà yattai màlà Moses wentuppù, Kaatù yauchinpanài. Imainanpappù màlà ikàipùnù yùwùk tau àsolù-wau kapù. 21Molopai yenpakkasak itùwùk tapai yau, Pharaoh yenchi uya yanùmùppù molopai yemokkappù ya tùmle pe. 22Yenupappù màlà tamù'nawolon Egypt pon kon usenupatok kon pàk, molopai eke pe iwenappù kàyik pe, tùmaimu yau molopai teselu yau.

23“40 pe ikili'chimo'chiyi Moses wechi yattai tûtonpa yamùk Israel yamùk kaklanpase tûtà toppe iichenumenkappù. 24Egypt pon uya tûtonpa talumattà yeneppù ya màlà. Màlàyau iitappù ipùikattàse molopai Egypt pon talumattàppù ya itentak, tûwàkasse. 25Tûtonpa yamùk uya Kaatù uya tapulà tûpùikattànà'nokon pe ittu pe yekamappù ya, tûse tok uya ittu pùla iwechippù. 26Yakon wei yattai asa'lon kon Israel yamùk wepanta'ma yeneppù ya molopai tok yeletanùpù'che iwechippù. ‘Yetatàk kon, kàyik yamùk, echitonpa ton amyamlo, yà'là pe iwechi pàk ewettalumattà kon màlà?’ teppù ya. 27Tûse mùkkàlà tûulon talumattànài uya Moses chitokkappù miya. ‘Ànùk ken itepulu pe molopai ittunài pe ina yepoi àkupù?’ tukaik yekamappoppù ya. 28‘Uwàpai na' ewechi màlà, ko'manyak Egypt pon wànàppù auya kasa?’ teppù ya. 29Sàlà yetasak tûuya yau, Moses wepeppù Egypt yapai molopai iwemapùppù pata Midian po kaklan pe. Molo asa'là walawoti'chi pe iimunkàtappù.

30“40 pe kili'chimo'chi tûpo Inchelù usenpoikappù Moses piyak, apok yuk pàk àsà pe tululu pe tûuyassen yau, wontaik yau Sinai Tùpù piyau. 31Moses usenumenkasak kulu wechippù tûnenepù pàk, molopai iitappù miya lùwa yuk piyak mei pùla yense. Molopai Itepulu maimu yetappù ya. 32‘Atamo yamùk Kaatùyi iulà, Abraham Kaatùyi, Isaac molopai Jacob Kaatùyi,’ tukaik. {EXO 3:6} Moses wàplànài'nùmùppù, iwettalipasak molopai enenpai pùla iwechippù. 33Molopai Itepulu Kaatù uya, ‘Attassa imokkakà masapùla patassek satik pe yau messai'nùk màlà wakù kulu non. 34Uponalok kon kappon yamùk wettalumattà yensak uya man Egypt po. Tok ya'nùmù yetasak uya man, molopai uyàssak sàlà tok mokkase. Àikkà sàlàpe, eyeunoko uya sàlà Egypt pona,’ teppù ipàk.

35“Pùsàlà mùkkàlà Moses Israel yamùk nùnulunpappù lùppù. ‘Ànùk ken uchi itepulu pe molopai ittunài pe ina yepoi àkupù?’ tukaik tok uya yekamappoppù. Mùkkàlà Kaatù neunokoppù itepulu pe molopai mokkanài pe, inchelù tûnenepù tûuyassen yuk yau uya tûpùikattà

yawà. ³⁶Kappon yamùk yalàppù ya Egypt poi molopai enumenkannan, tensan yekkwà ton pen yentok ipàkàlà kupùppù ya Egypt po, Ichuweyu Palau piyau, molopai wontaik yau 40 pe kili'chimo'chi. ³⁷Moses mùkkàlà kappon yamùk Israel pon kon pàk, 'Kaatù uya màlà tùmaimu yenpoikannà yeunoko apyakù'nokon uyeunossak tùuya nai'nùk kasa, àtonpa kon kùlottapai,' tawon nùppù. {DEU 18:15} ³⁸Moses mùkkàlà wontaik yau iwessak lùppù iwepili'chak kon kappon yamùk pokonpe, kùtamo kon yamùk pokonpe iwechippù molo. Molopai inchelù tùpokonpe iichelupasak lùppù Sinai Tùpù po, Kaatù Maimu nulànan yepoloppù ya tekamasen pe iwettoppe kùpàkù'nokon.

³⁹"Tùse kùtamo kon yamùk wechippù imaimu yawàlà eppai pùla, miya ichitokkappù tok uya molopai Egypt pona ennappopai tok wechippù. ⁴⁰Màlàyau Aaron pàk tok uya wateppù, 'Tùulon pe kaatù yamùk ànkonekakà tùutà woton ina wapiya. Yà'là pe là pùsàlà Moses ina ne'nàippù Egypt poi wechippù ittu ina uya pùla man,' teppù. {EXO 31:1} ⁴¹Màlà yattai nen uchi màlà tok uya tùwepeimatok kon itemlotopo woton konekappù paaka mule kasa, molopai kamo wànàppù tok uya ipottà toppe tùuya'nokon. Molopai tok uta'lettàppù tunkonekappù kon temyatù kon ke yapulà pe. ⁴²Tùse Kaatù welattàppù tok winàpai molopai tok tùlùppù ya tok wepeima toppe chilùkà yamùk kak yawon kon pàk, iwe'menukasak Kaatù Maimu yenpoikannan kaletayi yau kasa,

'Israel pon kon kappon yamùk! Ulepatok auya'nokon molopai ànpottà kon na' mùnettantàu 40 pe kili'chimo'chi wontaik yau?

⁴³Kaatù Moloch yùwùk yalà auya'nokon màlà nettainùk, molopai akaatùyi kon Rephan chilùkàyi, mùkyamlo ànkonekappù kon ewepeimatok kon ipàk pe. Màlàpàk eyeunoko kon uya màlà Babylon yentawinàkàik.'

⁴⁴"Kùtamo kon yamùk piyau Kaatù wechi molo yekamanài yùwùk wechippù wontaik yau. Ikonekasak wechippù màlà Kaatù uya Moses pàk yekamappù kasa, yamùtok yawà yekamappù Moses pàk yawàlà. ⁴⁵Màlà tupo kùtamo kon yamùk uya sàlà tapùì yekkwatùppù tükàipùnù kon yamùk winàpai, molopai tok uya yalàppù ta'llà'nokon Joshua ya'là tùutà kon yau, molopai pata mukkappù tok uya kappon yamùk màlà pata yawon kon winàpai. Kaatù uya kappon yamùk pata yawon kon yepakkappù màlà kùtamo kon yamùk lawàlà. Tapùì kùtamo kon nalàppù wechippù màlà molo David wechi molo ponalà. ⁴⁶David uya Kaatù uya apulàntok yepoloppù, molopai Kaatù yekamappoppù ya itùwùk yamù toppe tùuya Jacob Kaatùyi ponalok pe. ⁴⁷Tùse Solomon pe iwechippù itùwùk yamùnài.

⁴⁸"Tùse Eke kulu Kaatù mùkkàlà tapùì yamùk kappon yamùk namùppù tau tùwemassen pen, Kaatù Maimu yenpoikanài ya watesak kasa.

49 ‘Epùn màlà uyapon, tawon mùkkàlà Itepulu Kaatù,
 molopai non màlà utta yapon.
 Yà'là yek kwa ken uchi tapùì yamù auya uponalok pe?
 I'nailà wàlàkkattok patassek nai?

50 Uyiwalà ken na' tamù'nawàlà sàlà yamùk koneka uya pùn'?

{ISA 66:1-2}

51 “Sa'man ton i'mù amyamlo! Ailon tetok ya pùnnon itewan ton molopai apana kon! Atamo kon yamùk kasa kulu messatàik, Wakù Akkwalù m̀nulun-payatàik tàwàlàlà! 52 Molo na' tewin nà Kaatù Maimu yenpoikanài wechippù atamo kon yamùk ǹtalamattàppù pen? Tok uya Kaatù Maimu yenpoikanan t̀kkappù, mùkyamlo Wakù pe t̀wessen uyàpù yekamannan ǹssan pena. Molopai sàlàpe yeimipoppù auya'nokon molopai iwànàppù auya'nokon. 53 Amyamlo uya màlà Law yepoloppù, t̀kussen pe it̀usak inchelù yamùk winà. T̀se yawàlà p̀la ewessak kon màlà!” teppù Stephen uya tok p̀k.

Stephen Wànà Tàk Ke

54 Iichelupa yetasak t̀uya'nokon yau, Jew yamùk yepulu ton we'naikappù molopai t̀yà kon kàlàlài'mappù tok uya. 55 T̀se Stephen waǹssak Wakù Akkwalù ke uya, tenu t̀lùppù epùn winàkàik molopai Kaatù yakkwayi yeneppù ya molopai Jesus wechi satik pe kamik pen Kaatù yemyatù winà. 56 “Yentàk kon! Epùn utakkokasak tenyaik molopai Kàyik Mumu satik pe man kamik pen Kaatù yemyatù winà!” teppù ya. 57 T̀wentaimèi'ma'nokon t̀pana kon yakkoloppù tok uya, molopai tewinanpa tamù'nawàlà tamùkke tok utàppù iwìnàkàik. 58 Tok uya iwolokappù pata yapai molopai tok uya iwànàppù tàk ke. Yennài nan uya t̀pon kon nàmàppù umoine Saul itesek p̀ta piyau. 59 Tàk ke tok uya t̀wànà t̀se Stephen wàp̀lemappù, “Itepulu Jesus uyakkwalù yaǹnkà!” tukaik. 60 Tese'muyok iwenappù molopai iwentaimèppù eke pe, “Itepulu! Sàlà àli kuttok tok uya kichittui molopai kù'nepùì tok winàkàik!” tukaik. Wate t̀po iwelikùppù.

8

¹ Saul wechippù màlà mùkyamlo Stephen wànà p̀k iwàtàk tawonnan k̀lottau.

Saul Uya So'chi Yamùk Talumattà

Màlà wei yattai Jerusalem po àsà talumattàntok wepyattàppù so'chi tawon kon winàkàik. Tamù'nawàlà ailon tawonnan wetta'ǹssak wechippù màlà pata Judea molopai Samaria tawon yawàlà, t̀se yeunossak kon neken wechippù Jerusalem po. ² T̀ulon kon wakù ton kàyik yamùk uya Stephen wu'nattàppù, tok kalawùppù eke pe t̀wentaimèpàsse.

³ T̀se Saul wechippù so'chi mattanùpùì'che. Tapùì kaichalà t̀utà pe ailon tawonnan wolopàtùppù ya asakl̀ama kàyik yamùk molopai nossan yamùk tawonnan, molopai tok t̀lùppù ya patiki'chi tak.

Wakù Itekale Yekamappù Samaria Po

⁴Ailon tawonnan iwetta'nùssak kon utàppù mailàlà itekale yekama pe. ⁵Philip utàppù màlà pata Samaria yak molopai molo Christ yekale yekamappù ya tok pàk. ⁶Tukkan kon kappon yamùk uya Philip nekama yetappù. Molopai tensan yek kwa ton pen yentok ipàkàlà kupù ya yene tũuya'nokon yau tamù'nawolon kon wechippù iichelupa enetapai. ⁷Àli ton akkwalù yamùk wepak kappù tukkan kon kappon yamùk yapai eke pe tũwentaimepàtù kon pe. Tukkan kon iitokkassak kon molopai tũusasan pen kappon yamùk uchipittàpàtùppù nàlà. ⁸Molopai molo eke pe utau-chinpantok wechippù màlà pata yau.

⁹Màlà pata yau piyassan walai kàyik wemapùppù màlà Simon itesek. Mùkkàlà uya kappon yamùk Samaria pon kon yenumenkasak wechippù yà'làlà kuttok tũuya ke. Ànù'là eke, pe tukaik iwekkupùppù. ¹⁰Molopai tamù'nawolon kon màlà pata yawon kon, eke ton nà molopai echikili ton nà uya Simon yetappù i'napailà kulu. “Kaatù meluntàlù mùkkàlà, tũttusen ‘Eke Meluntà’ pe,” teppù tok uya. ¹¹Tok yenumenkasak ya wechippù màlà tachin pe piyassan kasa tũwettok ke molopai tok wepilippàtùppù ipyak. ¹²Tùse ailon tesak tũuya'nokon Philip nekama wakù itekale Kaatù wettok Itepulu pe molopai Jesus Christ yesek pàk yau, tok usenpataukappù màlà asaklàma kàyik yamùk molopai nossan yamùk. ¹³Simon uya nàlà ailon teppù. Molopai tũusenpatauka tũpo mei pùla Philip piyau iwechippù. Molopai iichenumenkasak wechippù, eke ton yentok kon ipàkàlà molopai tensan yek kwa ton pen wekkupù yene tũuya pàk.

¹⁴Yeunossak kon Jerusalem pon kon uya kappon yamùk Samaria pon kon uya Kaatù Maimu yanùnsak yetappù. Màlàyau tok uya Peter molopai John tawonnan yeunokoppù tok piyak. ¹⁵Tũwelepansak kon yau, tok wàpùlemappù ailon tawonnan pona, Wakù Akkwalù yepotoppe tok uya. ¹⁶Masapùla Wakù Akkwalù wuttàsak ànù'là pona pùla iwechippù molo. Tok usenpataukasak neken wechippù Itepulu Jesus yesek yai. ¹⁷Màlàyau Peter molopai John tawonnan uya temyatù kon nonkappù tok pona molopai tok uya Wakù Akkwalù yepoloppù.

¹⁸Simon uya, Wakù Akkwalù ke tok lepasak pe yeneppù, yeunossak kon uya temyatù kon nonkasak tok pona yau. Màlàyau Peter molopai John tawonnan lepai'che iwechippù pùlayatta ke. ¹⁹Molopai tok pàk, “Sàlà meluntà ke nàlà kùlepakà, ànù'là uyemyatù nonkatok uya ipona uya Wakù Akkwalù yepotoppe,” teppù ya. ²⁰Tùse Peter uya imaimu yeikuppù, “Tàwà àpùlayattayi nùmattai àpokonpe, masapùla Kaatù uya lepantok ye'ma auya pùlayatta ke pe yekamasak auya pàk! ²¹Apatassek woton pùla man ina wotokoyi yau, masapùla eyewan ikasa pùla man Kaatù yenu yau. ²²Elattàkà sàlà àli ikupù pàk ewekkussak nai'nùk

winàpai molopai àpùlemakà Itepulu pàk, àpàk iichentuppa toppe, màlà kasa eusenumenkasak pàk. ²³Masapùla kùlùmà ke awanùssak tenyaik molopai makui poitolù pe messaik,” teppù ya. ²⁴Simon uya Peter molopai John tawonnan pàk, “Àpùlematàk kon tàwà upona Kaatù usentuppa toppe upàk sàlà yamùk meselupatàunùk wekkuppù upona tukaik,” teppù.

²⁵Tùuselupakapù kon molopai Itepulu maimu yekama tùpo, Peter molopai John tawonnan wennappoppù Jerusalem pona. Te'ma kon tawàlà tok uya wakù itekale yekamappù tukkan pata yamùk Samaria pon kon yawàlà.

Philip Molopai Ethiopia Pon Itepulu

²⁶Itepulu inchelùyi uya Philip yelupappù, “Itàkà south winon asantak, wontaik yawolonnà Jerusalem poi Gaza pona tùutàsen tak,” tukaik. ²⁷Màlàyau Philip utàppù. Molopai Ethiopia pon yepoloppù ya te'ma tau. Pùsàlà wechippù màlà eke itepulu pe, Kuwin Candace itesek Ethiopia pon yemamin yesak pe. Iitàppù màlà Jerusalem pona Kaatù yapulàse molopai inamase. ²⁸Tùwemeiku yau tùkanwa yau chichiu pe iwechippù Kaatù Maimu yenpoikanài Isaiiah kaletayi yene pe iitàppù màlà. ²⁹Wakù Akkwalù uya Philip pàk, “Itàkà molopai mei pùla mechiik màlà kanau piyau,” teppù. ³⁰Philip utàppù aitun pe molopai Isaiiah kaletayi yapai Kaatù Maimu yenei'ma yekama ya yetappù ya. Màlàyau yekamappoppù ya. “Mùttuyan ken na' màlà mayin menyai'nùk?” tukaik. ³¹“Atta ken uchi ittu uya, ànù'là uya neken nen upàk yekama yau màlà ittu uya?” tukaik imaimu yeikuppù ya. Màlàyau Philip kà'mappù ya iwenuttoppe molopai iweleuta toppe tùpyak kanau yak. ³²Màlà Kaatù Maimu inene wechippù màlà sà kasa,

“Iwàtoppe yasak kaalinilu kasa iwechippù,
kaalinilu mule eppana tùwessen tùppok yattà tùse kasa.
Iichelupappù là pen.

³³Iwekkuli'ma yawà ikottùmappù tok uya.

Ànù'là uya ipayan yekama pe pùla iwechi màlà,
masapùla sàlà non po iwemattok wenukassak man,” tukaik.

{ISA 53:7-8}

³⁴Ethiopia pon itepulu uya Philip pàk, “Yekamakà upàk ànùk pàk Kaatù Maimu yenpoikanài uya watesak sàlà, tùpàk ka'lù wapùla tùulon pàk?” teppù. ³⁵Philip wessa'molùkappù tùuselupa pàk, sàlà Kaatù Maimu Isaiiah kaletayi yawon yapai tùpyattàse, Wakù Jesus yekale yekamappù ya màlà ipàk. ³⁶Asantawà tùutà kon pe tok uyàpùppù patassek tuna wettok yau yak, molopai Ethiopia pon itepulu uya, “Sàlà kunaik tuna. Yà'là uya ken uchi uyeleutanùpù usenpataukatok winàpai?” teppù. [³⁷Philip uya watèppù ipàk, “Eusenpataukaichi màlà ailon te auya tamù'nawàlà eyewan

ke yau,” teppù ya. “Ailon ukayaik, Jesus Christ wechi Kaatù Mumu pe pàk,” tukaik imaimu yeikuppù ya.] ³⁸Ethiopia pon itepulu uya tùkanwa weleuta toppe ikupùppù molopai asaklâma Philip molopai Ethiopia pon itepulu tawonnan wuttàppù tuna kak, molopai Philip uya yenpataukappù. ³⁹Tuna kapai tok wepalùkasak yau, Itepulu Yakkwalù uya Philip yalàppù. Ethiopia pon itepulu uya yentu'mappù pen, tùse iitàppù te'matawà tùutauchinpa pe. ⁴⁰Philip usenpoikappù màlà Azotus po molopai iitàppù màlà tamù'nawàlà pata yawàlà wakù itekale yekama pe, tùwelepamù Caesarea pona ponalà.

Saul Welattàtok Àli Kuttok Tùuya Winàpai

(Acts 22:6-16; 26:12-18)

9 ¹Màlà yattai Saul wechippù àsà pe tùusàulâma pàk Itepulu ya'lon kon winàkàik, tok àntùkkaipai tùwechi pàk. Iitàppù eke kulu paatele piyak ²molopai kaleta menukasak Jew yamùk wepilittok itak Damascus pon piyak yennappù ya, ànùkyan nà Itepulu Jesus yeselu yawàlà tùwessen yeposak tùuya molo yau tok ya'chi toppe tùuya, asaklâma kàyik yamùk molopai nossan yamùk tukaik, tok yatoppe tùuya Jerusalem pona.

³Damascus pona iità tùse, mei pùla là pata piyak iwenasak yau, asse'ne kaupai akkwa ulenpamùppù tamù'nawàlà iwoi. ⁴Iwekkawai'mappù non pona molopai mayin uya telupa yetappù ya, “Saul, Saul! Yà'là pe iwechi pàk utalumattà auya màlà?” tukaik. ⁵“Ànùk ken àmàlà, Uyepulu?” tukaik, Saul uya yekamappoppù. “Jesus iulà, mùtalumattàyai'nùk,” teppù mayin uya. ⁶“Tùse e'wuluukakà molopai itàkà pata yak, molo ànkupù yekama màlà,” teppù mayin uya. ⁷Sàlà yattai kàyik yamùk Saul ya'là tùutàsan weleutasak wechippù satik pe tok upakotasak, tok uya mayin yetappù tùse ànù'là yeneppù tok uya pen. ⁸Saul we'wuluukappù non poi molopai tenu yakkokappù ya, tùse yà'làlà yene ya pùla iwechippù. Màlàpàk tok uya ya'chippù itemyatù pàk molopai tok uya yalàppù Damascus pona. ⁹Àsolùwau wei enpùla iwechippù, molopai màlà yattai iita'lettàppù pen molopai yà'làlà inchippù ya pen.

¹⁰Jesus ya'lon wechippù màlà molo Damascus po Ananias itesek. We'neppà'nàtok walai yeneppù ya màlà, sàlà yau Itepulu Jesus uya ipàk, “Ananias!” teppù. “Talà wessaik, Itepulu,” tukaik yeikuppù ya. ¹¹Itepulu uya ipàk, “Itàkà, Tossalon tukaik tesassen asanta tawà, molopai Judas yùwùk tau kàyik Tarsus pon Saul itesek mekamappoik. Nàpùlemayan. ¹²Molopai we'neppà'nàtok walai yau kàyik Ananias itesek uyàpù yeneppù ya man temyatù nonkase tùpona yentoppe tu'ma tùuya,” teppù ya. ¹³Ananias uya yeikuppù, “Uyepulu, tukkan kon uya pùsàlà pàk uyelupasak man, tamù'nawàlà àli ton inkupùssan àponalok kon kappon yamùk Jerusalem pon kon winàkàik pàk. ¹⁴Molopai iyàssak màlà Damascus

pona, eke ton paatele yamùk yepulu ton winàpai tapàikketù tepose, molopai tamù'nawàlà eyesek yesa'nàì nan ya'chise,” tukaik. ¹⁵Tùse Itepulu Jesus uya, “Itàkà, masapùla yanùnsak uya màlà uyapyoto pe iwettoppe uyeseke yekama toppe ya Jew yamùk pen pàk molopai tok kinù yamùk pàk molopai Israel pon kon pàk. ¹⁶Molopai iulà uya nàlà yekama màlà ipàk tamù'nawolon iwettalumattàtok uponalok pe,” teppù.

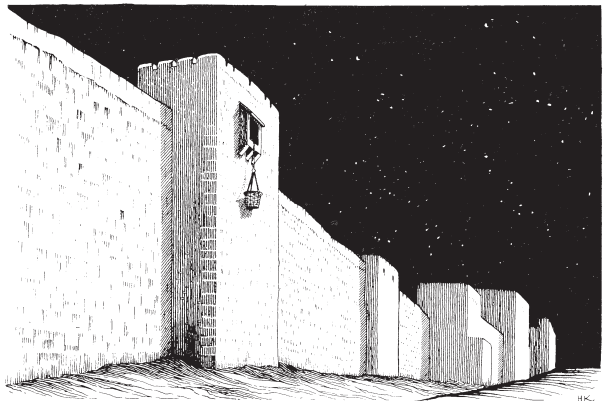
¹⁷Màlàpàk Ananias utàppù, iwewomùppù tapùì tak molopai temyatù tùlùppù ya Saul pona. “Utonpa Saul, Itepulu uya uyeunossak sàlà, Jesus uya. Mùkkàlà mentainùk asantau àuyàpù sàlà motak yau. Uyeunossak ya sàlà yenepa tu'ma, molopai Wakù Akkwalù ke awanùpù pa,” teppù ya. ¹⁸Màlà yattai molok pippà walainon wessolokappù Saul yenu yamùk yapai molopai pata yenepù ya tu'ma. Iwe'wuluukappù molopai Ananias uya yenpataukappù, ¹⁹molopai tùuta'lettà tùpo inmeluntàtappù.

Saul Uya Itekale Yekama Damascus Po

Saul wechippù Itepulu ya'lon kon piyau Damascus po tachin pe lùkkwà là. ²⁰Màlà pe là itekale yekamappù ya Jew yamùk wepilittok itak yamùk tau “Jesus mùkkàlà Kaatù Mumu,” teppù ya. ²¹Tamù'nawolon kon yetannan nùssan usenumenkappù kulu màlà molopai tok usekamappopàtùppù, “Pùsàlà pen ken na' mùkkàlà kàyik sàlà esek kà'mannan yaimelunpanàippù Jerusalem po? Molopai iyàpùppù pen ken na' sàlà motak màlà kusse tok ya'chise molopai tok yase eke ton paatele yamùk yepulu ton piyak?” tukaik.

²²Tùse Saul wenappù meluntà peiwa molopai Jesus wechi Christ pe yekamatok ya uya Jew yamùk Damascus po tùwemassan yaimelunpasak uya yeiku pùla iwechippù.

²³Tukke wei utà tùpo Jew yamùk wekkupùppù Saul wànà pàk. ²⁴Tùse tùwànà pàk tok wekkussak yetappù ya. Pata mùlatta yenu-pàkà tok wechippù wei kaichalà molopai ewalupàttawàlà yenei'che, iwàtoppe tùuya'nokon. ²⁵Tùse tewin nà ewalupà yattai Saul pokolon kon uya yalàppù molopai tok uya inuttàppù pata we'na wechi teuta ke yai eke lùmà wali'cha yau.

Inuttàppù tok uya pata we'na wechi teuta ke yai eke lùmà wali'cha yau. (9:25)

Saul Wechi Jerusalem Po

²⁶Jerusalem pona tütàsak yau Jesus ya'lon kon kùlottau tùwechi'che iwechippù. Tùse tok uya ailon te pùla iwechippù yà'là kasa là Jesus ya'lonnà pe iwechi, tamù'nawàlà tok usenalippappù ipàk. ²⁷Màlàyau Barnabas uya yalàppù yeunossak kon piyak. Barnabas uya yekamappù tok pàk Saul uya Itepulu Jesus yeneppù asantau molopai Itepulu Jesus uya yelupappù. Molopai Saul uya Itekale yekamappù tùsenalippaik pùla Jesus yesek yau Damascus po. ²⁸Màlàpàk Saul wechippù tok piyau molopai iitàpàtùppù tok kùlottak Jerusalem po tùwanmùla. Meluntà pe Itepulu Jesus yesek yau wakù itekale yekama pe. ²⁹Jew yamùk Greek pe tùuselupasan pokonpe nàlà iichelupappù, molopai tok yeippàtùppù ya, tùse tok wechippù iwànài'che. ³⁰Ailon tawonnan uya yetasak tùuya'nokon yau, Saul yalàppù Caesarea pona molopai tok uya yeunokoppù Tarsus pona.

³¹Màlàyau sàlà kasa iwechippù màlà tamù'nawàlà Judea yawàlà, Galilee molopai Samaria yawolon kon so'chi yamùk wechippù wàlàkka'nàtok yau. Meluntà pe tok wenappù molopai tukke Wakù Akkwalù uya tùpùikattàse, tok wemapùppù Itepulu Jesus namatok yau.

Peter Wechi Lydda Molopai Joppa Po

³²Peter utàppù mailàlà, Kaatù ponalok kon kappon yamùk Lydda po tùwemassan kaklanpaik iitàppù màlà. ³³Molo kàyik yepoloppù ya Aeneas itesek, iitokkassak molopai tekkwek tapai iwuttà pùla iwechippù màlà 8 pe kili'chimo'chi. ³⁴“Aeneas, Jesus Christ uya eyipittà màlà. E'wuluukakà molopai eyekkwek ikonekakà,” teppù Peter uya ipàk. Asse'ne Aeneas we'wuluukappù. ³⁵Tamù'nawolon kon kappon yamùk tùwemassan Lydda po molopai Sharon po uya yeneppù molopai tok welattàppù Itepulu Jesus winàkàik.

³⁶Joppa po nossan wechippù màlà Tabitha itesek, mùkkàlà ailon tawon. Itesek Greek yau màlà Dorcas. Tàwàlàlà wakù kupù pàk iweppàtùppù molopai entuppa'no kon pùikattà pàk. ³⁷Màlà yattai e'nek pe iwenappù molopai iwelikùppù. Ekek pùsak wechippù màlà molopai inonkasak kawonpan tapù tak. ³⁸Joppa wechippù màlà mei kulu pùla Lydda poi molopai Jesus ya'lon kon uya Peter wechi Lydda po yetasak tùuya'nokon yau, tok uya asa'là kàyik yamùk yeunokoppù ipyak, tùmaimu kon yekamase, “Asse'ne tàwà àikkà ina piyak,” teppù tok uya. ³⁹Màlàpàk Peter utàppù tok ya'là. Iwelepansak yau tok uya yalàppù kawonpan tapù we'wakkàtok tak. Itayappù iweli'chak kon nùssan wepilipùppù Peter woi, tùkalawù'ma'nokon pon yepoino molopai pon yamùk yenpoikappù tok uya itemyak, pàli'yau tùwechi yau Dorcas nùkonekapàtùssan.

⁴⁰Tamù'nawàlà Peter uya tok yenspakkappù poloona, màlà iwakkàssak tapùì tapai, molopai tese'muyok iwenappù molopai iwàpùlemappù. Màlà tùpo iwelattappù ekek winàkàik molopai, “Tabitha, e'wuluukakà!” teppù ya. Iwàssànkappù, molopai Peter yensak tùuya yau iwe'wuluukappù chichiu pe. ⁴¹Peter usenkappù ipùikattàse iwe'wuluuka tùse. Màlàyau Kaatù ponalok kon molopai itayappù iweli'chak kon nùssan kà'mappù ya molopai itùlùppù ya pàli'yau tok yemyak. ⁴²Sàlà yekale usetappù màlà tamù'nawàlà Joppa polo, molopai tukkan kon kappon yamùk uya ailon teppù Itepulu Jesus pàk. ⁴³Peter wechippù màlà Joppa po tukke wei kàyik Simon itesek, kamo pippà koneka iwotokoyi piyau.

Peter Molopai Cornelius

10 ¹Kàyik wechippù molo Caesarea po Cornelius itesek. Mùkkàlà wechippù màlà Roman soichayi yamùk Italy poino kon yepulu pe. ²Mùkkàlà molopai itùwùk tawon kon wechippù wakù pe. Kaatù namappù tok uya. Eke pe kulu yà'làlà kupùppù ya entuppa'no kon Jew yamùk pùikattà pe, molopai tàwàlàlà tùwàpùlemasen pe iwechippù Kaatù pàk. ³Tewin wei ko'manpe 3:00 yattai we'neppà'nàtok walai yeneppù ya wakù pe, màlàyau Kaatù inchelüyi uyàpù yeneppù ya molopai ipàk, “Cornelius!” teppù ya. ⁴Inchelù yenupàkà iwechippù tùusenalippai'ma molopai, “Yà'là pe nai, Uyepulu?” teppù ya. Inchelù uya imaimu yeikuppù, “Kaatù uya àwàpùlematok molopai entuppa'no kon lepa pàk ewe'wotokomatok yanùnsak man, molopai eyittusak ya man. ⁵Màlàpàk kàyik yamùk yeunokkà Joppa pona, kàyik Simon Peter itesek kà'mase. ⁶Kamo pippà pàk tùwe'wotokomasen Simon itesek, tuna yena po tùwe-massen yùwùk tau man, ikaklamu pe,” tukaik. ⁷Màlàyau inchelù ipokonpe iichelupasak lùppù utàppù molopai Cornelius uya asa'là tapyoto yamùk tùwùk tawon kon kà'mappù molopai soicha, wakù kàyik tùwàpùlematok yawon. ⁸Iwekkussak lùppù yekamappù ya tok pàk molopai tok yeunokkù ya Joppa pona.

⁹Yakon wei yattai te'ma kon tawà tok wechi tùse molopai Joppa winàkàik lùwiwa là tok uyàssak tùse, Peter wenukuppù tapùì ipu pona àpùlemase, inakattapailà wei wechi tùse. ¹⁰Iwapàkkapùppù molopai ata'lettàpai iwechippù, kùyali wekoneka tùse we'neppà'nàtok walai yeneppù ya màlà. ¹¹Epùn utakkokasak yeneppù ya molopai yà'là lànàn eke lùmà assan walai iichensak nuttà asakùlà'nàn ipana'mu pàk non pona. ¹²Sàlà yau màlà tùpatalo'nàn kon asakùlà'nàn itta ton kamo yamùk wechippù, molopai tùwe'wolokasan molopai tolon yamùk. ¹³Mayin uya Peter pàk, “E'wuluukakà Peter, iwàkà molopai ata'lettàkà!” teppù. ¹⁴Tùse Peter uya, “Kane kulu Uyepulu! Yà'làlà àli tetok wapùla ene là yannàippù pen iulà,” teppù. ¹⁵Mayin uselupappù tu'ma ipokonpe, “Àli kùkai

“E'wuluukakà Peter, iwàkà molopai ata'lettàkà!” (10:13)

yà'làlà Kaatù nùkupùppù wakù pe pàk,” tukaik. ¹⁶Sàlà wekkupùppù màlà àsolùwau itek kwa molopai nen uchi tewinanpa yanùntukkappù kakàik epùn pona.

¹⁷Peter utaimelunpasak kulu wechippù sàlà tùneneppù we'neppà'nàtok walai pàk, yà'làlà yekamanài pe iwechi ittui'che. Màlà yattai Cornelius neunokossan uya Simon yùwùk wechi i'nailà là yekamappoppù molopai tok weleutappù satik pe kulala mùlatta po. ¹⁸Tok wentaimeppù molopai tapùì yesak yekamappoppù tok uya, “Kaklan na' talà nai, Simon Peter itesek?” tukaik. ¹⁹Peter wechippù lùppù we'neppà'nàtok walai wechi yà'làlà yekamanài pe ittui'che tùse, Wakù Akkwalù uya, “Yetakà! Àsolùwawon kon kàyik yamùk talà man eyiwayan tok,” teppù. ²⁰“Màlàpàk à'mùssakkakà molopai àwuttàkà, molopai tok ya'là itàpai pùla kechii masapùla tok yeunossak uya màlà,” teppù ya. ²¹Màlàyau Peter wuttàppù molopai tok pàk, “Iulà mùkkàlà mùwayatàì'nùk. Yà'là pe iwechi pàk àuyàssak kon màlà?” teppù ya. ²²“Roman soichayi yepulu Cornelius uya ina yeunossak sàlà,” tukaik, tok uya imaimu yeikuppù. “Wakù mùkkàlà kàyik Kaatù namanài eke, tünamasen tamù'nawolon kon Jew yamùk nùnama. Wakù inchelù uya yekamappù màlà àkà'ma toppe ya tùwùk tak, yà'là te là auya yeta toppe ya,” teppù kàyik yamùk uya. ²³Peter uya kàyik yamùk yewonnùpùppù molo tok wettoppe màlà yewalupàyi tau.

Iwemassak pe iwessalattàppù tok ya'la iitàppù. Molopai itepulu nenupa ton tonpa yamùk Joppa pon kon utàppù nàlà ya'la. ²⁴Ite'mappù pokon wei yattai iwelepamùppù Caesarea pona, Cornelius uya tùmàmuttok motak, tamùkke tùtonpa yamùk molopai tùwechiyakonnon tùnkà'massan pokonpe. ²⁵Peter wewomù tùse Cornelius uya yepoloppù, molopai iwetto-lùpattàppù itta piyau molopai iwepeimappù itemlotopo yapulài'ma. ²⁶Tùse Peter uya iwe'wuluuka toppe ikupùppù, “E'wuluukakà, iulà nàlà nen mùkkàlà kàyik,” teppù ya. ²⁷Cornelius pokonpe tùuselupape lùppù Peter utappù màlà itùwùk tak, molo tukke kappon yamùk wepili'chak yepoloppù ya. ²⁸Peter uya tok pàk, “Tamù'nawolon kon amyamlo nùttuyan law yawàlà pùla Jew yamùk wechi Jew yamùk pen pokonpe echitonpa pe molopai tok kaklanpa tok uya wechi. Tùse Kaatù uya upàk yekamasak man ànù'là pàk àli wapùla wakù pen te uya tukaik,” teppù. ²⁹“Màlàpàk uyennài nan yeunossak auya yau uyàpù, yà'làlà tukaik pùla. Màlàpàk eyekamappoyan nen uchi iulà, yà'la pe iwechi pàk uyennài nan yeunossak auya màlà?” tukaik.

³⁰Cornelius uya, “Asakùlà'ne wei utàppù man, 3 o'clock yattai wàpù- lema pàk wettai uyùwùk tau wei welattàsak pe ko'manpe wàpùlemantok yattai. Kàyik wepontàsak enkek pon yak nùsenpoikatai asse'ne uyemlotopo. ³¹Molopai, ‘Cornelius! Kaatù uya àwàpùlematok yetasak man molopai wakù pe entuppa'no kon lepa pàk ewe'wotokomatok ittusak ya man. ³²Kappon yeunokkà Joppa pona kàyik kà'mase Simon Peter itesek. Simon, kamo pippà iwotokoyi tuna yena po tùwemassen kaklamu pe man,’ nùkatai upàk. ³³Màlàpàk asse'ne eyennài nan teunottai, molopai wakù pe kulu ewessak man àuyàpù pàk. Sàlàpe nen uchi tamù'nawàlà talà we'nà man Kaatù yemlotopo, yà'làlà Itepulu Kaatù nekamappù àpàk yeta toppe yekama auya màmuku pàk,” teppù ya Peter pàk.

Peter Uselupatok

³⁴Peter wessa'molùkappù tùuselupa pàk. “Tùttuyaik nen uchi ailon pe iwechi Kaatù uya ekkaichalà tamù'nawolon kon kappon yamùk kupù. ³⁵Ànù'là inamanài molopai iwalai ku'nài wechi màlà inanùmù pe, i'nailàpai là iyàssak pe tùse. ³⁶Mùttuyatàik itekale ineunokoppù kappon yamùk Israel pon kon piyak, wakù itekale wàlàkka'nàtok yekama pe Jesus Christ yai. Mùkkàlà tamù'nawolon kon Yepulu. ³⁷Mùttuyatàik màlà iwekkussak lùppù tamù'nawàlà Judea yawàlà Galilee poi tùwepyattàik, usenpataukantok, John nekamappù ye'mappùtak. ³⁸Mùttuyatàik Kaatù uya Wakù Akkwalù molopai meluntà tülùppù Jesus, Nazareth pon pona. Iitàppù mailàlà wakù kupù pe, Makui meluntàlù yo'non kon ipittà pe, masapùla Kaatù wechippù ya'la. ³⁹Ina mùkyamlo tamù'nawolon inkupùssan Jew yamùk patassek yau molopai Jerusalem po yekamannan. Tok uya iwànàppù, tùpukapàsse yei

pona. ⁴⁰Tùse Kaatù uya weli'nàtok yapai iwuluukappù icholùwano wei yattai molopai iichenpoika toppe ikupùppù ya. ⁴¹Tamù'nawolon kon kappon yamùk uya yeneppù pen màlà, tùse ina neken Kaatù uya iwuluukasak weli'nàtok yapai yekamannan pe Kaatù nanùmùssan. Ina uta'lettàppù molopai tinchisen inchippù ina uya ipokonpe, Kaatù uya iweli'chak wuluukasak ye'mappùtak. ⁴²Molopai ina yapyontàppù ya kappon yamùk pàk itekale yekama pàk, imàlà wechi Kaatù nanùmùppù pe nulànan kon molopai iweli'chak kon ittunài pe iwettoppe yekama toppe ina uya. ⁴³Tamù'nawàlà Kaatù Maimu yenpoikan-nan uselupasak màlà ipàk, ànù'là ailon tawon ipàk uya màlà usentuppantok tùmakuyi pàk yepolo itesek yapàikketù yai," teppù Peter uya tok pàk.

Jew Yamùk Pen Uya Wakù Akkwalù Yepolo

⁴⁴Peter uselupa lùppù tùse, Wakù Akkwalù wuttàppù tamù'nawolon kon itekale yetannan pona. ⁴⁵Jew yamùk ailon tawonnan, Joppa poi iyàssak kon Peter ya'là usenumenkappù kulu màlà masapùla Kaatù uya lepantok tùuya Wakù Akkwalù tùsak Jew yamùk pen pona nàlà pàk. ⁴⁶Masapùla tok uselupa tùpatalo'nan mayin yau yetappù tok uya, molo-pai Kaatù wettok eke pe yapulàppù tok uya.

Màlà yattai Peter uselupappù, ⁴⁷"Pùsamlo kappon yamùk uya Wakù Akkwalù yanùnsak man, yanùmù nettainùk kasa làma. Ànù'là uya ken na' tok yeleutanàppù tok usenpataukatok tuna ke winàpai?" tukaik. ⁴⁸Màlàyau tok usenpatauka toppe ikupùppù ya Jesus Christ yesek yai. Màlàyau tok uya yekamappoppù tùpyau'nokon iwettoppe mala là.

Peter Nekomappù Jerusalem Po

11 ¹Yeunossak kon molopai ailon tawonnan Jesus pàk Judea yawo-lon kon uya yetappù Jew yamùk pen uya nàlà Kaatù Maimu yanùnsak. ²Peter utàsak Jerusalem pona yau, mùkyamlo Jew yamùk yattàtok yeselu yawàlà Jew yamùk pen yattà pàk ailon tawonnan uya Peter mottùnappù, ³"Jew yamùk yeselu yawà yattàsak pen, Jew pen kaklamu pe mettai molopai nàlà mata'lettàtai tok pokonpe!" tukaik. ⁴Màlàpàk Peter uya tamù'nawàlà iwekkussak lùppù yekamappù iwe-pyattàppù motapai.

⁵"Wàpùlema pàk wettai Joppa po, molopai we'neppà'nàtok walai tentai. Yà'là lànán wuttà tentai eke lùmà assan walai iichensak, inuttà asakùlà'nan ipana'mu pàk epùn poi, molopai neleutatai upyau. ⁶Tentai yak mei pùla molopai asakùlà'na'nan kon itta kamo yamùk molopai kamo pen àsà ton ene yamùk tentai, tùusasan, tùwe'wolokasan molopai tolon yamùk. ⁷Màlàyau mayin uya upàk, 'E'wuluukakà Peter, iwàkà molopai ata'lettàkà!' te tetatai. ⁸Tùse, 'Kane kulu Uyepulu! Ànù'là ene là wapùla àli là tùsak uya untak pùla iwechi màlà,' ukatai. ⁹Mayin

nùselupatu'matai upokonpe kaupai, 'Yà'làlà Kaatù nùkolùkappù pàk àli wapùla ene kùkai,' tukaik. ¹⁰Sàlà nekkuttai àsolùwau itekkwa, molopai màlà tùpo màlà yanuntu'ma nettai kakàik epùn pona. ¹¹Màlà yattai kulu àsolùwawon kon kàyik yamùk yeunossak kon upyak Caesarea poi nelepantai tapùì itau wettok tak. ¹²Wakù Akkwalù nekamatai upàk utà toppe tok ya'là tùusenalippaik pùla. Pùsamlo 6 pan kon kàyik yamùk kùtonpa kon yamùk nàlà nùtatai uya'là Caesarea pona, molopai ina newontai itùwùk tak. ¹³Inchelù yeneppù tùuya satik pe tùwùk tau yekamatai ina pàk, mùkkàlà uya, 'Kappon yeunokkà Joppa pona kàyik kà'mase itesek Simon Peter,' teppù tùpàk nùkatai. ¹⁴'Itekale yekama ya màlà àpàk àmàlà molopai tamù'nawàlà àyùwùk tawon kon wepùkattàtok iwìnà pe,' teppù ya. ¹⁵Uselupa pàk wepyattàsak yau, Wakù Akkwalù nuttatai tok pona, iwepyattà pe kùpona'nokon iwuttàppù kasa. ¹⁶Màlàyau tùttutai Itepulu Jesus uya, 'John mùkkàlà enpataukanàì tuna ke, tùse eyenpatauka kon màlà Wakù Akkwalù ke!' teppù lùppù. ¹⁷Kaatù uya mùkyamlo Jew yamùk pen lepasak man, ailon te kùuya'nokon Jesus Christ pàk yau kùlepappù tùuya lùppù ke. Ànùk ken uchi iulà Kaatù yeletanùttok pe uya?" tukaik. ¹⁸Sàlà yetasak tùuya'nokon yau, tok uya pokonomantok tùuya'nokon yeletanùpùppù, molopai Kaatù yapulàppù tok uya, "Kaatù uya nàlàichi Jew yamùk pen lepasak man, Kaatù winàkàik tok welattàtok tùmakuyi kon winàpai yattai ke molopai tok wemattoppe!" tukaik.

Antioch Pon So'chi

¹⁹Ailon tawonnan wetta'nùssak wechippù màlà talumattàntok Stephen wànà yattaino lùppù pàkànsau. Tùulon kon utàppù mei Phoenicia tepose, Cyprus molopai Antioch yawàlà itekale yekama pe Jew yamùk pàk neken. ²⁰Tùse tùulon kon ailon tawonnan, Cyprus molopai Cyrene pon kon utàppù Antioch pona, molopai tok uya Jesus yekale yekamappù Jew yamùk pen pàk nàlà. ²¹Itepulu yapàikketù wechippù tok ya'là, molopai tukke kappon yamùk uya ailon teppù molopai tok welattàppù Itepulu Jesus winàkàik.

²²Sàlà yekale uya Jerusalem po so'chi yepoloppù màlàpàk tok uya Barnabas yeunokoppù Antioch pona. ²³Tùwelepansak yau molopai Kaatù wettok wakù pe yensak tùuya yau iitauchinpappù, molopai tamù'nawàlà tok panamappù ya, ailon pe tok wettoppe Itepulu Jesus pàk tamù'nawàlà tewan kon ke. ²⁴Barnabas wechippù màlà wakù pe, iwanùssak wechippù Wakù Akkwalù ke molopai ailon tetok ke. Tukke kappon yamùk nepùppù màlà Itepulu Jesus piyak.

²⁵Màlàyau Barnabas utàppù Tarsus pona Saul iwase. ²⁶Yeposak tùuya yau, inepùppù ya Antioch pona. Tewin kili'chimo'chi pùsamlo asa'lon kon wessepopàtùppù so'chi tawon kon pokonpe, molopai tukkan kon

kappon yamùk yenupappù tok uya. Antioch po màlà wapiya kulu ailon tawonnan yesatùppù Christ ponelok kon tukaik.

²⁷Màlà yattai Kaatù Maimu yenpoikannan utàppù màlà Jerusalem poi Antioch pona. ²⁸Tok tonpa Agabus itesek wà'mùssakkappù molopai Wakù Akkwàlù meluntàlù winà eke kulu iwan uyàpù tamù'nawàlà non pona, winàkàik iwechi yekamappù ya. Iyàpùppù màlà Claudius wechi itepulu pe yattai. ²⁹Jesus ya'lon kon wekkupùppù tamù'nawolon kon uya lepantok yeunoko pàk, yeunottok tùuya'nokon yawàlà lùkkwà là tùtonpa kon Judea po tùwemassan pùikattànai pe. ³⁰Sàlà kupùppù tok uya màlà molopai tok uya pùlayatta yeunokoppù ailon tawonnan yepulu pe tùwessan piyak Barnabas molopai Saul tawonnan winà.

Eke Peiwa Talumattàntok

12 ¹Sàlà yekkwa yattai Kin Herod wepyattàppù màlà so'chi tawon kon talumattà pàk. ²James, John lui wàtoppe sà wino'nan yà kasupala ke ikupùppù ya. ³Sàlà uya Jew yamùk yauchinpa yensak tùuya yau, Peter ya'chi toppe ikupùppù ya nàlà. Sàlà wekkupùppù màlà yapuluwetanùssak pen pùlomù pusak pàk Uta'lettàntok yattai. ⁴Peter ya'chi tùpo itùlùppù ya màlà patiki'chi tak, màlà motau asakùlà'ne ipatassek, asakùlà'ne'ne ipantakasak kon soicha yamùk uya yentoppe itùlùppù ya. Herod wekkupùppù inepù pàk Jew yamùk piyak, Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok ye'mappùtak. ⁵Màlàpàk Peter kupùppù màlà patiki'chi tau, tùse so'chi tawon kon wechippù tùwàpùlema kon pàk kulu ipona.

Peter Mokkappù Patiki'chi Tapai

⁶Màlà yewalupàyi tau Herod uya inepù patiki'chi tapai kappon yamùk piyak wapiya, Peter we'nùmùppù màlà asa'lon kon soicha yamùk yakletau. Yaulonpàssak wechippù màlà asa'là chin ke, molopai nàlà yennai nan wechippù màlà patiki'chi mùlatta po yene pàk. ⁷Asse'ne kulu Kaatù inchelùyi usenpoikappù màlà molo. Molopai akkwa ulenpamùppù itau iwettok tau. Inchelù uya Peter wànàppù iwolo yai, yepakappù ya molopai, “Asse'ne! E'wuluukakà,” teppù ya. Molopai tewinanpa yaulonpàttok wepukappù itemyatù poi. ⁸Màlàyau Inchelù uya, “Epokùlùyittàkà molopai essappattuyittàkà,” teppù ipàk. Peter uya ikupùppù molopai inchelù uya, “Àpon pùlloppon itùkà àwoi molopai uya'là àikkà,” teppù. ⁹Peter uya iwenaimappù patiki'chi tapai. Ittu ya pùla iwechippù màlà yà'là kasa là inchelù nùkupùppù wechi ailon pe, we'neppà'nàtok walai yene tùuya pe yekamappù. ¹⁰Tok uya wapiyalok ennai nan patassek yentakappù molopai yakon nùppù. Molopai màlà tùpo tok uyàpùppù pata we'na mùlatta ayan motak, pata yak tùutakkokasen motak. Manatta utakkokappù màlà tok ponelok pe tiyiwalà, molopai tok wepakappù. Tok utàppù wapiyalok asantawà, màlàyau asse'ne inchelù uya Peter nàmàppù.

¹¹Màlàyau Peter uya iwekkussak lùppù tùpàk ittuppù molopai, “Tùttuyaik nen uchi, Kaatù uya tiyinchelùyi yeunossak, molopai Herod meluntàlù winàpai umokkasak ya, molopai tamù'nawolon Jew yamùk wettok ànkuppai winàpai,” teppù ya.

¹²Yà'là kasa là tùwettok ittui'ma iitappù John, Mark tukaik nàlà tesassen yan Mary yùwùk tak. Tukke kappon yamùk wepili'chak wechippù màlà molo molopai tok wàpùlemappù màlà Kaatù uya Peter pùikattà toppe. ¹³Peter uya manatta wàpàtùppù polopo, màlàyau apyoto ema'non Rhoda itesek uyàpùppù yei'che. ¹⁴Peter maimu ittuppù ya màlàyau iitau-chinpasak kulu wechippù màlà, iwennappoppù màlà manatta takkokaik pùla, molopai Peter wechi polopo yekamappù ya tok pàk. ¹⁵“Eusennaka màlà, autayaupa màlà!” teppù tok uya ipàk. Tùse iicheka'nonkappù ailon pe iwechi pàk. Màlàyau tok uya yeikuppù, “Itinchelùyi mùkkàlà,” tukaik. ¹⁶Màlà yattai Peter wechippù manatta wàpàtù pàk lùppù. Tok uya manatta yakkokappù molopai yensak tùuya'nokon yau, tok usenu-menkappù kulu màlà. ¹⁷Tok yekamappoppù ya temyatù ke eppana tok wettoppe, molopai yà'là kasa là Itepulu uya tùnessak patiki'chi tapai yekamappù ya tok pàk. “Sàlà mekamataik James molopai kùtonpa kon yamùk pàk,” teppù ya molopai iitappù tùulon yailà.

¹⁸Pata wemassak yau, eke pe utaimelunpantok wechippù màlà soicha yamùk kùlottau, yà'là pe lànan Peter wechippù pàk. ¹⁹Herod uya tok yapyontappù iwa pàk, tùse tok uya yepolo pùla wechippù. Màlàpàk ya'chichak kon yennài nan yekamappopàtùppù ya molopai tok tükka toppe tok uya yekamappù ya.

Sàlà tùpo Herod utàppù Judea poi Caesarea pona àko'manse.

Herod Welikùppù

²⁰Herod we'naikasak wechippù kulu màlà kappon yamùk Tyre molopai Sidon pon kon pàk. Màlàpàk tok utàppù tamùkke Herod yense. Wapiya Blastus nepùppù tok uya tiwinàkài'nokon, mùkkàlà wechippù màlà eke Herod yùwùk yesak pe. Màlàyau tok utàppù Herod piyak echitonpa pe wema'nàtok yennaik, masapùla teipa kon yeponài nan pe tùwechi kon pàk kin pata yapai.

²¹Tùnanùmùppù wei yattai Herod wepontappù kin pon yak, iweleutappù tapon pona molopai kappon yamùk yelupappù ya. ²²“Kappon uselupa pe pùla man tùse kaatù uselupa pe!” tukaik tok wentaimeppù. ²³Tewinanpa Itepulu inchelùyi uya Herod ippokoppù, masapùla Kaatù yapulà ya pùla iwechi pàk. Weluwe yamùk uya yanùppù màlà molopai iwelikùppù.

²⁴Kaatù Maimu wechippù tùutalenka pàk lùppù molopai tukkan kon kappon yamùk uya yetappù màlà.

²⁵Barnabas molopai Saul tawonnan uya tùwotokoyi kon yenuka'nùpùppù molopai tok wennappoppù Jerusalem poi molopai tok uya John yalàppù ta'là'nokon, Mark tukaik tesassen.

Barnabas Molopai Saul Yeunokoppù

13 ¹So'chi tau Antioch po màlà Kaatù Maimu yenpoikannan molopai enupannan wechippù. Tok kùlottau Barnabas, Simeon Niger tukaik tesassen, Lucius Cyrene poino, Manaen, pata yesak Herod piyau iichemokkasak molopai Saul wechippù molo. ²Tok wechippù Itepulu yapulà pàk. Tùuta'lettàik pùla tok wàpùlema tùse Wakù Akkwalù uya, “Barnabas molopai Saul yanùntàk kon uponalok pe, uwotokoyi kuttoppe tok uya unkà'massan,” teppù tok pàk. ³Tùuta'lettàik pùla tùwàpùlema kon tùpo tok uya temyatù kon nonkappù Barnabas molopai Saul tawonnan pona molopai tok yeunokoppù tok uya.

Cyprus Po

⁴Barnabas molopai Saul tawonnan utàppù nen uchi Wakù Akkwalù neunokoppù pe, Seleucia pona molopai tok utàppù tuna po màlà motapai tuna yaploppon pata Cyprus pona. ⁵Tok welepansak Salamis pona yau, tok uya Kaatù Maimu yekamappù Jew yamùk wepilittok itak yamùk tau. John Mark wechippù màlà tok ya'là tok pùikattànài pe sàlà wotoko yau.

⁶Màlà pata yau tok utàppù màlà mei Paphos tentakase, màlàyau kàyik piyassan walai yepoloppù tok uya, Jew pe iwechi, itesek Bar-Jesus. Mùkkàlà Kaatù Maimu yenpoikanài pe tukaik tùwekkussen. ⁷Mùkkàlà wechippù màlà, màlà pata yepulu, Sergius Paulus piyawon pe. Mùkkàlà Itepulu, pukkek uya Barnabas molopai Saul tawonnan kà'mappù temlotopona masapùla Kaatù Maimu enetapai tùwechi pàk. ⁸Tùse Elymas, piyassan walai, uya tok wakkàtùppù. Sàlà Elymas màlà Greek yau itesek. Itepulu lattài'che iwechippù ailon tetok winàpai. ⁹Màlàyau Saul, Paul tukaik nàlà tùttusen, wanùssak wechippù màlà Wakù Akkwalù ke. Molopai piyassan walai yeneppù ya iponalà tossalà. ¹⁰Molopai wateppù ya “Devil mumu àmàlà! Tamù'nawàlà wakù ton iteyaton. Molopai àli ennakantok ke iwanùssak molopai Kaatù wettok ailon pe lattài'che tùwessen àmàlà kasei pe! ¹¹Kaatù yemyatù uyàpù màlà àpona sàlàpe, enpùla ewechi màlà tachin pe lùkkwà là, molopai wei yakkwayi yene auya pen màlà,” teppù Saul uya piyassan walai pàk. Màlà yattai asse'ne Elymas uya iklùn katupluk walai uya tenu waputtà ittuppù. Molopai ànù'là talà woton temyatù pàk iwa pe iichalàppù. ¹²Màlàyau itepulu uya ailon teppù màlà wekkupù yensak tùuya yau molopai eke pe iichenumenkasak wechippù Itepulu Jesus pàk usenupantok pàk.

Antioch Pisidia Pon Yau

¹³Paul molopai itonpa yamùk utàppù tuna po, Paphos yapai Perga, Pamphylia pon pona, tùse John Mark uya tok nàmàppù molo molopai iwennappoppù Jerusalem pona. ¹⁴Tok utàppù Perga poi molopai tok uyàpùppù Antioch Pisidia pon yak, molopai wàlàkka'nàtok weyu yattai tok utàppù Jew yamùk wepilittok itak tak molopai tok weleutappù. ¹⁵Law molopai Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù yene tùpo, Jew yamùk wepilittok itak yesak ton uya mayin yeunokoppù Barnabas molopai Paul tawonnan piyak. “Ina tonpa yamùk, kappon yamùk yelupa auya'nokon i'che ina man, Itekale tok meluntàlùttàtok auya'nokon wechi molo yau,” tukaik. ¹⁶Paul wà'mùssakkappù, temyatù ke tok yekamappoppù ya molopai iwepyattappù kappon yamùk yelupa pàk.

“Utonpa yamùk, Israel yamùk molopai tamù'nawàlà Jew yamùk pen talà Kaatù namannan. Kùyetatàk kon! ¹⁷Pùsamlo Israel pon kon Kaatùyi uya ina tamo yamùk yanùmùppù màlà molopai tok kupùppù ya eke pe, kaklan pe tok wemapù pata Egypt yau yattai. Kaatù uya tok nepùppù màlà Egypt yapai eke tùmeluntàlù ke. ¹⁸Molopai 40 pe kili'chimo'chi tok yeselu pàlikappù ya wontaik yau. ¹⁹450 pe kili'chimo'chi yau 7 pan pata yamùk yawolon kon mattanùpùppù ya Canaan po molopai tùponalok kon kappon yamùk kupùppù ya pata yesak pe.

²⁰“Màlà tùpo tok ittunna ke tok yepulu pe tok lepappù ya Kaatù Maimu yenpoikanài Samuel wemattok yattai ponalà. ²¹Molopai kin yennasak tok uya yau, Kaatù uya Saul, Kish mumu, Benjamin pa ke tok lepappù tok kinù pe iwettoppe 40 pe kili'chimo'chi. ²²Saul mokka tùpo Kaatù uya David kupùppù tok kinù pe. Sàlà màlà Kaatù uya ipàk, ‘David, Jesse mumu yeposak uya man, i'che wettok kàyik, mùkkàlà kàyik mùkkàlà tamù'nawàlà i'che wettok kupù woton,’ teppù lùppù. {PSA 89:20} ²³Mùkkàlà Jesus, David payan tonpa, kupùppù Kaatù uya Israel pon kon Pùikattànài pe iwettoppe ikupù tùuya teppù tùuya kasa. ²⁴Jesus uyàpù wapiya, John uya itekale yekamappù tamù'nawolon kon Israel pon kon pàk, Kaatù winàkàik tok welattà toppe tùmakuyi kon winàpai, molopai tok usenpatauka toppe. ²⁵Molopai tùwotokoyi yenuka'nùpù tùuya winàkàik tùwechi yau, John uya kappon yamùk pàk, ‘Ànùk pe ken kiyittuyatàu? Mùmàmussatài'nùk pen iulà. Tùse Nùyàssan uye'mappù pàk molopai ittassa yewa yeuka uya yentaino mùkkàlà!’ teppù.

²⁶“Utonpa yamùk, Abraham payan nùssan, molopai Jew yamùk pen talà Kaatù yapulànnan, kùponalok pe màlà sàlà wepùikattàntok yekale yeunossak! ²⁷Masapùla kappon yamùk Jerusalem pon kon, molopai tok yepulu yamùk uya, Jesus ittu pùla iwechippù. Molopai Kaatù Maimu yenpoikannan Maimu lùppù tùnene kon echipalà wàlàkka'nàtok weyu

yattai'ne ittu tok uya pùla iwechippù. Tùse pùsamlo yenpoikannan mai-
mu lùppù kupùppù tok uya iwekkupù màlà teppù Kaatù uya kasa, àli pe
Jesus kupù tùuya'nokon pàkàlà. ²⁸Iwàtok tùuya'nokon iwenai yepolo tùpo
pùla, Pilate yekamappoppù tok uya iwàtoppe itùtoppe ya. ²⁹Tamù'nawàlà
Kaatù Maimu we'menukasak ipàk kupù tùpo, tok uya inuttàppù pulusuk
poi molopai tok uya inonkappù uluwaik yak. ³⁰Tùse Kaatù uya iwuluu-
kappù weli'nàtok yapai. ³¹Molopai tukke wei mùkyamlo ya'là iichasak
kon nùssan Galilee poi Jerusalem pona uya yeneppù màlà. Sàlàpe nen
uchi mùkkàlà yekamannan pe tok wechi Israel pon kon kappon yamùk
pàk. ³²Wakù Itekale nessak ina uya apyakù'nokon man, màlà Kaatù
uya ikupù tùuya teppù lùppù kùtamo kon pàk. ³³Màlà kussak ya man
sàlàpe kùponalok kon pe, kùmyamlo tok payan nùssan, Jesus wuluuka
tùuya weli'nàtok yapai winà. Kaatù Maimu yau iwe'menukasak yakon
Psalm yau kasa,

'Umu àmàlà, sàlàpe àkàipùnù pe wenasak man,' tukaik.

{PSA 2:7}

³⁴Sàlàichi màlà wateppù Kaatù uya lùppù, iwuluuka tùuya weli'nàtok
yapai pàk, àkàtase làma tùwennappo tu'ma woton pe pùla.

'Elepa uya màlà wakù molopai ailon pùlemantok ke,
màlà ikupù uya màlà teppù uya David pàk lùppù ke,' tukaik.

{ISA 55:3}

³⁵Tùulon yailà wate ya kasa,

'Iwettùsak wakù kulu ayapyoto kupù auya iikàta toppe pen
màlà,' tukaik. {PSA 16:10}

³⁶"Masapùla David uya Kaatù wotokoyi kupùppù màlà tùwemattok
yau molopai nen uchi iwelikùppù molopai iwu'nattàppù màlà itamo
yamùk piyau, itesak ukàtappù màlà. ³⁷Tùse mùkkàlà Kaatù nùwuluu-
kappù weli'nàtok yapai, ukàtappù pen.

³⁸⁻³⁹"Utonpa yamùk ittutàk kon pùsàlà Jesus yai usentuppantok àli
kuttok pàk usekamappù àpàkù'nokon, iwinà ànù'là ailon tawon ipàk
wemokkasak màlà tamù'nawolon àli kuttok yapai, Law Moses winàpaino
winà ikasa ewenatok pùla iwechi màlà. ⁴⁰Tùttuseichi ettàk kon, Kaatù
Maimu yenpoikannan uya wateppù lùppù wekkupù ewinàkài'nokon tukaik.

⁴¹'Yentàk kon! Mottùnpannan!

Esenenmenkatàk kon molopai amattatàk kon!

Masapùla sàlà wotoko tùkussai'nùk eweyu kon yattai
wechi màlà ailon tetok auya'nokon ipàk woton pe pùla,
ànù'là uya lànen àpàkù'nokon yekama tùse!' ” tukaik.

{HAB 1:5}

⁴²Paul, Barnabas tawonnan uya Jew yamùk wepilittok itak nàmà
tùse kappon yamùk uya tok kà'mappù tok wennappo toppe, ewanawolok

wàlàkka'nàtok weyu yattai tok uya màlà yentak lùwa sàlà yamùk yekama toppe tùpàkù'nokon ⁴³Kappon yamùk we'nonkasak yau, Jew yamùk molopai Jew yamùk pen Jew yamùk usenupatok winàkàik iwelattàsak kon uya Paul molopai Barnabas tawonnan wenaimappù. Màlàyau tok uya tok yelupappù molopai tok meluntàpappù Kaatù wettok wakù pe yau tùwemassan pe tok wettoppe.

⁴⁴Ewanawolok wàlàkka'nàtok weyu yattai tamù'nawàlà lùwa lànen, màlà pata yawon kon uyàpùppù màlà Itepulu Maimu yetase. ⁴⁵Tukkan kon kappon yamùk yensak tùuya'nokon yau, Jew yamùk yepulu yamùk kùlùmàluppù. Tok usàulàmappù Paul nekama winàkàik molopai tok uya imottùnappù. ⁴⁶Tùse Paul molopai Barnabas uselupappù màlà yentak meluntà pe tùusenalippaik pùla. “I'che kulu we'nàtok pe iwechippù màlà Kaatù Maimu usekama àpàkù'nokon wapiya. Tùse inulunpasak auya'nokon pàk, molopai tàwàlàlà wema'nàtok yeponnan yek pe ewekkupù kon pùla iwechi pàk, ina uya ànàmà kon sàlà, molopai ina utà sàlà Jew yamùk pen piyak. ⁴⁷Masapùla sàlà màlà Kaatù uya ina pàk.

‘Jew yamùk pen weyu pe àkussak kon uya man, tamù'nawolon kon sàlà non pon kon wepùikattàtok nepù kon pa,’” teppù. {ISA 49:6}

⁴⁸Yetasak tùuya'nokon yau, Jew yamùk pen utauchinappù màlà molopai Itepulu maimu yapulàppù tok uya, mùkyamlo tàwàlàlà wema'nàtok ponalok pe yanùnsak kon wenappù màlà ailon tawonnan pe.

⁴⁹Kaatù Maimu usekamappù màlà tamù'nawàlà pata yawàlà. ⁵⁰Tùse Jew yamùk uya, kàyik yamùk pata yennài nan molopai tùnamasan nossan yamùk Jew yamùk pen, Kaatù namannan yaimelunpappù. Tok uya talumattàntok piyattàppù Paul molopai Barnabas tawonnan winàkàik molopai tok yenu'mappù tok uya tùpata kon yapai. ⁵¹Màlàpàk tok uya non tu'meppù tùtta kon poi tok yekamappo pe tok winàkàik molopai tok utàppù Iconium pona. ⁵²Jesus ya'lon kon Antioch pon kon wanùssak wechippù màlà utauchin pantok ke molopai Wakù Akkwalù ke.

Iconium Po

14 ¹Iconium po, Paul molopai Barnabas tawonnan utàppù màlà Jew yamùk wepilittok itak tak. Molopai tok uselupappù wakù pe. Màlàyau tukke Jew yamùk molopai Jew yamùk pen wenappù ailon tawonnan pe Jesus pàk. ²Tùse Jew yamùk ailon tawonnan pen uya Jew yamùk pen yaimelunpappù, tok usenumenka toppe àli pe ailon tawonnan winàkàik. ³Paul molopai Barnabas tawonnan wechippù màlà molo tachin pe. Tok uselupappù tùusenalippaik pùla Itepulu pàk. Mùkkàlà uya ailon pe tok yekale wechi, Kaatù wettok wakù pe pàk yekama pe apàikkeke ke tok lepappù, tensan yekkwa ton pen yentok ipàkàlà molopai

enumenkannan, kuttoppe tok uya. ⁴Kappon yamùk màlà pata yawon kon wepantakasak wechippù màlà, tùulon kon wechippù Jew yamùk winà, molopai tùulon kon wechippù yeunossak kon winà.

⁵Màlàyau Jew yamùk pen molopai Jew yamùk tawonnan, tamùkke tepulu kon pokonpe, tok wekkupùppù yeunossak kon talumattà pàk molopai tok wànà pàk tàk ke. ⁶Yetasak tùuya'nokon yau tok wepeppù Lystra molopai Derbe pona, pata yamùk Lycaonia pon, molopai iwoino kon pata yak. ⁷Molo tok uya wakù itekale yekamappù.

Lystra Molopai Derbe Po

⁸Lystra po kàyik wechippù molo chichiu pe tùwessen tùusasen pen tùwentuppù motapai. ⁹Molo Paul uselupa yeta pàk iwechippù. Paul uya tiuchipittà pàk ailon te ya yeneppù, màlàpàk itenupàkà iwechippù. ¹⁰Màlàpàk, “À'mùssakkakà satik pe atta po!” teppù ya ipàk eke pe. Kàyik usanùmùppù, molopai iwessa'molùkappù tùusalà pàk. ¹¹Paul nùkupùppù yensak tùuya'nokon yau tukkan kon kappon yamùk wepyattàppù tùwentaimepàtù kon pàk tùmaimu kon Lycaonian maimu yau, “Kaatù yamùk wenasak man kàyik yamùk kasa, molopai tok uyàssak man kùpyakù'nokon!” tukaik. ¹²Tok uya Barnabas yesettàppù Zeus pe molopai Paul yesek Hermes pe masapùla mùkkàlà wechippù tùuselupasen pe. ¹³Kaatù Zeus nama molopai yapulà yùwùk, pata yena pon yennài uya paaka yamùk molopai yuk yùpùlù nepùppù pata mùlatta pona. Mùkkàlà molopai tukkan kon kappon yamùk wechippù tok anapulàpai, walawok paaka tùwàse molopai tùpottàse tok nama pe. ¹⁴Tùse yeunossak kon Barnabas molopai Paul tawonnan uya tùpon kon kalapàtùppù sàlà yetasak tùuya'nokon yau, molopai tok utàppù tukkan kon kappon yamùk kùlottak tùwentaimepàtù kon pe. ¹⁵“Kàyik yamùk, yà'là pe iwechi pàk sàlà kupù auya'nokon màlà? Kappon yamùk neken nen ina, awalai'nokon nen! Talà ina man wakù itekale yekama toppe tùuya'nokon ewelattà kon pa sàlà yà'là ku'nài pen winàpai tùwemassen Kaatù winàkàik, kak, non, palau molopai tamù'nawolon yau nai'nùk konekanàippù. ¹⁶Pena tamù'nawàlà kappon yamùk kupùppù ya tàwà teselu kon yau tok utà toppe. ¹⁷Tùse tàwàlàlà Kaatù uya eke pe tùwechi yekamatok tùuya tùlùppù wakù ton kupù tùuya winà, konok yeuno'nài mùkkàlà kaupai molopai kùyali ipànsak yepetanù'nài iweyu yattai. Kùyali ke elepanài'nokon mùkkàlà molopai eyewan kon yanùkkanài utachinpantok ke,” tukaik. ¹⁸Watukaik yeunossak kon uya teleutanùpù kon tuse tukkan kon kappon yamùk wechippù paaka ànwàpai lùppù ipottà toppe tùuya'nokon tok nama pe.

¹⁹Màlà tùpo tùulon kon Jew yamùk uyàpùppù Antioch Pisidia pon poi molopai Iconium poi, molopai tok uya tukkan kon kappon yamùk lattàppù tiwinàkài'nokon, Paul wàpàtùppù tok uya tàk ke molopai tok uya

iwolokappù màlà pata poi iweli'chak pe tekamaik. ²⁰Tùse Jesus ya'lon kon wepili'chak tùwoi yau, iwà'mùssakkappù molopai iwennappoppù màlà pata pona. Iwemassak pe mùkkàlà molopai Barnabas tawonnan utàppù Derbe pona.

Tok Wennappoppù Antioch Syria Pon Pona

²¹Paul molopai Barnabas uya wakù itekale yekamappù Derbe po, tukkan kon wenappù Jesus ya'lon kon pe. Molopai yeunossak kon wennappoppù Lystra pona, Iconium pona molopai Antioch Pisidia pon pona. ²²Tok uya Jesus ya'lon kon meluntàpappù miyaiwa tok wettoppe ailon tetok tùuya'nokon yau. “Utànnù'nokon màlà tukke wettalumattàntok yawàlà Kaatù wettok itepulu pe yak wewonnàtok kon pe.” ²³Molo so'chi yamùk tawon kon kùlottapai tok uya so'chi yepulu woton kon yanùmùppù tewin pàk. Wàpùlemantok tùuta'lettàik pùla yattai tok uya tok tülùppù Itepulu yemyak ailon tetok tùuya'nokon ipàk yemyak.

²⁴Pisidia yawon kon pata yamùk yawà tùutà kon tùpo, tok uyàpùppù Pamphylia pona. ²⁵Tok uya itekale yekamappù Perga po molopai tok utàppù Attalia pona. ²⁶Molopai màlà motapai tok wennappoppù tuna po Antioch pona, wakù pe Kaatù wettok yak tütülùppù kon motak màlà wotoko yenuka'nùssak nai'nùk ponalok pe.

²⁷Tùwelepansak kon Antioch pona yau, tok uya so'chi tawon kon pili-pùppù molopai tok uya tamù'nawàlà Kaatù nùkupùppù tükonpe'nokon yekamappù tok pàk, molopai Kaatù uya asanta yakkokasak Jew yamùk pen uya ailon tetok pe, yekamappù nàlà tok uya. ²⁸Molo tok wechippù tachin pe Jesus ya'lon kon piyau.

Wepili'nàtok Jerusalem Pona

15 ¹Tùulon kon kàyik yamùk uyàpùppù màlà Judea poi Antioch pona molopai tok wepyattàppù ailon tawonnan Jesus pàk yenu-pa pàk, “Ewepùikattàsak kon pen màlà Jew yamùk yattàtok yeselu yawà ausattàsak kon pùla iwechi yau Moses uya watetok kasa,” tukaik. ²Paul molopai Barnabas tawonnan wesseippàtùppù kulu tok pokonpe sàlà pàk. Màlàpàk tok wekkupùppù Paul, Barnabas tawonnan molopai tùulon kon kappon yamùk Antioch pon kon yeunoko pàk, tok utà toppe Jerusalem pona yeunossak kon molopai so'chi yepulu pe tùwessan yense, sàlà pàk.

³So'chi tawon kon uya tok yeunossak wechippù màlà, molopai tùutài'ma'nokon Phoenicia molopai Samaria yawàlà tok uya Jew yamùk pen welattàsak Kaatù winàkàik yekamappù. Sàlà itekale uya eke pe tamù'nawolon ailon tawonnan utauchinpatok nepùppù màlà. ⁴Tok welepansak Jerusalem pona yau, So'chi uya, yeunossak kon uya, molopai eke ton tünamasan uya tok yanùmùppù tùutauchinpaik. Mùkyamlo pàk tok

uya tamù'nawàlà Kaatù nùkupùppù tùpokonpe'nokon yekamappù. ⁵Tùse tùulon kon ailon tawonnan Pharisee yamùk winon kon wà'mùssakkappù molopai tok uya, “Jew yamùk pen yattà màlà, Jew yamùk yattàtok yawàlà molopai Moses winàpaine law yawàlà tok wettoppe yekama,” teppù.

⁶Yeunossak kon molopai eke ton tùnamasan wepilipùppù tamùkke sàlà yamùk yekamapposak lùppù pàk eselupase. ⁷Tachin pe tùuselupa kon pàk tùwechi kon tupo, Peter wà'mùssakkappù molopai, “Utonpa yamùk, mùttuyatàik pena Kaatù uya uyanùmùppù àklottapai'nokon wakù itekale yekama toppe uya Jew yamùk pen pàk, yeta toppe tok uya molopai ailon te toppe tok uya. ⁸Molopai Kaatù, kappon yamùk yewan ittunài uya, tok yanùnsak tùuya yenpoikappù, Wakù Akkwalù ke tok tùlepase, ikupùppù tùuya kùpàkù'nokon kasa làma. ⁹Tùpatalà'ne là ku'nàsak ya pùla man tok winàpai, esuken tok yewan konekappù ya màlà ailon tetok tok uya yai. ¹⁰Yà'là pe ken uchi iwechi pàk màlà Kaatù tùlù'i'che ewechi kon ittutok yak eme'nek tùnnonkase Jesus ya'lon kon pona kùtamo kon yamùk là wapùla kùmuyamlo là uya yalà yentaino? ¹¹Kane. Ailon tesak màlà molopai wepùikattànsak man wakù pe Itepulu Jesus wettok winà tok wepùikattàsak kasa,” teppù Peter uya tok pàk.

¹²Tamù'nawolon kon wechippù màlà eppana, Barnabas molopai Paul tawonnan uya tamù'nawàlà tensan yekkwà ton pen yentok ipàkàlà molopai enumenkannan kupùppù Kaatù uya tai'nokon Jew yamùk pen kùlottau yekama yeta tùuya'nokon yau. ¹³Tok wenukassak tùuselupa kon pàk yau, James uselupappù, “Kùyetatak kon, utonpa yamùk! ¹⁴Simon nekamapàssan Kaatù uyàpùppù wapiya Jew yamùk pen piyak, tok kùlottapai kappon yamùk mokka tùuya tùponalok pe winà. ¹⁵Kaatù Maimu yenpoikannan maimuppù uya wateppù lùppù ekkaichalà man. Kaatù Maimu yau iwe'menukasak kasa,

¹⁶‘Sàlà tupo wennappo màlà.

Molopai David yùwùk iwekkawai'masak lùppù pùmùssakka uya màlà.

Inmattasak koneka tu'ma uya molopai yamù tu'ma uya màlà.

¹⁷Màlàyau kappon yamùk tonpassan uya Itepulu iwa màlà, molopai tamù'nawolon kon Jew yamùk pen unka'massan uyesek yai, ¹⁸te Itepulu Kaatù uya, mùkkàlà sàlà ittu toppe pena iku'nàippù.’ {AMOS 9:11-12}

¹⁹“Màlàpàk usenumenkatok man, Jew yamùk pen Kaatù winàkàik tùwelattàsan wanittàpa pen sàlà. ²⁰Tùse, kaleta menupapai'nokon man tok pàk yekama pe, tùulon kaatù yemyak itùsak lùppù kùyalì napù tok uya tukaik. Nàkàlunnàtok, kamo i'mùtùntàsak yanù tok uya tukaik wapùla mùn yeme tok uya tukaik. ²¹Masapùla Law yenepù molopai ittuppù màlà Jew yamùk wepilittok itak yamùk tau tachin pe wàlàkka'nàtok

weyu yattai'ne molopai yekamappù màlà tamù'nawàlà pata yamùk yau,” tukaik James uselupappù.

Kaleta Jew Yamùk Pen Ailon Tawonnan Piyakan

²²Màlàyau yeunossak kon molopai eke ton tùnamasan yamùk use-numenkappù tamùkke so'chi tawon kon pokonpe, kàyik yamùk yanùmù pàk tùklottapai'nokon molopai tok yeunotoppe Antioch pona Paul molopai Barnabas tawonnan ya'llà. Tok uya Judas, Barsabbas tukaik tesassen molopai Silas tawonnan, asa'lon kon kàyik yamùk tùnamasan kulu ailon tawonnan nùnama ton yanùmùppù. ²³Sàlà kaleta menukasak yeunokoppù màlà tok uya tok yemyau.

“Yeunossak kon, eke ton tùnamasan, ailon tawonnan Jesus pàk. ‘Wakù pe na' messatàu?’ tetok yeunossan, tamù'nawolon kon tùtonpa kon yamùk Jew yamùk pe pùla iwentusak kon Antioch, Syria molopai Cilicia pon kon piyak.

²⁴Ina netatai tùulon kon kappon yamùk, ina tonpa yamùk utàppù molopai awanittàpappù kon molopai eusenumenkatok kon yaimelunpappù tok uya tùuselupa kon ke, sàlà kuttoppe tùuya'nokon tapyontàtok kon yepolo tok uya pùn ina winàpai. ²⁵Màlàpàk ina wepili'chak man molopai tamù'nawàlà tewin itewan tùwenaik mayin yekamannan yanùmù tesak ina uya man molopai tok yeunoko ina uya sàlà apyakù'nokon. Tok utà màlà ina pùnùn ton ina tonpa yamùk Paul molopai Barnabas ya'llà. ²⁶Mùkyamlo uya tùwettalipaik pùla tùwemattok kon tùsak man Itepulu Jesus Christ wotokoyi yak. ²⁷Judas molopai Silas tawonnan yeunossan ina, àpàkù'nokon tok uya yekama màlà sàlà ina nùmenukayai'nùk. ²⁸Masapùla Wakù Akkwalù pokonpe ina usenumenkasak man wakù pe iwechi màlà yà'làlà ikupù yentaino tùlù ina uya àpona'nokon tukaik, sàlà yamùk yawàlà we'nàtok kon pokonpe. ²⁹Tok nama pe tùulon kon kaatù yamùk yemyak itùsak lùppù kùyali kù'nattù, mùn kùsemetàu, kamo i'mùtùntàsak kùsantàu, molopai nàkàlunnàtok winàpai mettàik. Wakù pe ewechi kon màlà sàlà yamùk kupù auya'nokon pùla iwechi yau. Màlà neken,” tukaik.

³⁰Mayin yekamannan yeunokoppù màlà molopai tok utàppù Antioch pona, molo so'chi tawon kon pilipùppù tok uya molopai kaleta imenukasak lùppù tùlùppù tok uya tok yemyak. ³¹Kaleta yensak tùuya'nokon yau, kappon yamùk utauchinpappù meluntàpan pe uselupantok yekale winà. ³²Judas molopai Silas mùkyamlo, Kaatù Maimu yenpoikannan tùmàlà'nokon pe uselupappù tachin pe ailon tawonnan pokonpe, tok lepa pe tok meluntàlù ke meluntà pe tok wettoppe. ³³Molo mala là tok wechi tùpo, tok yeunokoppù màlà Jesus pàk ailon tawonnan uya, wakù pe tok wennappoppù teuno'nài nan nùssan piyak. ³⁴[Tùse Silas wekkupùppù molo tùwà'nàmà pàk.]

³⁵Paul molopai Barnabas wemapùppù màlà Antioch po. Tamùkke tukke tùulon kon pokonpe, tok uya Itepulu Maimu pàk enupa'nàppà molopai yekamappù.

Paul Molopai Barnabas Wepantaka

³⁶Màlà tùpo, Paul uya Barnabas pàk, “Wennapponpai ailon tawonnan kùtonpa kon yamùk kaklanpapai, Itepulu yekale yekamappù lùppù ipàk lùssan tamù'nawàlà pata yamùk yawon kon atta là tok wechi yense,” teppù. ³⁷Barnabas wechippù John Mark anapai ta'là'nokon. ³⁸Tùse Paul wechippù anapai pùla, masapùla tùpyau'nokon iwessak wotoko wenukappù ponalà pùla iwechi pàk, tùse iwennappoppù molopai tùnàmappù kon ya Pamphylia po pàk. ³⁹Tok useippàtùppù màlà àsà pe molopai tok wepantakappù echipyapai. Barnabas uya Mark yalàppù ta'là molopai tok utàppù tuna po Cyprus pona. ⁴⁰Paul uya Silas yanùmùppù ta'là tùutàsen pe molopai tok utàppù. Tok utà yau ailon tawonnan uya tok tùlùppù wakù pe Kaatù wettok yak. ⁴¹Iitàppù Syria yawà molopai Cilicia yawàlà so'chi yamùk meluntàpa pe.

Timothy Utà Paul, Silas Tawonnan Ya'là

16 ¹Paul utàppù màlà miya Derbe molopai Lystra pona. Jesus ya'lon Timothy itesek wemapùppù màlà molo. Ichan wechippù Jew pe molopai ailon tawon pe nàlà iwechippù Jesus pàk, tùse ikàipùnù wechippù Greek pe. ²Tamù'nawolon kon ailon tawonnan Jesus pàk Lystra molopai Iconium pon kon uselupappù wakù pe Timothy pàk. ³Paul wechippù Timothy anapai ta'là, màlàpàk yattàppù ya Jew yamùk yattàtok yeselu yawà. Sàlà kupùppù ya màlà masapùla tamù'nawolon kon Jew yamùk molo tùwemassan uya Timothy kàipùnù wechi Greek pe ittu pàk. ⁴Tùutà kon pe pata yamùk yawàlà tok uya yeunossak kon molopai eke ton tùnamasan Jerusalem pon kon nùkupùppù yekamappù ailon tawonnan pàk, yawàlà tok wettoppe. ⁵Màlàpàk so'chi tawon kon wenappù màlà meluntà pe ailon tetok yau molopai tukke tok wenappù wei kaichalà.

Troas Po Paul Nene We'neppà'nàtok Walai

⁶Tok utàppù màlà pata Phrygia yawàlà molopai Galatia yawàlà. Wakù Akkwalù uya wakù itekale yekama toppe tok uya Asia po pùla ikupùppù. ⁷Mysia pona tùuyàssak kon yau, Bithynia pona tùutài'che'nokon tok wechippù, tùse Jesus yakkwalù uya ikupùppù tok utà tukaik. ⁸Màlàpàk tok utàppù Mysia yawàlà molopai miya Troas pona. ⁹Màlà yewalupàyi tau Paul uya we'neppà'nàtok walai yenepù, màlà yau, kàyik Macedonia pon wechi satik pe yenepù ya, molopai tùpawanattà ya, “Àikkà Macedonia

pona ina pùikattàse!” te ya. ¹⁰Asse'ne Paul uya we'neppà'nàtok walai yene tùpo, ina wekonekappù Macedonia pona tùutà tok kon pe, masapùla ina uya ittuppù Kaatù uya ina kà'masak wakù itekale yekama toppe ina uya kappon yamùk molonkonnà pàk.

Lydia Wenappù Itepulu Ya'lonnà Pe

¹¹Kanau yau ina utàppù Troas poi miya tossalà Samothrace pona, molopai iwemassak pe Neapolis pona. ¹²Màlà motapai ina utàppù Philippi pona eke pata tùnamasen Macedonia pon. Sàlà wechippù màlà Rome pon kon pata pe. Molo ina uko'mamùppù mala là. ¹³Wàlàkka'nàtok weyu yattai ina utàppù pata yapai tuna yena pona, wàpùlemantok patassek wechi molo pe ina uya yekamappù. Ina weleutappù chichiu pe molopai ina uselupappù nossan yamùk iwepili'chak kon molo pokonpe. ¹⁴Tok tonpa ina uselupa yetanàippù wechippù Lydia, Thyatira pon, pùsàlà wechippù màlà tùtalilen walai pon chilanmanài pe tùwessen. Mùkkàlà nossan wechippù màlà Kaatù yapulànài pe molopai Itepulu uya itewan yappàtùppù yà'là te là Paul uya yeta toppe ya. ¹⁵Mùkkàlà molopai itù-wùk tawon kon usenpataukappù. Màlà tùpo ina kà'mappù ya tùwùk tak, “Àittàk kon talà uyùwùk tau esse, ailon tawon pe wechi ittusak auya'nokon pàk,” teppù ya. Ina yeka'nonkappù ya molopai ina utàppù.

Patiki'chi Tau Philippi Po

¹⁶Tewin wei yattai wàpùlemantok patassek yak ina utà tùse, uli'chan apyoto uya ina yepoloppù. Pùsàlà yau àli akkwalù wechippù màlà, ikasa tùuyàpù woton yekama toppe ya iku'nài. Tukke pùlayatta yepoloppù ya màlà tepulu yamùk ponalok pe yà'là pe là we'nàtok yekama tùuya winà. ¹⁷Paul molopai ina wenaimappù ya tùwentaimepàtù pe, “Pùsamlo kàyik yamùk mùkyamlo Eke kulu Kaatù yapyoto ton! Tok uya yà'là kasa là ewepùikattàtok kon ye'ma yekama màlà àpàkù'nokon!” tukaik. ¹⁸Sàlà kupùppù ya màlà tukke wei Paul tetakkaik. Màlàyau iwelattàppù molopai àli akkwalù pàk, “Jesus Christ yesek yau epakkakà pùsàlà yapai te uya sàlà!” teppù ya. Màlà yattai là àli akkwalù wepakkappù yapai.

¹⁹Pùlayatta yepotok tùuya'nokon iwinà utàppù ittusak uli'chan yesan uya yau, tok uya Paul molopai Silas tawonnan ya'chippù molopai tok wolo-kappù tok uya itepulu yamùk yemlotopona kappon yamùk wesseposek yak. ²⁰Tok uya Paul molopai Silas tawonnan nepùppù Roman yepulu yamùk yemlotopona molopai, “Pùsamlo kàyik yamùk mùkyamlo Jew yamùk, molopai utaimelunpantok kusan tok kùpata kon yau. ²¹Enupantok kasa pùla wema'nàtok yawà pàk enupanyan tok. Roman yamùk kùmyamlo molopai màlà wema'nàtok yawà, yawàlà we'nàtok pùla iwechi màlà!” teppù tok uya. ²²Tukkan kon kappon yamùk utàppù tok kùlottak Paul

molopai Silas tawonnan winàkàik àsà pe esse, itepulu yamùk uya Paul molopai Silas tawonnan pon kalapàtùppù molopai tok ippoppàttoppe tok uya ikupùppù. ²³Àsà pe tok ippoppàtù tupo tok tülùppù màlà patiki'chi tak, molopai patiki'chi yesak uya sa'man pe manatta mùleyintà toppe tok uya yekamappù. ²⁴Sàlà kuttok tùuya yawàlà yepolo tupo, patiki'chi yesak uya tok tülùppù miyolon nùüwa patiki'chi tak molopai tok pùta tülùppù ya eme'nek yei yakletak.

²⁵Anomlak yawàlà'ne Paul molopai Silas tawonnan wàpùlemappù molopai tok uselenpappù Kaatù yelemu yamùk pàk, molopai tùulon kon patiki'chi tawon kon wechippù tok yeta pàk. ²⁶Màlà yattai, tewinanpa àsà pe tülùpùnù wechippù, patiki'chi yapon yalo'mappù ya màlà. Màyau asse'ne patiki'chi mùlatta yamùk utakkokapàtùppù molopai tamù'nawàlà ya'chichak kon poi tok yaulontok kon wessolokappù. ²⁷Patiki'chi yesak upakappù màlà, molopai manatta utakkokasak yensak tùuya yau, tamù'nawàlà ya'chichak kon wepeppù pe yekamappù ya. Màyàpàk kasupala walai mukkappù ya molopai e'wàpai iwechippù. ²⁸Tùse Paul wentaimeppù eke pe, “Àsà pe kamattai, tamù'nawàlà talà ina man!” tukaik. ²⁹Patiki'chi yesak uya tùweyu woton yennappù, iwewomùppù tùusemittàpaik molopai iwekkawai'mappù tùwekkükükùmai'ma Paul molopai Silas tawonnan yemlotopo. ³⁰Màyau tok yalàppù ya polopona molopai, “Yà'là kupù uya ken wepùikattà toppe?” tukaik tok yekamappù ya. ³¹“Ailon kakkà Itepulu Jesus pàk, molopai ewepùikattà màlà, àmàlà molopai àyùwùk tawon kon,” tukaik tok uya yeikuppù. ³²Màlà yattai tok uya Kaatù Maimu yekamappù ipàk molopai tamù'nawolon kon itùwùk tawon kon pàk. ³³Màlà yewalupàyi tau patiki'chi yesak uya tok yalàppù molopai tok yattàpàssak tok ippoppàtù yau kukappù ya. Màlà yattai là mùkkàlà, molopai tamù'nawàlà itonpa yamùk usenpataukappù. ³⁴Paul molopai Silas tawonnan yalàppù ya tùwùk tak molopai tok lepappù ya tok yeipa woton ke. Mùkkàlà molopai itùwùk tawon kon wanùssak wechippù màlà utauchinpantok ke masapùla Kaatù pàk nen uchi ailon te tùuya'nokon pàk.

³⁵Ko'làma Roman yepulu yamùk uya tùmaimu kon yeunokoppù patiki'chi yesak piyak, “Tàwà mùkyamlo kàyik yamùk nùtài,” tukaik. ³⁶Màyau patiki'chi yesak uya yekamappù Paul pàk, “Itepulu yamùk uya tùmaimu kon yeunossak man àmàlà molopai Silas tawonnan nonka toppe. Itàtàk kon làichi, molopai wakù pe mùtàtàik,” tukaik. ³⁷Tùse Paul uya pata yennài nan pàk, “Àli kussak ina uya pùla iwechi màlà, tùse ina ippoppàttai tok kapon yamùk yemlotopo, molopai ina mùkyamlo Roman yamùk! Molopai tu'ma ina yenu'mappù tok uya patiki'chi tak. Tùse ken na' uchi ina eneunoppai tok wechi màlà amak yai? Kanekku, tàwà nen tùmàlà'nokon pe Roman yepulu yamùk uyàpù màlà sàlà motak

ina yenpakkase,” teppù. ³⁸Sàlà yekamappù pata yennài nan neuno-kossan uya Roman yepulu yamùk pàk. Màlà yattai Paul molopai Silas tawonnan wechi Roman yamùk pe yetasak tùuya'nokon yau, tok usenallippappù. ³⁹Màlàyau tok utàppù màlà tok piyak wa tùwessak kon pàk tùusewankono'ma kon yekamase. Tok uya Paul molopai Silas tawonnan yalàppù patiki'chi tapai molopai tok yekamappoppù tok uya pata nàntoppe tok uya. ⁴⁰Paul molopai Silas tawonnan uya patiki'chi nàmàppù màlà molopai tok utàppù Lydia yùwùk tak. Molo ailon tawonnan yepoloppù tok uya molopai tok meluntàppù tok uya molopai tok utàppù.

Thessalonica Po

17 ¹Paul molopai Silas tawonnan utàppù màlà Amphipolis molopai Apollonia yawàlà, molopai tok uyàpùppù Thessalonica pona, Jew yamùk wepilittok itak wechippù màlà molo. ²Tùwessek kasa là Paul utàppù màlà wepili'nàtok itak tak. Molo àsolùwau Wàlàkka'nàtok weyu yattai'ne kappon yamùk yekamappopàtù pàk iwechippù màlà Kaatù Maimu pàk. ³Yekamappù ya molopai yenpoikappù ya ikasa Christ wettalumattàtok molopai iwuluukatok weli'nàtok yapai wechippù. “Pùsàlà Jesus tekamayai'nùk àpàkù'nokon mùkkàlà Christ,” teppù Paul uya. ⁴Tùulon kon uya ailon teppù Paul molopai Silas tawonnan maimu pàk molopai tok tonpa pe tok wenappù. Molopai nàlà tukke Greek yamùk Kaatù namannan, molopai tukke nossan yamùk tùnamasan wenappù Paul molopai Silas tawonnan tonpa pe.

⁵Tùse Jew yamùk kùlùmàluppù molopai àli ton kappon yamùk pilipùppù tok uya asantapai. Tok uya kappon yamùk yaimelunpappù molopai tok utàppù Jason yùwùk tak asse'ne Paul molopai Silas tawonnan iwase, tok nettoppe tùuya'nokon kappon yamùk piyak. ⁶Tùse tok yeposak tùuya'nokon pùla iwechi yau, Jason wolokappù tok uya molopai tùulon kon ailon tawonnan. Tok yalàppù tok uya pata yepulu yamùk yemlotopona molopai tok wentaimeppù, “Pùsamlo kàyik yamùk utaimelunpantok kussan wolù yawàlà. Molopai sàlàpe tok uyàssak man kùpata kon pona. ⁷Molopai Jason uya tok kussak man tùwùk tau. Caesar winàpainsa wema'nàtok yawà, yawàlà pùla tok wessak man, tùulon Kin molo man Jesus itesek tesak tok uya man,” tukaik. ⁸Sàlà ke tukkan kon kappon yamùk molopai pata yepulu yamùk yaimelunpappù tok uya man. ⁹Itepulu yamùk uya Jason molopai tùulon kon kupùppù tok use'ma toppe pùlayatta ke tùnonka tok kon pe, molopai nen uchi tàwà tok wuttà toppe.

Berea Po

¹⁰Asse'ne ewalupà pe iwenasak yau, ailon tawonnan uya Paul molopai Silas tawonnan yeunokoppù Berea pona. Tùwelepansak kon pe tok

utàppù Jew yamùk wepilittok itak tak. ¹¹Molo kappon yamùk wechippù wakù pe ittunnan Thessalonica pon kon yentino kon. Tok uya itekale yetappù màlà ànùttupai kulu tok wechippù, molopai wei kaichalà tok usenupappù màlà Kaatù Maimu pàk, Paul nekamappù wechi ailon pe kulu yentoppe tùuya'nokon. ¹²Tukke tok uya ailon teppù Jesus pàk tukkan kon tünamasan Greek yamùk, nossan yamùk molopai kàyik yamùk tukaik. ¹³Tùse Jew yamùk Thessalonica pon kon uya itekale, Kaatù Maimu yekama Paul uya Berea po yetasak tùuya'nokon yau, tok uyàpùppù nàlà màlà motak molopai tok uya molonkonnà yaimelunpappù àsà pe tok wettoppe. ¹⁴Màlà yattai asse'ne Paul yeunokoppù ailon tawonnan uya palau pona, tùse Silas molopai Timothy tawonnan wechippù Berea po lùppù. ¹⁵Kàyik yamùk Paul yanàì nan utàppù ya'là Athens pona. Molopai tok wennappoppù Berea pona Paul maimuppù pokonpe Silas molopai Timothy tawonnan uyàttoppe ipyak asse'ne.

Athens Po

¹⁶Silas molopai Timothy tawonnan màmuku pàk tùwechi Athens po yau, Paul usewankono'mappù màlà tùulon kon kaatù yamùk pe tukaik ikonekasak kon ke pata wanùssak yene tùuya pàk. ¹⁷Màlàpàk Jew yamùk wepilittok itak ate yamùk y!alt

namùppù tapùì yamùk tau tùwemassen pen. ²⁵Màlà tùse pùla yà'làlà kappon nepoloppù tùwe'wotokomase i'che tùwessen pen, masapùla wema'nàtok molopai we'netukkantok molopai tamù'nawolon tùnài pe tùwechi kappon yamùk yemyak pàk. ²⁶Tewinan kàyik winà tamù'nawolon kon kappon yamùk tùpatalo'nan kon konekappù ya. Molopai tok wemattoppe ikupùppù ya sàlà non po mailàlà. Tùmàlà pe tok wemattoppe màlà yattai ikupùppù ya molopai màlà pata kupùppù ya tok wemattok yau pe. ²⁷Sàlà kupùppù ya màlà tùwatoppe, tappàttoppe molopai tepotoppe tok uya. Tùse Kaatù mùkkàlà meyon pen kiwinàpai'nokon. ²⁸Masapùla 'Mùkkàlà yau tùwemassan kùmymlo, tùwelaikasan molopai talà tùwessan.' Kaleta menukannan uya 'Imunkà yamùk nàlà kùmymlo,' teppù kasa.

²⁹"Imunkà yamùk pe we'nà'nokon pàk, Kaatù wechi kolù wapùla chilùpa, wapùla tàk là, kappon nùkonekappù tùnùttu yawàlà kasa iwechi pe yekama'nokon kùsettak. ³⁰Pena Kaatù uya màlà yenpàtùppù kappon yamùk uya ittu pùla iwechi yattai, tùse sàlàpe Kaatù uya tamù'nawolon kon kappon yamùk mailon kon nà là welattà toppe àli teselu kon winàpai yekamasak man. ³¹Masapùla tamù'nawolon kon kappon yamùk sàlà non pon kon ittutok tùuya wakù pe tùwettok yau yattai konekasak ya màlà, mùkkàlà kàyik tùnanùmùppù winà. Sàlà yenpoikappù ya màlà tamù'nawolon kon pàk, mùkkàlà kàyik wuluuka tùuya weli'nàtok yapai winà!" teppù Paul uya.

³²Paul uselupa we'wuluukantok weli'nàtok yapai pàk yeta tùuya'nokon yau, tùulon kon uya imottùnpappù, tùse tùulon kon uya, "Ina sàlà pàk euselupa tu'ma enetapai man," teppù. ³³Molopai màlà Paul uya tok nàmàppù. ³⁴Tùulon kon kappon yamùk wenappù itonpa pe, molopai ailon teppù tok uya. Tok kùlotta Dionysius, Areopagus pon wechippù màlà molopai nossan Damaris itesek, molopai tùulon kon.

Corinth Po

18 ¹Sàlà tùpo, Paul uya Athens nàmàppù molopai iitàppù Corinth pona. ²Molo Jew yepoloppù ya Aquila itesek. Pontus po iwentusak lùppù, tùnoppù Priscilla pokonpe ài'chen Italy poi. Masapùla eke itepulu Claudius uya tamù'nawàlà Jew yamùk uya Rome nàntoppe yekamappù màlà. Paul utàppù tok yense. ³Molopai molo iwechippù, iwe'wotokomappù tok pokonpe, masapùla tùwemattok yepoloppù ya màlà tappulin koneka tùuya winà, tok kasa nàlà. ⁴Jew yamùk molopai Greek yamùk pokonpe tùuseipàtù pàk iwechippù màlà ailon te toppe tok uya, Wàlàkka'nàtok weyu yattai'ne Jew yamùk wepilittok itak tau.

⁵Silas molopai Timothy tawonnan welepansak Macedonia poi yau, Paul weppàtùppù wakù itekale yekama pàk Jew yamùk pàk Jesus wechi Christ pe pàk. ⁶Tiwinàkàik wakù pe pùla tok wechi yau molopai àli pe

tok uselupa tûpàk yau tûpon tu'meppù ya molopai tok pàk, “Àmùnù kon wechi màlà appai kon po! Atalumattà kon yau amyamlo uya yanùmù màlà, unкупù kussak uya man. Sàlà motapai utà sàlà Jew yamùk pen piyak,” teppù ya. ⁷Màlàyau tok nàmàppù ya molopai iitàppù, Titius Justus itesek yùwùk tak emasse. Mùkkàlà wechippù Jew pen Kaatù namanài. Itùwùk wechippù màlà Jew yamùk wepilittok itak piyau. ⁸Molopai Crispus, Jew yamùk wepilittok itak yesak uya, ailon teppù màlà Itepulu pàk, mùkkàlà molopai tamù'nawàlà itùwùk tawon kon. Molopai tukke tùulon kon kappon yamùk Corinth pon kon uya itekale yetappù, ailon teppù tok uya Itepulu pàk molopai tok usenpataukappù.

⁹Tewin ewalupà yattai Paul uya we'neppà'nàtok walai yeneppù, màlà yau Itepulu Jesus uya ipàk wateppù, “Kettalipai, tùse euselupa pàk lùppù ekkà molopai ke'nonkai, ¹⁰masapùla aya'là wessaik. Ànù'là uya amattanùpù pen màlà masapùla tukkan kon sàlà pata yawon kon mùkyamlo uponalok kon,” teppù ya. ¹¹Màlàyau Paul wechippù molo tewin kili'chimo'chi molo-pai 6 pe kapùì, kappon yamùk yenupa pàk Kaatù Maimu pàk.

¹²Gallio kussak Roman yepulu pe Achaia po yau, Jew yamùk wepilippù molopai Paul ya'chippù tok uya molopai yalàppù tok uya eke ton yemlotopona. ¹³“Pùsàlà kàyik, kappon yamùk kupùì'che man Kaatù yapulà toppe tok uya, wema'nàtok yawà Law yawàlà pùla,” teppù tok uya. ¹⁴Paul wekoneka tùuselupa pàk kùlotta, Gallio uya Jew yamùk pàk wateppù, “Sàlà wessak ikasa pùla wapùla àli kulu wàntok kussak yau, ikasa wechi màlà eyeta kon uya yau amyamlo Jew yamùk. ¹⁵Tùse usàulàmantok mayin pàk molopai esek yamùk pàk, molopai àmàlà'nokon law pàk pe iwechi yau, amyamlo pe mùkonekataik. Màlà yek kwa enenpai pùla wessaik,” teppù. ¹⁶Màlàyau tok yenpakkappù ya itepulu yamùk yemlotopoi. ¹⁷Sosthenes, Jew yamùk wepilittok itak yesak, ya'chippù tamù'nawolon kon uya molopai ippoppàtùppù tok uya eke ton yemlotopo. Tùse màlà uya Gallio yaimelunpappù lùkkwà là pen màlà.

Paul Wennappo Antioch Pona

¹⁸Paul wechippù màlà Corinth po ailon tawonnan piyau tachin pe. Màlà tùpo tok nàmàppù ya Priscilla molopai Aquila tawonnan pokonpe tuna polo Syria pona. Cenchrea po tùppai nappù ya ikupù tùuya tetok tùuya Kaatù pàk kupùppù ya. ¹⁹Ephesus pona tok welepamùppù molopai màlà motau Paul uya Priscilla molopai Aquila tawonnan nàmàppù. Tùse Jew yamùk wepilittok itak tak iitàppù molopai tok useippàtùppù Jew yamùk pokonpe. ²⁰Tok uya yekamappoppù tachin peiwa tùpyau'nokon iwettoppe tùse kane teppù ya. ²¹Tùse tok pàk yekamappù ya tùutài'ma, “Kaatù iwàlok pe iwechi yau wennappo tu'ma màlà apyàkù'nokon,” teppù ya. Molopai iitàppù Ephesus poi tuna po.

²²Tùwelepansak Caesarea pona yau, Paul utàppù Jerusalem pona “Wakù pe na' messatàu?” kase so'chi tawon kon pàk, molopai iitàppù Antioch pona. ²³Molo mala là tùwechi tùpo iitàppù. Galatia molopai Phrygia tawon yawolon kon pata yamùk yawàlà, tamù'nawolon kon Jesus ya'lon kon meluntàpa pe.

Apollos Wechi Ephesus Molopai Corinth Po

²⁴Màlà yattai Jew, Apollos itesek iwentusak lùppù Alexandria po uyàpùppù màlà Ephesus pona. Wakù pe tùuselupasen pe iwechippù màlà molopai wakù pe Kaatù Maimu ittunài pe. ²⁵Yenupasak pe iwechippù màlà Itepulu Jesus yeselu pàk, molopai eke pe kulu ànkuppai tùwettok ke iichelupappù molopai ailon Jesus yekale pàk ikasa enupanài pe iwechippù. Walà tùse John uya enpataukantok yekale neken ittuppù ya màlà. ²⁶Tùwetalipaik pùla, meluntà pe iwepyattàppù màlà tùuselupa pàk Jew yamùk wepilittok itak tau. Priscilla molopai Aquila uya yetasak yau, tok uya yalàppù màlà tùpatassek kon yak, molopai tok uya màlà yentak ikasa lùwa kulu Kaatù yeselu yekamappù ipàk. ²⁷Apollos wechippù itàpai Achaia pona. Màlàpàk Jesus ya'lon kon Ephesus pon kon uya kaleta menuka pàk ipùikattàppù Achaia pon kon ailon tawonnan piyak, tok pawanattà pe yanùntoppe tok uya. Tùwelepansak yau wakù pe Kaatù wettok yau Jesus ya'lon kon pe iwenasak kon pùikattàppù ya eke pe. ²⁸Masapùla meluntà pe yeippàttok tùuya ke Jew yamùk yentakappù ya ayupo tukkan kon teippàsse, Kaatù Maimu yapai Jesus wechi Christ pe yekama pe.

Paul Wechi Ephesus Po

19 ¹Apollos wechi Corinth po tùse, Paul utàppù màlà pata yamùk yawàlà palau yena winàpai molopai iwelepamùppù Ephesus pona. Molo Jesus ya'lon kon yepoloppù ya màlà. ²Tok yekamappoppù ya, “Wakù Akkwalù na' mepotantàu ailon tawonnan pe ewenasak kon yau?” tukaik. “Wakù Akkwalù wechi molo yekale yetasak là ina uya pùla man,” tukaik tok uya imaimu yeikuppù. ³“Yà'là yekkwa ken uchi usenpataukantok manùntantàu?” tukaik Paul uya tok yekamappoppù. “John uya enpataukantok,” tukaik tok uya yeikuppù. ⁴Paul uya, “John uya enpataukantok màlà mùkyamlo tùmakuyi kon winàpai iwelattàsak kon ponalok, molopai John uya yekamappù kapon yamùk pàk, ailon te toppe tok uya te'mappù pàk tùuyàssen Jesus Christ pàk,” teppù. ⁵Sàlà yetasak tùuya'nokon yau, tok usenpataukappù màlà Itepulu Jesus yesek yau. ⁶Paul uya temyatù tùlùppù tok pona, màlàyau Wakù Akkwalù wuttàppù tok pona. Molopai tok uselupappù tùulon mayin yamùk yau molopai nàlà tok uya Kaatù Maimu yenpoikappù. ⁷12 pe kàyik yamùk wechippù màlà tamù'nawàlà.

⁸Paul utàppù màlà Jew yamùk wepilittok itak tak, molopai àsolùwau kapùì kaichalà iichelupappù kappon yamùk pokonpe, tùwetalipaik pùla meluntà pe, molopai Kaatù wettok itepulu pe yekamappù ya tok pàk. Ailon te toppe tok uya. ⁹Tùse tùulon kon wechippù màlà sa'man pe molopai ailon te tok uya pùla iwechippù. Molopai àli pe tok uselupappù Itepulu Jesus yeselu pàk tukkan kon kappon yamùk yemlotopo. Màlàpàk Paul uya tok nàmappù molopai Jesus ya'lon kon yalàppù ya ta'là molopai tok yenupappù ya wei kaichalà Tyrannus uya enupan yùwùk tau. ¹⁰Sàlà kasa iwechippù màlà asa'là kili'chimo'chi, màlàpàk tamù'nawolon kon Asia yawolon kon pata yamùk yau tùwemassan, asaklàma Jew yamùk molopai Jew yamùk pen uya Kaatù Maimu yetappù.

Sceva Mumu Yamùk

¹¹Kaatù uya tensan yekwa ton pen kappon nùkupù yentaino kon kupùppù Paul yai. ¹²Paul yappà'nài nan nùssan enki'cha yamùk molopai pon yamùk yalàppù màlà e'nek ton piyak, màlàyau tok yepalan uchipittàppù màlà molopai àli akkwalù yamùk wepakkappù màlà tok yapai. ¹³Tùse tùulon kon Jew yamùk tùusalà kon pàk tùwessan molopai àli akkwalù yenpakkanài nan wechippù nàlà Jesus yesek yapulài'che màlà kuttotpe tùuya'nokon. Tok uya àli akkwalù pàk, “Epakkatàk kon nùkayan ina àpàkù'nokon Jesus, Paul nekamayai'nùk yesek yau,” teppù. ¹⁴Sàlà ku'nài nan wechippù màlà 7 pan kon, Jew eke paatele Sceva itesek munkà pe. ¹⁵Tùse tewin nà wei yattai àli akkwalù uya tok pàk, “Jesus mùkkàlà unùttu molopai Paul nàlà mùkkàlà unùttu, tùse ànùkyan ken uchi amyamlo?” teppù. ¹⁶Kàyik àli akkwalù yen waplùmùppù àsà pe tok pona, molopai tok yentaikappù ya. Tok wepeppù màlà itùwùk tapai tùmattapàsse ipon pùla'ne. ¹⁷Tamù'nawàlà Jew yamùk molopai Jew yamùk pen Ephesus po tùwemassan uya sàlà yetappù màlà. Tok usenallippappù molopai Itepulu Jesus yesek yapulàppù molopai inamappù tok uya màlà eke pe. ¹⁸Tukke ailon tawonnan Jesus pàk uyàpùppù màlà tùnkupùppù kon nùppù molopai tùusewankono'matok kon yekamase ayupo. ¹⁹Tukke piyassan nùkupù walai ku'nài nan uya tùkaletayi kon nepùppù tamùkke molopai tok uya ipottàppù tamù'nawolon kon yemlotopo. Tok uya kaleta yepek ittuppù, màlàyau tamù'nawàlà iyàpùppù 50,000 kaichalà pùlayatta chilùpa pun. ²⁰Sàlà kasa meluntà pe Kaatù Maimu utalenkappù màlà molopai meluntà pe iwenappù.

Wepanta'mantok Ephesus Po

²¹Sàlà wekkupù tùpo Paul wekkupùppù tùutà pàk Wakù Akkwalù yau Macedonia molopai Achaia polo molopai miya Jerusalem pona. “Màlà motak utà tùpo Rome yense nàlà utà màlà,” teppù ya. ²²Màlàpàk Timothy

molopai Erastus tawonnan tûpùikattàn nan yeunokoppù ya Macedonia pona. Molo lûiwa Asia yawolon pata yamùk yau iiko'mamùppù.

²³Sàlà yattai màlà àsà utaimelunpantok wechippù Ephesus po, Itepulu Jesus yeselu wenai. ²⁴Kàyik Demetrius itesek chilùpa pàk tùwe'wotokomasen uya, màlà chilùpa ke nossan kaatù Artemis yùwùk pe tukaik lùkkwà ikonekappù molopai sàlà iwotokoyi uya eke pe tùwe'wotokomasan pùlayattayittàppù. ²⁵Màlàpàk tok kà'mappù ya tamùkke, tùulon kon walainon nàlà iwotokoyi ton pokonpe. Molopai tok pàk, “Kàyik yamùk, mùttuyatàik sàlà eke pe pùlayatta yesak pe we'nàtok uyàpù sàlà wotoko winà. ²⁶Menyatàik molopai metayatàik pùsàlà Paul nùkussai'nùk. Kappon yamùk nùkonekassan kaatù yamùk mùkyamlo kaatù yamùk pen te ya. Molopai tukke kappon yamùk uya ailon te toppe ikukkassak ya man, asaklâma talà Ephesus po molopai tamù'nawàlà lûiwa lânen Asia yawolon pata yamùk po. ²⁷Sàlà kùwotokoyi kon uya lânen àli tesek yepolo pe man. Màlà pe neken pùla kaatù Artemis yùwùk wechi kupù nàlà màlà yà'là woton pe pùla. Molopai eke pe nàlà iwettok umatta màlà. Mùkkàlà tamù'nawolon kon Asia pon kon molopai tamù'nawàlà non pon kon wepeimatok ipàk!” teppù.

²⁸Yetasak tûuya'nokon yau, tok we'naikasak wechippù àsà pe molopai tok wentaimeppù, “Eke mùkkàlà Artemis, Ephesus pon!” tukaik. ²⁹Tok wessakolopasak wechippù tamù'nawàlà pata yau. Tamùkke àsà pe tûwessan wepili'chak uya Gaius molopai Aristarchus tawonnan Macedonia pon kon ya'chippù, Paul ya'là tûtùtâsan molopai tok uya tok yalàppù aitun pe tamùkke wepili'nàtok patassek yak. ³⁰Paul wechippù itàpai tùmàlà pe tukkan kon kappon yamùk yemlotopona, tûse Jesus ya'lon kon uya kane teppù. ³¹Eke pata yesak tonpa yamùk Ephesus pon, iwechiyakon pe tûwessan uya nàlà tùmaimu kon yeunokoppù ipyak, wepili'nàtok itak tak iità tukaik ipawanattàik. ³²Màlà yattai tukkan kon kappon yamùk utaimelunpasak wechippù masapùla tùulon kon kappon yamùk wentaimeppù yà'làlà tukaik. Molopai tùulon kon wentaimeppù tùulon pe, Molopai tukkan kon uya yà'là yense là tûwepili'chak kon ittu pùla iwechippù. ³³Jew yamùk uya Alexander tûikappù tukkan kon kappon yamùk kùlottapai tok yemlotopona. Alexander uya tok yekamappoppù temyatù ke eppana tok wettoppe, molopai tûwenai tûuselupai'che iwechippù kappon yamùk yemlotopo. ³⁴Tûse Jew pe iwechi ittusak tûuya'nokon yau, tamù'nawàlà tok wentaimepàtùppù 2 hours “Eke mùkkàlà nossan kaatù Artemis Ephesus pon,” tukaik.

³⁵Màlàyau nen uchi Pata yesak pùikattànài uya tukkan kon kappon yamùk yeppaka'nùpùppù màlà, “Ephesus pon kon kappon yamùk, tamù'nawolon kon nùttuyan, Ephesus wechi eke Artemis pàk wàpùleman yùwùk patassek pe molopai tûnamasen tàk iwepukasak lùppù kaupai

wechi molo. ³⁶Ànù'là uya ewetapamù tetok pùla iwechi màlà, màlàpàk eppana ettàk kon molopai àsà pe kettàu. ³⁷Pùsamo kàyik yamùk nessak auya'nokon man sàlà motak, kaatù yùwùk yama'masak là tok uya wapùla yà'là tesa'là tok uya tùwe'namaik pùla àli pe nossan kùkaatùyi kon pàk pùla tùse. ³⁸Demetrius molopai iwe'wotokoma tonpa yamùk uselupatok ànù'là winàkàik wechi molo yau, eke ton molo man molopai wekkottù-mantok molo man, molopai tok uselupa màlà molo ànù'là winàkàik. ³⁹Tùse i'che ewettok kon yentaino wechi molo yau, ikoneka màlà tùulon nà iwalai pata yawon kon wepili'chak pokonpe. ⁴⁰Àsà yau we'nà'nokon man ekamappopà'nàtok yau, màlà àsà sàlàpe nekkuppàssai'nùk pàkàn-sau. Yà'là kasa là kùwenai we'nàtok kon pùla man law yawàlà pùla sàlà utaimelunpantok wekkussak pàk, molopai wakù là sà kasa iwechi pàk tetok woton pùla man,” teppù ya. ⁴¹Wate tùpo tok nonkappù ya.

Macedonia Molopai Achaia Pona Paul Utàtok

20 ¹Utaimelunpantok tùpo, Paul uya Jesus ya'lon kon kà'mappù tamùkke molopai tok meluntàlunpappù ya. Tok nàmàppù ya molopai iitàppù Macedonia pona. ²Iitàppù, màlà yawolon kon nà pata yamùk yawàlà molopai kappon yamùk meluntàpappù ya kulu. Molopai iitàppù Greece pona. ³Molo iwechippù àsolùwau kapù. Iwekonekappù màlà tuna polo Syria pona tùutà toppe, tùse Jew yamùk wekkussak tùwànà pàk yetappù ya màlà, màlàpàk Macedonia yawàlà tùwennappo pàk iwekkupùppù. ⁴Sopater, Phyrrihus mumu Berea pon, utàppù ya'là, Aristarchus molopai Secundus tawonnan tu'ma Thessalonica pon kon, Gaius Derbe pon, Timothy, Tychicus molopai Trophimus tawonnan Asia pon kon utàppù màlà ya'là. ⁵Tok utàppù màlà wapiya molopai ina màmukuppù tok uya Troas po. ⁶Ina utàppù màlà tuna po Philippi poi Iwapuluwetasak pen pùlomù pusak pàk Uta'lettàntok tùpo, molopai 5 pe wei tùpo ina uya molo tok yepoloppù Troas po. Molo tewin Suntayakka ina uko'mamùppù.

Paul Uya Tewin Itekkwalok Pe Troas Kaklanpa

⁷Suntayakka yattai, ina wepilipùppù tamùkke pùlomù pusak pilipàssak pàk ata'lettàse. Paul uya kappon yamùk yelupappù molopai tùuselupa pàk iwechippù anomlak ponalà, masapùla iwemassak yau tùutà pàk. ⁸Tukke lanppu yamùk pottàsak wechippù màlà kawonpan tau, ina wepilittok yau. ⁹Umoine Eutyclus itesek wechippù màlà chichiu pe winto po. Paul wechi tùuselupa pàk tachin pe tùse Eutyclus wenappù ewe'nùnppài, iwe'nùnpatùppù, molopai nen uchi iwe'nùnkapùppù, màlàyau iwepukappù icholùwano kawonpan tapù pùlankayi poi non pona. Tok uya yanùmùppù, màlàyau iweli'chak wechippù. ¹⁰Tùse Paul wuttàppù molopai ipona

iwàpàppù molopai ya'chippù ya. “Kataimelunpatàù, pàli'yau man!” teppù ya tok pàk. ¹¹Màlà tùpo iwennappoppù kakàik kawonpan tak molopai pùlomù pusak pilikappù ya molopai iita'lettàppù. Tachin pe wei wepakka tepose tok yelupa tùpo, Paul utàppù. ¹²Tok uya umoine yemeikkappù pàli'yau molopai tok yewan uchippittàsak wechippù kulu màlà.

Troas Poi Miletus Pona

¹³Ina utàppù wapiya kanau yak molopai ina utàppù Assos pona tuna po, Paul yanùntoppe tùuya'nokon molo, wateppù ya màlà masapùla màlà motak tùutà pàk paluk polo. ¹⁴Ina yeposak ya Assos po yau, yanùmùppù ina uya molopai ina utàppù Mitylene pona. ¹⁵Molopai ina utàppù tuna polo molopai yakon wei yattai ina welepamùppù Chios yessumla. Tewin wei tùpo ina uyàpùppù Samos pona, màlà ewanawàlà ina uya Miletus yepoloppù. ¹⁶Paul wekkupùppù màlà Ephesus po tùweleutaik pùla tùutà pàk. Masapùla Asia yawolonà pata yau tùuko'mamù i'che pùla tùwechi pàk. Iichemittàpappù Jerusalem pona tùwelepamùichek, Pentecost pàk Uta'lettàntok yattai.

Paul Uya Ephesus Nàmà

¹⁷Paul uya tùmaimu yeunokoppù Miletus poi Ephesus pona, so'chi yennài nan utà toppe tepose. ¹⁸Tok welepansak yau tok pàk, “Mùttuyatàik yà'là kasa là wemapùppù, apyau'nokon wechi yau wapiya welepamùppù Asia yawon pata yak motapai. ¹⁹Tamù'nawàlà àssà'mùla we'nàtok yau molopai eke pe itenu palu uwotokoyi kupùppù uya Itepulu Jesus yapyoto pe, sa'man ton uyàssak Jew yamùk winà uwinàkàik tùse. ²⁰Mùttuyatàik yà'làlà àpùikattànài'nokon pe tùwessen pùnùnmapppù uya pùla iwechi ewinàpai'nokon, itekale yekama uya yau, molopai eyenupa kon uya yau wepili'nàtok itak tau, molopai apatassek kon yau'ne. ²¹Asaklàma Jew yamùk molopai Jew yamùk pen panama pe kulu tok yelupappù uya, tok welattà toppe Kaatù winàkàik tùmakuyi kon winàpai, molopai ailon te toppe tok uya Kùyepulu kon Jesus pàk. ²²Sàlà nen uchi, Wakù Akkwalù Maimu yawàlà utà Jerusalem pona, molo yà'là pe là wechi ittui'ma pùla. ²³Tùttuyaik neken Wakù Akkwalù uya yekamasak kulu man upàk tamù'nawàlà pata yamùk yau patiki'chi uya molopai wettalumattàntok uya umàmuku. ²⁴Tùse wemattok tùkussaik yà'là pe pùla là, uwotokoyi yenuka'nùttok pe uya, molopai wotoko Itepulu Jesus uya ulepatok unkupù pe kuttotpe uya, màlà itekale tekamasen Kaatù wettok wakù pe yekama toppe uya.

²⁵“Utàppù man tamù'nawàlà attawà'nokon Kaatù wettok itepulu pe yekama pe. Molopai tùttuyaik sàlàpe ànù'là uya uyentu'ma pe pùla iwechi. ²⁶Màlàpàk yekama uya sàlà àpàkù'nokon, sàlà wei yattai. Wakù pe wechi

sàlà tamù'nawolon pàk. Ànù'là wettalumattà toppe iku'nàippù pe pùla. ²⁷Masapùla tamù'nawolon Kaatù yeselu yekamappù uya àpàkù'nokon. ²⁸Amyamlo pe esentàk kon molopai tamù'nawàlà kaalinilu yamùk anmainanpa kon pe Wakù Akkwalù nùtùlùssan yentàk kon. Kaalinilu yesan kasa, Kaatù so'chiyi tawon kon yewettàk kon, tùponalok pe ine'massan tùmù mùnù yai. ²⁹Masapùla tùttuyaik ànàmà kon uya tùpo, àsà ton ene yamùk uyàpù màlà attackù'nokon, molopai tok uya Kaatù kaliniluyi yamùk mattanùpù màlà. ³⁰Àtonpa kon yamùk là wettok kasei pe woton, molopai Jesus ya'lon kon lattà tok uya màlà tùpàkàlà'nokon. ³¹Enpen uchi ettàk kon, molopai ittutàk kon eke pe uyenu palu pokonpe, weinai molopai ewalupàttawàlà, tamù'nawàlà tewin pàk eyenupatantàu iulà àsolùwau kili'chimo'chi.

³²“Sàlà nen uchi ànonka kon uya Kaatù yemyak wakù pe imaimu wettok yak. Eyemokkanài pe iwechi màlà molopai elepa ya màlà enepolo ke tamù'nawolon kon esuken iwekonekasak kon kùlotta. ³³Ànù'là chilùpayi, wapùla ikolùyi, wapùla ipon nà i'che useka'nonkasak pùla man. ³⁴Amyamlo nùttuyan we'wotokomappù sà yamùk uyemyatù ke, molopai tamù'nawàlà i'che kulu wettok molopai upyawon kon wettok i'che yepo-toppe uya. ³⁵Yenpoikasak uya man tùpatalo'nan yau àpàkù'nokon sàlà kasa sa'man pe tùwe'wotokomase attu'mùnnon pùikattà màlà, Itepulu Jesus uselupappù ittui'ma, ‘Wakù peiwa iwechi màlà we'lepan yau lepantok yekkwatù yentai,’” tawon.

³⁶Tùwenukassak yau, Paul wenappù tese'muyok tamù'nawàlà tok pokonpe molopai iwàpùlemappù. ³⁷Tok kalawùppù màlà ya'chipatù'i'ma molopai kismapàtù'i'ma. ³⁸Tok usewankono'masak kulu wechippù màlà, “Uyentu'ma auya'nokon pen màlà,” tesak ya pàk. Màlàpàk tok utàppù ya'là kanau piyak.

Paul Utà Jerusalem Pona

21 ¹Tok nàmà tùpo ina uklàtùppù tossalà Cos pona, iwemassak pe ina uya Rhodes yepoloppù molopai màlà motapai ina utàppù miya Patara pona. ²Molo ina uya kanau yepoloppù Phoenicia pona tùutàsen, màlàyau ina wenukappù yak molopai ina utàppù màlà. ³Ina uyàpùppù màlà Cyprus yentok motak neken molopai ikamikù pen winàkàik ina utàppù Syria pona. Ina wepalùkappù kanau yapai Tyre po masapùla molo kanau uya tùlotùyi kanka pàk. ⁴Molo ina uya tùulon kon Jesus ya'lon kon iwappù molopai ina uya tok yepoloppù, molopai ina uko'mamùppù tok piyau tewin Suntayakka. Wakù Akkwalù yapàikketù winà tok uya Paul pàk yekamappù iità tukaik Jerusalem pona. ⁵Ina uko'mantok tok piyau weyu wenukassak yau, ina utàppù te'ma kon tawà. Tamù'nawàlà Jesus ya'lon kon utàppù ina ya'là pata poi tùnoppù kon molopai tùmunkà

kon yamùk pokonpe. Molo ina wenappù tese'mu kon pona palau yena po molopai ina wàpùlemappù. ⁶Màlàyau eichilà ina nùtàyàn teppù ina uya tok pàk, molopai ina wenukuppù kanau yak, tok wemeiku tùse. ⁷Ina wessa'molùkappù tukka tütà kon pàk tuna polo Tyre poi Ptolemais pona. Molo ina uya ailon tawonnan yepoloppù molopai ina uko'mamùppù tok piyau tewin wei. ⁸Iwemassak pe ina utàppù molopai ina welepamùppù Caesarea pona. Molo ina utàppù wakù itekale yekama pàk tùusasen Philip yùwùk tak, molo ina wechippù ipyau. Mùkkàlà wechippù màlà kàyik yamùk yanùnsak kon pùikattàn woton kon tonpa pe Jerusalem po, ⁷ pe tok ku'nài pe. ⁹Asakùlà'nan kon itayappù pùnnon itenchi ton wechippù màlà molo molopai pùsamlo wechippù Kaatù Maimu yenpoikannan pe. ¹⁰Molo ina wechippù màlà tukke kulu pùla là wei, màlà yattai Kaatù Maimu yenpoikanài Agabus itesek welepamùppù Judea poi. ¹¹Iyàpùppù ina piyak molopai Paul pokùlùyi mukkappù ya, tütta molopai temyatù tawon yaulomùppù ya ike. Molopai “Suwa nùkayan Wakù Akkwalù, ‘Sàlà pokùlù yesak yaulonpàtù màlà sàlà kasa Jew yamùk Jerusalem pon kon uya, molopai tok uya itùlù màlà Jew yamùk pen yemyak,’” teppù ya. ¹²Sàlà yetasak tùuya'nokon yau, ina uya molonkonnà kappon yamùk pokonpe Paul pawanattàppù Jerusalem pona iità tukaik. ¹³Tùse yeikuppù ya, “Yà'là pe ewechi kon màlà, akalawù kon sàlà kasa molopai uyewan ikkwàtù auya'nokon,” tukaik. “Wekonekasak man uyaulonpàttoppe neken nà Jerusalem po pùla, tùse welittoppe nàlà Itepulu Jesus ponalok pe,” tukaik. ¹⁴Iità tukaik ina uya yeletanùpù pùla iwechippù màlà, màlàpàk ina weleutappù molopai, “Tàwàichi Kaatù yeselu nekkupù,” teppù ina uya. ¹⁵Màlà tùpo, ina wekonekappù molopai ina utàppù Jerusalem pona. ¹⁶Jesus ya'lon kon tonpa yamùk Caesarea pon kon utàppù nàlà ina ya'llà, molopai ina yalàppù tok uya kàyik ipyau ina wettok woton Mnason itesek yùwùk tak. Cyprus pon pe iwechippù màlà molopai pena motapai Jesus ya'lon pe iwechippù màlà.

Paul Uya James Kaklanpa

¹⁷Ina welepansak Jerusalem pona yau, ailon tawonnan uya ina yanù-mùppù tùutauchinpaik. ¹⁸Iwemassak pe Paul utàppù ina pokonpe James yense molopai tamù'nawàlà so'chi yepulu pe tùwessan wechippù màlà molo. ¹⁹Paul uya, “Talà là na' messatàu?” teppù, molopai tamù'nawàlà tewin pàk Kaatù nùkupùppù Jew yamùk pen kùlottau tùwotokoyi yai yekamappù ya. ²⁰Yetasak tùuya'nokon yau tok uya Kaatù yapulàppù. Màlàyau tok uya Paul pàk, “Menyaik utonpa, tukke Jew yamùk wenasak ailon tawonnan pe molopai tamù'nawolon kon mùkyamlo Law yawàlà kulu tùwessan. ²¹Eyekale yetasak tok uya man, tamù'nawolon kon Jew yamùk yenupa pàk ewechi, Jew yamùk pen patassek yau tùwemassan,

Moses winàpaino enupantok nonka toppe tok uya, molopai tùmunkà kon yattà tok uya pùla iwettoppe Jew yamùk yattàtok yeselu yawàlà. ²²Ewelepansak yeta kulu kan tok uya màlà. Yà'là kupù ken? ²³Ina maimu yawàlà ikukkà. Asakùlà'nan kon kàyik yamùk talà man, 'Sàlà kupù uya màlà,' tawonnan nùssan Kaatù pàk. ²⁴Tok ya'là itàkà molopai wekolùkantok yawàlà we'nàtok mùkupùik tok pokonpe, molopai tok ne'ma me'maik tok ponalok pe. Màlà yattai nen uchi tùppai kon na tok uya màlà. Sàlà kasa iwechi yau tamù'nawolon kon uya ittu màlà, ailon pe pùla sàlà yamùk àpàk uselupantok kon wechi, tùse Law yawàlà ewemapù ittu tok uya. ²⁵Tùse Jew yamùk pen ailon tawonnan pe iwenasak kon yemyak kaleta yeunokoppù ina uya, tok pàk ina uya yekamappù, ina usenumenkasak man ikonekasak kaatù yemlotopona ichalattàsak lùppù kùyalì napù tok uya tukaik. Wapùla mùn yeme tok uya tukaik, wapùla ànù'là i'mùtùntàsak kamo yanù tok uya tukaik, molopai nàkàlunnàtok winàpai tok wettoppe," teppù Paul pàk. ²⁶Màlàyau Paul uya kàyik yamùk yalàppù molopai iwemassak pe wekolùkantok yawàlà kupùppù ya tok pokonpe. Màlàyau iitappù Kaatù yùwùk tak, yà'là kaichalà lùppù là wei wechi molo wekolùkantok weyu wenukattoppe yekamase, ilepatok tùtoppe tok ponalok pe tewin pàk.

Paul Ya'chippù Kaatù Yùwùk Tau

²⁷⁷ pan wei wenukapùiwa là yau, tùulon kon Jew yamùk pata Asia pon kon uya Paul yeneppù Kaatù yùwùk tau. Molopai tok uya tukkan kon kappon yamùk sakolopappù molopai Paul ya'chippù tok uya. ²⁸"Israel pon kon, ina ipùikattàtàk! Pùsàlà mùkkàlà kàyik mailàlà tùusalà pàk tùwessen, tamù'nawolon kon yenupa pàk kùtonpa kon yamùk, kùmàlà'nokon law, molopai sàlà Kaatù yùwùk, tawon talumattà pe. Molopai tu'ma Jew yamùk pen tonpa yamùk nessak ya nàlà man sàlà Kaatù yùwùk tak, sàlà wakù pata koppose," tukaik tok wentaimeppù. ²⁹Wateppù tok uya màlà masapùla Trophimus Ephesus pon yensak tùuya'nokon Paul ya'là pata yau pàk, molopai Paul uya Kaatù yùwùk tak yasak pe yekamappù tok uya. ³⁰Utaimelunpantok wechippù màlà tamù'nawolon pata yawàlà, molopai kappon yamùk waplùmùppù tamù'nawàlà tamùkke molopai tok uya Paul ya'chippù, iwolokappù tok uya Kaatù yùwùk tapai. Màlàyau asse'ne Kaatù yùwùk mùlatta utakkoloppù. ³¹Tok wechi Paul wànà'i'che tùse, itekale yalàppù màlà Rome pon kon eke soicha yamùk yepulu piyak, tamù'nawàlà Jerusalem utaimelunpasak pàk. ³²Asse'ne eke soicha yamùk yepulu uya soicha yamùk molopai tok yepulu yamùk yalàppù molopai tok utàppù aitun pe àsà ton tukkan kon kappon yamùk kùlottak. Tok yensak tùuya'nokon yau, tok weleutappù Paul ippoppàtù tùuya'nokon yau. ³³Eke soicha yamùk yepulu uyàpùppù molopai Paul

ya'chippù ya, molopai asa'là chin ke yaulonpàttoppe ikupùppù ya, “Ànùk ken pùsàlà kàyik molopai yà'là kussak ya nai?” tukaik tok yekamappoppù ya. ³⁴Tùulon kon kappon yamùk wentaimeppù yà'làlà tukaik molopai tùulon kon tùpatalà. Utaimelunpantok wechippù màlà molo màlàpàk Eke soicha yamùk yepulu uya yà'là iwalai iwekkussak lùppù yepolo pùla iwechippù, màlàpàk tok uya Paul yalàppù soicha yamùk yùwùk tak. ³⁵Tok uyàpùppù wenu'nàtok ipolo motak neken, molopai soicha yamùk uya yalàppù masapùla ilinà wechi àsà pe pàk. ³⁶Tok uyàpùppù ite'mappù pàk molopai tok wentaimepàtùppù, “Iwàtàk kon,” tukaik.

Paul Uya Eke A'chinnan Yepulu Yelupa Tùpàk

³⁷Paul yalà soicha yamùk uya tùwùk kon tak winàkàik iwechi yau, eke soicha yamùk yepulu pàk, “Masa ka' uselupa àpokonpe lù?” teppù. “Greek maimu yau na' tùuselupasen àmàlà?” tukaik soicha yamùk yepulu uya yekamappoppù. ³⁸“Àmàlà pen ken na' mùkkàlà Egypt pon kappon 4000 pan kon iwekonekasak kon, àsà pe tùwepanta'masan yanàippù pen wontaik yak pena kulu pùla?” teppù ya. ³⁹Paul uya yeikuppù, “Jew iulà, iwentusak lùppù eke pata Tarsus Cilicia yawon po. Masa tàwà kappon yamùk telupai'che,” tukaik. ⁴⁰Eke soicha yamùk yepulu uya, “Ewaik,” teppù. Màlàyau Paul wà'mùssakkappù wenu'nàtok ipolo po molopai kappon yamùk yekamappoppù ya temyatù ke eppana tok wettoppe. Tok weppakassak yau, Paul uya tok yelupappù Hebrew maimu yau.

22 ¹“Utonpa yamùk, Ukàipùnù yamùk, sàlàpe uwenai uselupa yetatàk kon!” tukaik. ²Hebrew maimu yau telupa kon ya yeta tùuya'nokon yau, eppana kulu tok wenappù molopai Paul uselupappù lùppù màlà.

³Jew iulà, iwentusak lùppù Tarsus Cilicia pon po, tùse iichemokkasak talà Jerusalem po, Gamaliel nenuppù. Kùtamo kon yamùk Law yawàlà kulu, molopai Kaatù yemyak wettùsak kulu sàlà akasa'nokon sàlàpe. ⁴Kappon yamùk sàlà wakù itekale yeselu ku'nài nan talumattàppù uya màlà tok welikù ponalà. Kàyik yamùk molopai nossan yamùk ya'chippù uya màlà molopai tok tùlùppù uya patiki'chi tak. ⁵Eke kulu paatele molopai Jew yamùk Yepulu yamùk uya yekama màlà àpàkù'nokon ailon pe uselupa. Kaleta menukasak yamùk yepoloppù uya màlà tok winàpai, Jew yamùk ailon tawonnan Jesus pàk Damascus pon kon piyak. Màlàpàk utàppù miyalà Damascus pona tok ya'chise tok nettoppe Jerusalem pona tok taulonpàsse, tok talumattà toppe,” tukaik.

Paul Uya Tùwemyakanmasak Yekama

(Acts 9:1-19; 26:12-18)

⁶“Utà yau Damascus winàkàik uyàpù tùse, inakattapailà wei wena pe akkwa kulu ulenpamùppù màlà asse'ne kaupai uyawàlà. ⁷Wekkawai'mappù

non pona molopai mayin yetappù uya, ‘Saul, Saul! Yà'là pe ken uchi iwechi pàk utalumattà auya màlà?’ te ya upàk. ⁸‘Ànùk ken uchi àmàlà, Uyepulu?’ tukaik yekamappoppù uya. ‘Jesus iulà, Nazareth pon mùtalumattàyai'nùk,’ teppù ya upàk. ⁹Kàyik yamùk uya'lon kon uya akkwa yeneppù màlà, tùse tok uya uyelupanàì maimu yetappù pen. ¹⁰Yekamappoppù uya màlà, ‘Yà'là kasa wechi Uyepulu?’ tukaik. Molopai Itepuulu Jesus uya upàk, ‘E'wuluukakà, molopai itàkà Damascus pona, molopai molo tamù'nawàlà Kaatù nùkupùppù ànkupù pe yekama màlà àpàk,’ teppù. ¹¹Yene uya pùla iwechippù màlà, masapùla akkwa pe akkwa wechi pàk, màlàpàk uya'lon kon uya uyalàppù uyemyatù pàk Damascus pona.

¹²“Màlà pata yau kàyik wechippù màlà molo Ananias itesek, wakù, Kaatù pokonpe tùwemassen molopai Law yawàlà tùwessen, Jew yamùk, Damascus pon kon nùnama. ¹³Iyàpùppù màlà upyak, molopai iweleutappù satik pe upyau, ‘Utonpa Saul, yenkà tu'ma!’ teppù ya. Màlà yattai kulu yentukkappù uya màlà, molopai yeneppù uya. ¹⁴‘Kùtamo kon Kaatùyi uya ayanùnsak man teselu ittu pa, molopai wakù pe ikasa tùwemassen yenepa molopai iichelupa yetapa,’ teppù ya upàk. ¹⁵‘Masapùla àmàlà wechi màlà yekamanàì pe tamù'nawolon kon kapon yamùk pàk, màlà eneneppù molopai enetappù. ¹⁶Màlàpàk, yà'là pe iwechi pàk tachin pe ewechi màlà? E'wuluukakà, molopai esenpataukakà, molopai amakuyi wekolùka toppe Itepuulu yesek yesakkà,’” teppù ya upàk.

¹⁷“Wennappoppù màlà Jerusalem pona molopai wàpùlema Kaatù yùwùk tau tùse we'neppà'nàtok walai yeneppù uya, ¹⁸màlà yau Itepuulu yeneppù uya màlà, ‘Esemittàpakà, molopai Jerusalem inànkà asse'ne masapùla kapon yamùk talonkonnà uya uyekamatok auya yanùmù pen màlà,’ teppù ya upàk. ¹⁹‘Uyepulu, tok nùttuyan utàppù wepilì'nàtok itak tak molopai ailon tawonnan àpàk ya'chippù uya molopai tok ippoppàtùppù uya,’ tukaik, imaimu yeikuppù uya. ²⁰‘Stephen eyekale yekamanàì wànà yau molo wechippù màlà i'che wettok kasa tok wechi pàk, molopai iwànnan pon mainanpa pàk,’ teppù uya. ²¹‘Itàkà, eyeunoko uya sàlà mei Jew yamùk pen kùlottak,’ teppù ya upàk.

²²Kapon yamùk uya yetappù wate ya ponalà, màlà tùpo tok wessa'molùkappù tùwentaimepàtù kon pàk eke pe, “Yatàk kon! Iwàtàk kon! Iwemapù i'che pùla we'nà man!” tukaik. ²³Tok wentaimepàtùppù màlà molopai tùpon kon woliuwoliumappù tok uya molopai non yenu'mapàtùppù tok uya kakàik. ²⁴Màlàpàk Roman, eke soicha yamùk yepulu uya Paul yatoppe yekamappù soicha yamùk yùwùk tak, molopai tok uya ippoppàttoppe ikupùppù ya, yà'là pe iwechi pàk Jew yamùk wentaimepàtù iwinàkàik ittu toppe. ²⁵Tùppoppàttoppe taulonpàssak tùse, Paul uya soicha yamùk yepulu satik pe molo tùwessen pàk, “Ikasa ken na' iwechi màlà Roman pe tùse ippoppàtù, yà'làlà inkupùppù tùttuik

pùla yau?” teppù. ²⁶Sàlà yetasak tùuya yau soicha yamùk yepulu utàppù Eke tepulu piyak molopai yekamappoppù ya, “Yà'là pe ewechi màlà? Mùkkàlà kàyik mùkkàlà Roman!” tukaik. ²⁷Màlàpàk eke soicha yamùk yepulu utàppù Paul piyak molopai yekamappoppù ya, “Yekamakà upàk, Roman na' àmàlà?” tukaik. “Ewaik,” tukaik Paul uya imaimu yeikuppù. ²⁸Eke soicha yamùk yepulu uya, “Eke pe pùlayatta ke tùuse'maik Roman pe wenappù màlà,” teppù. “Tùse Roman iulà wentuppù motapai,” tukaik Paul uya yeikuppù. ²⁹Asse'ne kàyik yamùk Paul yekamappopà'nài nan woton kon utamappù iwinàpai, molopai eke soicha yamùk yepulu usenallippappù Paul wechi Roman pe ittusak tùuya yau molopai yaulonpàssak tùuya pàk.

Paul Wechi Jew Yamùk Yepulu Ton Yemlotopo

³⁰Eke soicha yamùk yepulu wechippù yà'là pe là iwechi pàk Jew yamùk uselupa àli pe Paul winàkàik ànùttupai, màlàpàk iwemassak pe imùkka toppe ikupùppù ya molopai Jew yamùk Eke ton paatele yamùk yepulu ton molopai tamù'nawàlà Jew yamùk Yepulu yamùk wessepotoppe ikupùppù ya. Màlàyau Paul yalàppù ya tok yemlotopona.

23 ¹Paul uya Jew yamùk Yepulu yamùk yeneppù, “Utonpa yamùk! Tùwanmùla uyewan man Kaatù yemlotopo wemattok yau sàlà wei tepose,” teppù ya. ²Eke kulu paatele Ananias itesek uya satik pe tùwessan Paul piyau kupùppù, iwàtoppe tok uya inta yai. ³Paul uya “Kaatù uya àwànà màlà. Àmàlà tùwetapansen! Chichiu pe tùwessen upàk suwa messaik te pàk, Law yawàlà, tùse Law yawàlà pùla ewechi màlà tok uya uwàtoppe ikupù auya yau,” teppù Ananias pàk. ⁴Kàyik yamùk Paul piyau tùwessan uya, “Eke kulu sa' paatele mottùnpa auya màlà!” teppù. ⁵“Eke kulu paatele pe iwechi ittu uya pùn, utonpa yamùk. Masapùla Kaatù Maimu yau iwe'menukasak màlà, ‘Àli pe keselupatàu kapon yamùk yepulu pe tùwessen winàkàik,’ tukaik,” tukaik Paul uya tok maimu yeikuppù. {EXO 22:28}

⁶Tukkan kon kapon yamùk wechi Sadducee pe molopai Pharisee pe ittusak tùuya yau, Jew yamùk yepulu yamùk yelupappù Paul uya tùwentaimeik. “Utonpa yamùk, Pharisee iulà, Pharisee yamùk mule. Talà wechi sàlà uyittu toppe masapùla iweli'chak lùppù we'wuluukatok pàk enpen wechi pàk!” teppù. ⁷Asse'ne watesak ya yau, Pharisee yamùk molopai Sadducee yamùk wepyattàppù tùusàulàma kon pàk, molopai tok wepantakappù. ⁸Masapùla Sadducee yamùk wechi kapon yamùk we'wuluuka pen màlà weli'nàtok yapai, molopai inchelù yamùk pùla iwechi màlà, wapùla akwalù yamùk pùla, tawonnan pe, tùse Pharisee yamùk uya ailon teppù tamù'nawolon pàk. ⁹Màlàpàk wentaimepà'nàtok wenappù eke peiwa, molopai Law pàk enupannan tonpa yamùk, Pharisee

yamùk tonpa we'wuluukappù molopai tok yekamappoppù ya meluntà pe. “Iwalai pen yepolo kùuya'nokon pùla man pùsàlà kàyik yau! Yattai pùla Akkwalù wapùla Inchelù uselupappù pe iwechi màlà ipokonpe!” tukaik.

¹⁰Usàulàmantok wenappù màlà àsà pe. Molopai eke a'chinnan yepulu usenalippappù màlà Paul kalapàtù tok uya yeselùkek iwechi pàk. Màlàpàk soicha yamùk kupùppù ya tok utà toppe tok kùlottak Paul yense molopai yatoppe tùuya'nokon soicha yamùk yùwùk tak.

¹¹Màlà yewalupàyi tau Itepuhu Jesus wechippù màlà Paul piyau, molopai, “Kesenalippai, uyekamasak auya man talà Jerusalem po, molopai màlà kasa làma ikupù auya màlà Rome po,” teppù ya Paul pàk.

Paul Wàtoppe Ikuttok

¹²Iwemassak pe Jew yamùk wessepoloppù tamùkke molopai tùnkupù kon woton konekappù tok uya. Kaatù yemlotopo wateppù tok uya “Ina uta'lettà pen màlà molopai yà'làlà inchi ina uya pen, Paul wàkapù tùuya'nokon ponalà,” teppù tok uya. ¹³40 yentai màlà tok wechippù sàlà konekannan nùssan. ¹⁴Màlàyau tok utàppù eke paatele yamùk molopai eke ton tùnamasan piyak, “Sà kasa we'nà'nokon tesak ina uya man. Ina uta'lettà pen màlà Paul wàkapù tùuya'nokon ponalà,” teppù tok uya. ¹⁵“Màlàpàk amyamlo molopai Jew yamùk yepulu ton amaimu kon yeunotàk kon, Roman, eke soicha yamùk yepulu piyak, Paul nettoppe tok uya apyakù'nokon, molopai màlà yentak lùywa yà'làlà ànùttupai ewechi kon iwinàpai pe tukaik mesennakataik. Tùse ina wekonekasak wechi màlà iwàtoppe tùuya'nokon sàlà yepolo ya wapiya,” teppù tok uya.

¹⁶Tùse Paul poitolù, ipachi mule uya iwànà màlà te yetappù, màlàpàk iitappù soicha yamùk patassek yak molopai yekamappù ya Paul pàk. ¹⁷Màlàyau Paul uya soicha yamùk yepulu tonpa kà'mappù molopai ipàk, “Pùsàlà umoine yakà eke eyepulu kon piyak, ipàk inekama molo man,” teppù. ¹⁸Molopai yalàppù ya eke soicha yamùk yepulu piyak, “Ya'chichak Paul ukà'mai molopai uyekamappoi pùsàlà umoine nettoppe uya apyak, masapùla eyelupatok ya wechi molo pàk,” teppù ya. ¹⁹Eke soicha yamùk yepulu uya yalàppù itemyatù pàk, miya yalàppù ya tewincha molopai yekamappoppù ya, “Yà'là enekama molo nai upàk?” tukaik. ²⁰“Jew yamùk wekkussak man eyekamappo toppe tùuya'nokon ewanawà Paul yatoppe Jew yamùk yepulu ton piyak, yà'làlà iwalai ànùttupai tok wechi pe tukaik tùwetapamù'i'ma'nokon,” teppù ya. ²¹“Tùse tok kùsetai, masapùla 40 yentaino kon kàyik yamùk molo man, tùuso'namù woton kon imàmuku pàk, iwànà tùuya'nokon ponalà. Tok uya, “Tàwà Kaatù uya ina pa'nùpù màlà sàlà kupù ina uya pùla iwechi yau. Ina uta'lettà pen màlà molopai yà'làlà inchi ina uya pen Paul wànà ina uya ponalà,” tesak tok uya man. Tok wekonekasak man sàlàpe ikupù pàk molopai yà'là tesak

là auya màmuku pàk,” teppù ya. ²²Eke soicha yamùk yepulu uya, “Upàk sàlà yekamasak auya kùsekamai ànù'là pàk,” teppù, molopai umoine yeunokoppù ya.

Paul Yeunokoppù Caesarea Pona

²³Màlàyau asa'là soicha yamùk yepulu yamùk kà'mappù ya, “200 pe soicha yamùk yepokà Caesarea pona tütütà woton kon, 70 pe kawale yesak ton molopai 200 pe tùple ke'nan kon molopai ekonekatàk kon iità toppe 9:00 yattai ewalupàttau. ²⁴Kawale yamùk yepotàk kon Paul wettok ipo woton kon, molopai yatàk kon wakù pe nulà Kopùna Felix piyak,” teppù ya. ²⁵Màlàyau Eke soicha yamùk yepulu uya kaleta menukappù sà kasa:

²⁶“Iulà, Claudius Lysias, kaleta menukayan tünamasen Kopùna Felix piyak. Wakù pe na' messan?

²⁷Jew yamùk uya pùsàlà kàyik ya'chippù molopai iwànàiwappù tok uya. Roman pe iwechi ittuppù uya, màlàyau soicha yamùk pokonpe utàppù imokkase. ²⁸Yà'là pe là iwechi pàk àli pe tok uselupa ipàk ànùttupai wettai, màlàpàk Jew yamùk yepulu ton piyak yalàppù uya. ²⁹Màlàyau yà'làlà iwalai pen kussak ya pùla iwechippù, tùwelittoppe itepeppù pe wapùla patiki'chi tak tütütoppe. Tùse ittuppù uya àli pe uselupantok iwinàkàik wechi usekamappopà'nàtok pe neken, tok law pàk. ³⁰Iwànà pàk Jew yamùk wekkupù yekamasak upàk yau, tewinanpa teunossaik apyak. Ipàk tùselupasan uya àli pe iwinàkàik tùselupatok kon nettoppe eyemlotopona.”

³¹Màlàyau soicha yamùk uya tùnkupù kon kupùppù màlà. Tok uya Paul yalàppù, màlà yewalupàyi tau Antipatris pona. ³²Iwemassak pe soicha yamùk wennappoppù tùpatassek kon yak, molopai kawale yesak ton nàmàppù tok uya, ya'là tütütasan pe. ³³Tok uya yalàppù Caesarea pona, molopai kaleta imenukasak lùppù tùlùppù tok uya Kopùna yemyak molopai Paul tùlùppù tok uya itemyak. ³⁴Kopùna uya kaleta yenepù molopai Paul uyàssak i'nai là pata yapai yekamappoppù ya, Cilicia poino pe iwechi ittusak tùuya yau, ³⁵“Eyeta uya màlà ewinàkàik tùselupasan welepansak yau,” teppù Kopùna uya. Màlàyau Herod patassek yau Paul wettoppe tennài ke ikupùppù ya.

Paul Pàk Àli Pe Jew Yamùk Uselupatok

24 ¹⁵pe wei tùpo eke kulu paatele yepulu Ananias itesek utàppù Caesarea pona, tünamasan eke ton tonpa yamùk molopai tok ponalok pe tùselupasen Tertullus pokonpe. Tok wechippù Kopùna Felix itesek yemlotopo. Molopai Paul winàkàik tok uselupappù. ²Màlà tùpo Paul kà'mappù màlà. Molopai Tertullus wepyattàppù ipàk tùselupa pàk sà kasa. “Tünamasen kulu Felix! Pukkeke pe ewettok uya tachin pe

wema'nàtok echitonpa pe nessak man ina ponalok pe, molopai tukke i'che we'nàtok kon kussak auya man kùpata wettoppe wakù pe. ³Ina sàlà yanunnài nan tùtauchinpaik, mailàlà molopai tàwàlàlà. ⁴Tachin pe kulu eweyu ananùnpai pùla wessaik, màlàpàk eyekamappo uya sàlà wakù pe ewechi pa molopai ina nekama yetapa mala là.

⁵“Àli sa'molùkanài pe pùsàlà kàyik ittusak ina uya man, utaimelunpantok sa'molùkasak ya màlà Jew yamùk kùlotta tamù'nawàlà wolù polo, molopai Nazarene yamùk tukaik tesassan yepulu mùkkàlà. ⁶Kaatù yùwùk koppoi'che nàlà nettai molopai ina na'chitai. [Mùkkàlà ànùttupai ina wechippù ina law winà. ⁷Tùse eke soicha yamùk yepulu Lysias uyàpùppù, imokkappù ya ina winàpai àsà pe. ⁸Màlàyau iwinàkàik tùuselupasan uyàttoppe eyemlotopona ikupùppù ya.] Pùsàlà kàyik yekamapposak auya yau, àmàlà pe tamù'nawolon ittu auya màlà iwinàpai, ina uselupatok kon iwinàkàik,” tukaik.

⁹Jew yamùk uya nàlà Paul winàkàik, “Tamù'nawolon inekama màlà iwalai,” teppù.

Paul Uselupa Tùpàk Felix Yemlotopo

¹⁰Màlàyau Kopùna uya Paul uselupa toppe ikupùppù. Molopai Paul uya wateppù, “Tùttuyaik sà kasa messaik tawon pe ewechippù sàlà pata yau tukke kili'chimo'chi, molopai utauchinpayaik uselupa pàk uwenai eyemlotopo. ¹¹Ànùttupai ewechi kon yau, utàppù màlà 12 pe wei yentai pùla Jerusalem pona Kaatù yapulàse molopai inamase. ¹²Jew yamùk uya ànù'là pokonpe usàulàma yepolo Kaatù yùwùk tau pùn, wapùla kappon yamùk yaimelunpa uya yeposak pùla iwechi màlà wepili'nàtok itak tau, wapùla i'nailà là Jerusalem po. ¹³Wapùla tùuselupatok kon uwinàkàik yenpoikatok tok uya ailon pe pùla iwechi màlà sàlàpe. ¹⁴Sàlà yekama uya àpàk, ina tamo yamùk Kaatùyi namanài iulà molopai yapulànài, màlà wakù itekale yeselu yawàlà tùwesse, màlà iwalai pen tetok tok uya. Tùse ailon tawon nàlà iulà tamù'nawolon Law pàk molopai Kaatù Maimu yenpoikannan kaletayi pàk. ¹⁵Enpen we'nàtok Kaatù pàk yesak pe wessaik, pùsamlo wettok enpen walai làma tamù'nawàlà kappon yamùk asaklàma wakù molopai àli we'wuluuka weli'nàtok yapai pàk. ¹⁶Màlàpàk wakù pe esuken usenumenkatok kupù'i'che tùwessen iulà tàwàlàlà, Kaatù molopai kappon yamùk yemlotopo.

¹⁷“Tukke kili'chimo'chi Jerusalem po pùla wemappàtù tùpo, utàppù màlà motak pùlayatta yalàppù uya entuppa'no kon ponalok pe molopai untùlù tùse Kaatù ponalok pe. ¹⁸Sàlà kupù uya tùse uyepoloppù tok uya màlà Kaatù yùwùk tau, wekolùkantok yawàlà wettok yenuka'nùppù uya tùpo. Tukkan kon kappon yamùk pùla iwechippù màlà upyau, molopai utaimelunpantok pùla. ¹⁹Tùse Asia poino kon Jew yamùk molo man,

mùkyamlo làkku nen uyàpù màlà eyemlotopo eselupase, yà'làlà uwinà-kàik tùuselupatok kon wechi molo yau. ²⁰Wapùla tàwà pùsamlo kàyik yamùk talà nai'nannùk nekamai, yà'là yekkwa àli kussak uya yepoloppù tùuya'nokon, Jew yamùk yepulu ton yemlotopo wechi yau. ²¹Tùse tewin neken, wateppù uya Jew yamùk yepulu ton yemlotopo echii'ma, 'Sà kasa messaik mùkapàssataik sàlàpe ailon tawon pe wechi pàk iweli'chak we'wuluuka weli'nàtok yapai pàk!'” teppù uya.

²²Màlàyau Felix, wakù itekale yeselu ittunài uya tetasen yakkoloppù, “Unkupù yekama uya màlà eke soicha yamùk yepulu Lysias itesak uyàssak yau,” teppù ya tok pàk. ²³Soicha yamùk yepulu, Paul yesak pe tùwessen kupùppù ya, yentoppe ya, tùse tiyiwalà Paul wettope ikupùppù ya molopai itonpa yamùk uya i'che kulu iwettok yepotoppe.

Paul Wechi Felix Molopai Drusilla Yemlotopo

²⁴Tachin pe kulu tùpo pùla Felix uyàpùppù tùnoppù Drusilla pokonpe. Jew pe inoppù wechippù. Paul uyàttoppe yekamappù ya molopai iichelupa yetappù ya ailon tetok Jesus Christ pàk, pàk. ²⁵Tùse Paul wechi tùuselupa pàk lùppù ikasa we'nàtok pàk, iwalàwannà esak pe, molopai Kaatù piyak wepili'nàtok ittuntoppe ya pàk tùse, Felix usenalippappù màlà. Màlàyau, “Itàkàichi àkà'ma tu'ma uya màlà, àkà'matok uya yattai yeposak uya yau,” teppù. ²⁶Màlà yattai nàlà Paul uya tùlepa pùlayatta ke pe tekamaik enpen iwechippù màlà, màlàpàk ikà'mapàtùppù ya echi-palà molopai iichelupappù ipokonpe.

²⁷Asa'là kili'chimo'chi tùpo, Porcius Festus uya Felix patassek yanùmùppù. Kopùna pe iwenappù. Felix wechippù tùwakùli kon pe Jew yamùk uya tùkupù i'che. Màlàpàk Paul yenpakkappù ya pen patiki'chi tapai.

Paul Usekamappo Itepulu Pàk

25 ¹Àsolùwau wei tùpo Festus welepamùppù pata pona, iitàppù Caesarea poi Jerusalem pona. ²Molo Eke ton paatele yamùk molopai Jew yamùk yesak uya Paul winàkàik tùuselupatok kon nepùppù. Festus pawanattàppù tok uya tùpùikattàtok kon pe ya, ³tàwà Paul uyàttoppe sàlà motak Jerusalem pona ikukkà tukaik, masapùla asantau iwànà pàk tok wekkussak wechippù màlà. ⁴Festus uya tok maimu yeikuppù, “Paul ya'chichak man Caesarea po, molopai iulà nàlà wennappo màlà miyalà sàlàpe'ne là. ⁵Tàwà eyesak kon pe tùwessen nùtài Caesarea pona uya'là, pùsàlà kàyik talumattà pe iwinàkàik eselupase yà'làlà iwalai pen kussak ya yau,” tukaik.

⁶Festus uko'mantukkappù màlà molo tok piyau 8 pe wapùla 10 pe wei yentai pùla molopai iitàppù Caesarea pona. Iwemassak pe ittuntok itau tau iwechippù, molopai Paul nettoppe ikupùppù ya. ⁷Paul welepansak

yau, Jew yamùk iyàssak kon Jerusalem poi wechippù satik pe iwoi molo-pai tok wepyattàppù àli pe kulu italumattà pe ipàk tùselupa kon pàk, tùse yà'là kasa là ailon pe yekamatok tok uya pùla iwechippù. ⁸Tùse Paul uselupappù tùwenai, “Yà'làlà iwalai pen kussak uya pùla man, Jew yamùk law winàkàik, wapùla Kaatù yùwùk winàkàik, wapùla Caesar winàkàik,” tukaik. ⁹Festus wechippù Jew yamùk uya tùwakùli kon pe tùkupù i'che. Màlàpàk Paul yekamappoppù ya, “Jerusalem pona na' itàpai messan molopai molo uyemlotopo eyittu toppe sàlà uselupantok ewinàkàik pàk?” tukaik. ¹⁰Paul uya, “Itepulu Caesar uya ittuntok yau wessaik, sàlà motau là uyittu màlà. Yà'làlà iwalai pen kussak uya pùla man Jew yamùk winàkàik, mùttuyai'nùk kasa kulu. ¹¹Tùse yà'làlà kussak uya welittoppe itepeppù pe yau, inulunpa uya pen màlà. Tùse ailon pùla iwechi sàlà yamùk uwinàkàik uselupantok yau yattai, ànù'là uya utùtok pùla iwechi màlà tok yemyak. Itepulu Caesar pawanattà uya sàlà ukottu-manàì pe iwettoppe,” teppù tok pàk. ¹²Màlàyau Festus uya tùselupa tùpùikattàn nan pokonpe tùpo, imaimu yeikuppù, “Caesar pawanattàsak auya man àkottùmanàì pe. Màlàpàk ipyak àutà màlà,” tukaik.

Paul Agrippa Molopai Bernice Yemlotopo

¹³Tukke kulu pùla wei tùpo Kin Agrippa molopai Bernice tawonnan uyàpùppù Caesarea pona Festus kaklanpase. ¹⁴Molo tachin peiwa tùwechi kon yau, Festus uya Paul yekale yekamappù kin pàk. “Kàyik molo man talà ya'chichak lùppù Felix nùnàmàppù. ¹⁵Molopai utàsak Jerusalem pona yau, Jew yamùk eke ton paatele yamùk molopai tùnamasan eke ton uya uyekamappoppù italumattà toppe uya. ¹⁶Tùse tok pàk tekamatai, ‘Roman yamùk wechi ànù'là kappon iwinàkàik uselupansak lùppù tùnàì nan pe pùla iichelupasak kon nùssan yepolo ya tok yenpatau ponalà, molopai iichelupa tùwenai màlà uselupantok tiwinàkàik pàk ponalà,’ tukaik. ¹⁷Tok uyàssak yau asse'ne utàtai iwemassak pe, molopai ittuntok yùwùk tau wettai molopai kàyik nettoppe tùkuttai. ¹⁸Iwinàkàik tùselupasan nà'mùssakkatai, tùse àli pe kulu tok uselupa iwinàkàik pùn, usenumenkappù kasa. ¹⁹Tok neken nùsàulàmatai ipàk, tùwàpùlematok kon pàk molopai Jesus itesek iweli'chak lùppù, mùkkàlà nulà man teppù Paul uya pàk. ²⁰Yà'là kasa là sàlà yamùk ittu uya pùla iwechi pàk, Paul tekamappotai, ‘Jerusalem pona na' itàpai messan sàlà ewinàkàik uselupantok yetase?’ tukaik. ²¹Tùse Paul uyekamappotai tennàì ke tùwettoppe, Caesar uya yau tùwettok yene tùse. Màlàpàk tennàì ke ikupùppù uya màlà Caesar piyak yeunoko uya ponalà,” teppù Festus uya. ²²Agrippa uya Festus pàk, “Iulà pe nàlà pùsàlà kàyik enetapai wessaik,” teppù. “Ewanawà yeta auya màlà,” tukaik Festus uya yeikuppù.

²³Yakon wei yattai Agrippa molopai Bernice tawonnan uyàpùppù tamù'nawàlà tùnamatok kon yau. Molopai tok wewomùppù tok wepilipù

patassek yak, eke soicha yamùk yepulu yamùk molopai pata yesak ton pokonpe Festus uya Paul nettoppe ikupùppù, inepùppù màlà. ²⁴Festus uya, “Kin Agrippa, molopai tamù'nawolon kon talà ina piyau nai'nannùk. Pùsàlà kàyik menyatàik Jew yamùk uselupatok iwinàkàik upàk, talà molopai Jerusalem po tamù'nawolon kon uya àli pe man tesak màlà. Tok wentaimeppù màlà, ‘Tàwà iwelikù màlà,’ tukaik. ²⁵Tùse yà'làlà kussak ya iwelittok itepeppù pe yepolo uya pùla man. Molopai iichennasak Caesar uya tükottùma toppe pàk, ipyak yeunoko pàk wekkussak man. ²⁶Tùse yà'làlà iwalai kulu Caesar piyak ipàk unmenuka woton pùla man. Màlàpàk inessak uya man apyak sàlà motak eyemlotopona'nokon, eyemlotopona kulu Kin Agrippa! Sàlà yau yà'là kasa là iwettok yene tùpo unmenuka woton wettoppe. ²⁷Masapùla ikasa pùla iwechi màlà patiki'chi tawon yeunoko wakù pe uselupantok iwinàkàik tekamaik pùla,” teppù Festus uya tok pàk.

Paul Uselupa Tùwenai Agrippa Yemlotopo

26 ¹Agrippa uya Paul pàk, “Eyiwalà euselupa pa elepasak man,” teppù. Paul uya temyatù yenkappù molopai iichelupappù tùwenai sà kasa. ²“Kin Agrippa! Wakù pe kulu uponalok pe man sàlàpe uselupa tok uyiwalà uwenai eyemlotopo tamù'nawolon Jew yamùk uselupatok uwinàkàik pàk. ³Sàlà màlà iwalai kulu masapùla ittunài àmàlà wakù pe tamù'nawolon Jew yamùk yeselu molopai ekamappopà'nàtok. Eyekamappo uya sàlà uselupa yetapa tùusemittàpaik pùla.

*Paul wechi Kin Agrippa
yemlotopo Acts 26:1-32*

⁴“Tamù'nawolon kon Jew yamùk nùttuyan atta là wemapùppù elekkwà pe wechi motapai. Tok nùttuyan iwepyattàppù motapai wemapùppù, upata yau wapiya, molopai Jerusalem po. ⁵Tok uya tachin pe ittuppù màlà, enekamapai tok wechi yau, iwepyattà motapai wemapùppù sa'man kulu Pharisee yamùk yeselu yau. ⁶Sàlàpe talà wessaik satik pe uyittu toppe masapùla ikupù tùuya teppù Kaatù uya lùppù kùtamo kon pàk màmu-ku uya pàk. ⁷Màlà ikupù tùuya teppù Kaatù uya lùppù tamù'nawolon kon 12 pan kon ipayan nùmàmuku yanùntoppe tùuya'nokon, Kaatù

yapulài'ma'nokon wei molopai ewalupà kaichalà. Kin Agrippa, sàlà tùmàmussai'nùk pàkànsau Jew yamùk utalumattàyan. ⁸Yà'là peichi iwechi pàk ailon te auya'nokon yentai iwechi màlà Kaatù uya iweli'chak wuluuka weli'nàtok yapai pàk?”

⁹“Iulà nàlà uya tamù'nawàlà yà'làlà kupù Jesus Nazareth pon yesek winàkàik pe yekamappù. ¹⁰Màlà kupùppù uya màlà Jerusalem po. Ewaik tetok yepoloppù uya màlà eke ton paatele yamùk winàpai. Molopai kappon yamùk Kaatù ponalok kon tùlùppù uya patiki'chi tak. Molopai tok welittoppe tok kussak yau, ewaik teppù uya. ¹¹Tukke itekkwa tok talumattàppù uya màlà tamù'nawàlà Jew yamùk wepilittok itak tau, molopai àli pe Kaatù winàkàik tok uselupa toppe tok kupù'i'che wechippù. Useka'nonka tok mattanùpù'i'che yau, tүүлon pata yak là tok talumattàik utàppù màlà,” teppù Paul uya.

Paul Uya Tùwemyakanmappù Yekama

(Acts 9:1-19; 22:6-16)

¹²“Sàlà kusse utàppù màlà Damascus pona, ewaik tetok molopai ikuttok eke ton paatele yamùk winàpaino pokonpe. ¹³Wei wenasak inakattapailà tùse asantau akkwa tentai epùn poi, Kin. Akkwa pe wei yentai iilenpasak uwoi molopai kàyik yamùk uya'lon kon woi nàlà. ¹⁴Tamù'nawàlà ina wekkawai'mappù non pona, molopai mayin yetappù uya wate ya upàk Hebrew maimu yau, ‘Saul, Saul! Yà'là pe iwechi pàk utalumattà auya màlà? E'nek pe ewe'wànà màlà atta ke uwàpàtù auya yau,’ tukaik. ¹⁵‘Ànùk ken àmàlà, Uyepulu?’ tukaik yekamappoppù uya. Molopai Itepulu uya, ‘Jesus iulà mùtalumattàyai'nùk. ¹⁶Tùse e'wuluukakà, molopai à'mùssakkakà atta po. Usenpoikasak sàlà ayanùnse uyapyoto pe, tүүлon kon kappon yamùk pàk màlà eneneppù molopai enetappù yekama auya màlà, molopai unekama àpàk. ¹⁷Àmokka uya màlà kappon yamùk Israel pon kon molopai Jew yamùk pen winàpai. Mùkyamlo kùlottak eyeunoko uya màlà. ¹⁸Àmàlà wechi màlà tok yenu yakkokanài pe molopai tok lattànài pe ewalupà winàpai akkwa winàkàik, molopai Settan meluntàlù winàpai Kaatù winàkàik, ailon tetok tүүлa'nokon uyau yai tok uya usentuppantok tùmakuyi kon pàk yepotoppe molopai wakù ton yepotoppe tok uya Kaatù nanùmùssan kùlottaui,’ teppù Jesus uya upàk,” teppù Paul uya tok pàk.

¹⁹“Màlàpàk we'neppà'nàtok walai uneneppù epùn poino maimu yawàlà pùla wechi pùn, Kin Agrippa. ²⁰Wapiya Damascus po molopai Jerusalem po molopai nen uchi tamù'nawàlà pata Judea yau molopai Jew yamùk pen kùlottaui, wakù itekale yekamappù uya tok welattà toppe Kaatù winàkàik tùmakuyi kon winàpai, molopai yà'làlà tùwemyakanmasak kon yekamanài kuttotoppe tok uya. ²¹Sàlà wenai màlà Jew yamùk

uya uya'chippù Kaatù yùwùk tau wechi tùse, molopai uwànài'che tok wechippù. ²²Tùse sàlà wei tepose Kaatù uya upùikattàsak man, màlà-pàk wà'mùssakkasak man talà, unekama yekamase tamù'nawolon kon pàk, echikili ton pàk molopai eke ton pàk ekkaichalà. Tekamayai'nùk sàlà, màlà lùppù, màlà yentak pùla Kaatù Maimu yenpoikannan molopai Moses uya iwekkupù màlà teppù lùppù. ²³Christ wettalumattà màlà, molopai mùkkàlà wechi màlà wapiya tùwe'wuluuka woton weli'nàtok yapai, akkwa yekamase Jew yamùk pàk molopai Jew yamùk pen pàk,” teppù nàlà Paul uya.

²⁴Paul uselupa tùwenai sàlà kasa tùse, Festus wentaimeppù iwinàkàik, “Autayaupasak man Paul! Eke pe eusenupatok uya màlà ayayaupa,” tukaik. ²⁵Paul uya imaimu yeikuppù, “Utayaupa pùla man, tùnamasen Festus! Uselupayaik ittui'ma ailon pàk. ²⁶Kin uya sàlà yamùk ittu pàk yà'là pe pùla yelupa uya màlà. Ittu ya pùla là yà'làlà wekkussak pùla tùttuyaik. Masapùla mailà ettanau iwekkupù pùn. ²⁷Kin Agrippa, ailon tawon uchi àmàlà Kaatù Maimu yenpoikannan pàk? Tùttuyaik ailon te auya,” teppù Paul uya. ²⁸Agrippa uya Paul pàk, “Asse'neichi Christ ya'lonnà pe uma auya pe mùttuyan?” teppù. ²⁹“Tachin pe wapùla tachin pe pùla iwechi yau, wàpùlematok wechi màlà Kaatù pàk, àmàlà molopai tamù'nawolon kon uyetayai'nannùk sàlàpe wena toppe ukasa, tùse ya'chichak pe pùla,” tukaik Paul uya imaimu yeikuppù.

³⁰Màlàyau Kin Agrippa, Kopùna molopai Bernice, molopai tamù'nawolon kon we'wuluukappù. ³¹Tùutàsak kon yau tok uya tiyiwalà'nokon, “Pùsàlà kàyik uya yà'làlà kussak iwelittok itepeppù pe wapùla patiki'chi tak itùtok itepeppù pe pùla man,” teppù. ³²Molopai Agrippa uya Festus pàk, “Pùsàlà kàyik nonkappù sàlà eppaino Caesar pawanattàsak ya tùkottùma toppe ya pùla iwechi yau,” teppù.

Paul Utà Tuna Po Rome Pona

27 ¹Italy pona ina utà toppe ikussak yau, tok uya Paul molopai tùulon kon ya'chichak kon tùlùppù Julius yemyak, soicha yamùk yepulu, Caesar soichayi tonpa. ²Ina wenukuppù kanau Adramyttium poino yak Asia polo tùutàsen yak, molopai ina utàppù màlà. Aristarchus Macedonia kok Thessalonica pon wechippù ina ya'là. ³Tùulon nà wei yattai ina welepamùppù Sidon pona. Julius wechippù màlà wakù pe Paul pàk molopai tùtonpa yamùk yense iità toppe ikupùppù ya, yà'làlà i'che tùwettok ke tùlepa toppe. ⁴Ina utàppù màlà motapai, molopai assetun yase'nùmù ina winàkàik pàk ina utàppù tùtù pe tùwessen Cyprus latoi yawà. ⁵Ina uya palau nuklà'nùpùppù Cilicia molopai Pamphylia winà, molopai ina uyàpùppù Myra, Lycia pon pona. ⁶Molo soicha yamùk yepulu uya kanau yepoloppù Alexandria poi tùutàsen Italy pona, màlà yak ina tùlùppù ya.

⁷Ina utàppù màlà tànànpàk tukke wei, molopai sa'man pe. Walà tùse ina welepamùppù màlà pata Cnidus winà. Assetun uya màlà yawàlà ina utà toppe pùla ina kupùppù. Màlàpàk ina utàppù tùtù pe tùwessen yawà tuna iwoino Crete latoi winà, yentaka pe pata Salmone winà. ⁸Tuna yena piyau lùwiwa ina wechippù, màlàyau sa'man yai ina welepamùppù “Wakù Peyak” yak meyon kulu pen Lasea poi.

⁹Tachin pe kulu ina wechippù màlà tùtù kon pàk lùppù tuna po molopai pata weyu wenukassak wechippù. Molopai utàn yentai nen uchi àsà pe iwenasak wechippù, masapùla Usentuppantok Weyu usentakappù pàk. Màlàpàk Paul uya tok yekamappoppù. ¹⁰“Kàyik yamùk, tenyaik sàlà motapai utàntokù'nokon wechi àsà pe. Kanau molopai yawon kon yà'là yamùk là umatta màlà molopai kapon yamùk nàlà,” tukaik. ¹¹Tùse soicha yamùk yepulu uya ailon teppù kanau yennài molopai kanau yesak maimu pàk, Paul uselupatok pàk pùla. ¹²Peyak wechippù màlà iko pe iwettok yattai yau wema'nà yentai, màlàpàk tamù'nawolon kon lùwiwa kàyik yamùk wechippù màlà itàpai Phoenix yepose, yepolo là tùuya'nokon pe iwechi yau. Molo iko pe iwettok yattai tùuko'mantok kon pe. Crete pon peyak wechippù màlà wei wewontok winon pe.

Eke Assetun Palau Po

¹³Meluntà pe pùla assetun wepyattàppù tasse'nùmù pàk south winàpai molopai kàyik yamùk uya tùnkupù kon kupù tùuya'nokon pe yekamappù, màlàyau tok uya kanau ya'chinài pàlàkappù molopai tok utàppù mei pùla Crete yena pàk. ¹⁴Tùse asse'ne meluntà kulu assetun, utasse'nùmùppù tuna yaploppon pata winàpai. Wei Wepakkatok winà tukaik tesassen. ¹⁵Kanau wànàppù ya molopai ikupù ina uya yentai iwechi pàk ina we'nonkappù assetun uya yatoppe. ¹⁶Ina utàppù assetun winàpai tùtù pe tùwessen yawà elekkwà lùkkwà pata Cauda itesek polo. Molo sa'man kùlottau ina uya kanau lùkkwà kupùppù iimatta tukaik. ¹⁷Tok uya ipàlàkappù eke kanau pona. Tok uya eke kanau yaulomùppù wappu ke meluntà pe iwettoppe. Tok usenalippappù màlà wàssak yena pona tùtù kon yeselùkek iwechi pàk Syrtis yena pona. Màlàpàk tok uya anài nuttàppù molopai assetun uya kanau yatoppe ikupùppù tok uya. ¹⁸Àsà assetun wechippù tasse'nùmù pàk lùppù, màlàpàk yakon wei yattai yà'làlà kanau yawon kon soloka pàk tok wepyattàppù tuna kak. ¹⁹Molopai icholùwano wei yattai tok uya kanau yapluli yenu'mappù temyatù kon ke. ²⁰Tukke wei ina uya wei wapùla chilùkà yamùk là yene pùla iwechippù, molopai assetun wechippù tasse'nùmù pàk meluntà pe. Ina we'nonkappù tamù'nawolon wepùikattàntok màmuku pàk we'nàtok winàpai.

²¹Tachin pe tùuta'lettàik pùla kàyik yamùk wechi tùpo, Paul wà'mùssakkappù tok yemlotopo. Molopai, “Kàyik yamùk, Crete polo

utàn pen te uya yetasak auya'nokon yau matta'nàppà pen sàlà eppaino molopai yà'làlà la'chimappù pen. ²²Tùse sàlàpe apawanattàyatàu iulà, kesenalippatàu, ànù'là umatta pen màlà. Tùse kanau neken nà umatta màlà. ²³Masapùla ko'manyak ewalupàttau Kaatù iponalok pe wettok molopai unnama molopai unapulà inchelùyi nùyàttai upyak, ²⁴molopai, 'Kesenalippai Paul! Caesar yemlotopoichi àwà'mùssakka màlà molopai Kaatù uya wakù pe tùwettok ewinàkàik yai, pùsamlo kappon yamùk aya'là nùtàyai'nannùk kussak man pàli'yau,' nùkatai. ²⁵Màlàpàk, kàyik yamùk, kesenalippatàu! Masapùla ailon ukayaik Kaatù pàk, yekamappù upàk kasa iwechi màlà. ²⁶Tùse kùkanwa kon we'wànà màlà tuna yakletawon a'mun pona," teppù Paul uya.

²⁷14 pe wei tùpo màlà yewalupàyi tau, ina nuttàppù meluntà asse-tun uya, tuna Adriatic po. Anomlak iwechi yattai kanau yanài nan uya pata piyak mei pùla ina wena yeselùkek yekamappù. ²⁸Màlàpàk tok uya eme'nek yewattàsak nonkappù tuna kak tewa ke molopai 120 feet kaichalà ikupai pe iwechi ittuppù tok uya. Malalà tùpo tok uya màlà lùppù kupùppù màlàyau tok uya 90 feet pe ikupai pe iwechi ittuppù. ²⁹Tok usenalippappù màlà kanau utà tàk pona yeselùkek iwechi pàk, màlàpàk tok uya asakùlù'nan kanau yessek nuttàppù kanau moiko yapai molopai wei yennappù tok uya Kaatù pàk. ³⁰Kanau yanài nan wechippù tùwepei'che'nokon kanau yapai. Tok uya elekkwà kanau nuttàppù tuna kak molopai tok usennakappù kanau yessek nonka tùuya'nokon kanau ippai winà pe tukaik. ³¹Tùse Paul uya soicha yamùk molopai tok yepulu pàk, "Pùsamlo kanau yanài nan wechi sàlà eke kanau yau pùla iwechi yau, ewepùikattà kon pen màlà," teppù. ³²Màlàyau soicha yamùk uya elekkwà kanau yewa yattàppù iwepuka toppe tuna kak.

³³Pata wemakkapù wapiya Paul uya tok pawanattàppù tok uta'lettà toppe, "14 pe wei àwàlàkkapù kon pùla mettantàu, molopai sàlà yawàlà yà'làlà nassak auya'nokon pùla man. ³⁴Màlàpàk apawanattàyatàu iulà sàlàpe, ata'lettàtàk kon, i'che kulu messatàik nulà ewechi kon pa. Tewin nà appai kon pùpok yenu'ma auya'nokon pen màlà," teppù. ³⁵Sàlà te tùpo, Paul uya pùlomù pusak yanùmùppù tenki teppù ya Kaatù pàk, tamù'nawàlà tok yemlotopo, molopai ipilikappù ya, molopai tùuta'lettà pàk iwessa'molùkappù. ³⁶Tok umeluntàtappù molopai tamù'nawolon kon uta'lettàppù màlà. ³⁷276 pe tamù'nawàlà ina wechippù màlà kanau yau. ³⁸Tùuta'lettà kon tùpo, tok uya kanau mappù eme'nek pe pùla paali walai yenu'ma tùuya'nokon ke tuna kak.

Kanau Umattatok

³⁹Pata wemassak yau kanau yanài nan uya pata yena wàssak pe iwechi yeneppù tùse i'nai yailà iwechi ittu tok uya pùla iwechippù, molopai tàwà

Chipa'chipa uya kanau yaule yalakka. (27:41)

tiyiwalà kanau welepantoppe a'mun pona tok uya ikupùppù. ⁴⁰Màlàpàk kanau yessek yewa yattàppù tok uya iwepuka toppe tuna kak, molopai màlà yattai làma yatok ike ipàk yewa yeukappù tok uya. Màlàyau tok uya eke tappulin walai tülùppù kakàik kanau ippai winà, assetun uya kanau yase'ma toppe miya tuna yena pona. ⁴¹Tùse kanau utàppù wàssàk yak molopai iwewomùppù. Kanau ippai pùkkù ya'chichak wàssàk uya wechippù màlà. Màlàpàk iitama yentai iwechippù, chipa'chipa uya kanau yaule yalakka tùse.

⁴²Soicha yamùk wekkupùppù ya'chichak kon wànà pàk tok pànanù tukaik, molopai tok wepe tukaik. ⁴³Tùse Soicha yamùk yepulu wechippù Paul ànpùikattàpai, màlàpàk tok yeleutanùppù ya tok uya ikupù tukaik. Tùse tamù'nawalà tùpànùnsan wepuka toppe kanau yapai wapiya yekamappù ya, tok pànùntoppe a'mun pona. ⁴⁴Molopai tok tonpa lùssan utà toppe tok ye'mappù pàk, pùlanka po wapùla kanau pùkkù lùssan po. Sàlà kasa tok pànanùppù màlà a'mun pona.

Malta Po

28

¹Ina uklàssak nulà a'mun pona yau, ina uya Malta pe pata yesek wechi ittuppù. ²Molonkonnà wechippù màlà wakù pe ina pàk.

Konok wepyattàppù tùutà pàk molopai iko pe iwechippù, màlàpàk apok pottàppù tok uya molopai tok uya ina yanùmùppù. ³Paul uya aipù apok pilipùppù, molopai apok pona inonkapàtù ya tùse àkài wepakkappù a'nek pe iwechi pàk, molopai ikkappù ya itemyatù yai iwemokka pùla iwek-kaiwattàsak wechippù. ⁴Molonkonnà uya àkài wechi Paul yemyatù pàk yeneppù molopai tiyiwalà'nokon, “Pùsàlà kàyik wechi màlà wànài pe, tùse talumattàntok kaatùyi uya iwemattoppe ikupù pen màlà, iwepesak là tuna kapai tùse,” teppù. ⁵Tùse Paul uya àkài yenu'mappù temyatù poi apok yak, molopai e'nek pe ikupùppù ya pen. ⁶Iwawo wapùla iwelikù tewinanpa yenei'che tok wechippù. Tachin pe imàmuku tùpo molopai yà'làlà wekkussak iwinàkàik pùla iwechi pàk, tok uya tùsenumenkatok kon mùyakanmappù. Molopai “Kaatù pe iwechi màlà!” teppù tok uya.

⁷Mei pùla Publius, màlà pata yesak patassek wechippù. Ina yanùmùppù ya màlà wakù pe molopai àsolùwau wei ina wechippù ikaklamu pe. ⁸Publius kàipùnù wechippù màlà tekkwek tau e'nek pe. Iwàkkàmi'masak molopai iwe'wasukka. Paul utàppù ipatassek yak, tùwàpùlema tùpo temyatù tùlùppù ya ipona, molopai ipittàppù ya. ⁹Sàlà wekkussak yau, tamù'nawàlà tùulon kon e'nek ton màlà pata yawon kon uyàpùppù molopai tok uchipittàppù. ¹⁰Tok uya ina lepappù tukke lepantok ke, molopai ina utà tuna po yau kanau yak i'che ina wettok te'ma kon tau tùlùppù tok uya.

Malta Poi Rome Pona

¹¹Àsolùwau kapùì tùpo ina utàppù kanau Alexandria pon “Echi'munuik Kaatù yamùk” tetok yau, iko pe iwettok yawàlà iiko'mansak lùppù molo pata lùkkwà yau. ¹²Ina welepamùppù màlà Syracuse pona molopai molo ina uko'mamùppù àsolùwau wei. ¹³Màlà motapai ina utàppù tuna po molopai ina welepamùppù Rhegium pon pata pona. Yakon wei yattai assetun wepyattàppù tasse'nùmù pàk south winàpai. Molopai asa'là wei yau ina welepamùppù pata Puteoli pona. ¹⁴Molo ailon tawonnan yepoloppù ina uya, molopai tok wechippù molo ina uko'mamù i'che tewin suntayakka. Molopai walà ina uyàpùppù Rome pona. ¹⁵Ailon tawonnan Rome pon kon uya ina yetappù molopai tok uyàpùppù Appius makittiyi motak molopai “Àsolùwawon Tapùì yamùk” motak ina yepose. Tok yensak tùuya yau Paul uya Kaatù pàk tenki teppù molopai inmeluntàppù.

Rome Po

¹⁶Ina welepansak Rome pona yau, Paul wemattoppe tiyiwalà ikupùppù màlà, tennài soicha pokonpe.

¹⁷Àsolùwau wei tùpo Paul uya Jew yamùk eke ton pilipùppù. Tok wepili'chak yau tok pàk, “Utonpa yamùk! Yà'làlà kussak uya kùtonpa

yamùk wapùla kùyeselu kon yanùnsak lùppù kùtamo kon winàpai winàkàik pùla tùse, uya'chichak sàlà Jerusalem po molopai utùsak sàlà Roman yamùk yemyak. ¹⁸Uyekamappopàtù tùpo unonkapai tok nettai, masapùla tok uya yà'làlà kussak uya welittok itepeppù pe yepolo pùla iwechi pàk. ¹⁹Tùse Jew yamùk wessak iwinàkàik pàk uyeka'nonkappù Caesar yekamappo toppe uya ukottùma toppe ya, yà'làlà uselupatok utonpa yamùk winàkàik pùla tùse. ²⁰Màlàpàk eyentok kon pe uya eyekamapposak kon uya màlà molopai uselupa toppe àpokonpe'nokon. Masapùla enpen Israel yamùk wettok pàkànsau sàlà uyaulonsak chin ke," teppù ya. ²¹Tok uya ipàk, "Kaleta yeposak ina uya Judea poi àpàk pùla man, molopai ina tonpa yamùk uyàssak màlà motapai itekale pokonpe pùla man, wapùla yà'làlà yetasak ina uya àli pe àpàk pùla man. ²²Tùse euselupatok enetapai ina man, masapùla ina nùttuyan mailàlà kappon yamùk uselupa àli pe, sàlà enupantok yau messai'nùk winàkàik," teppù.

²³Màlàpàk tok uya wei konekappù Paul pokonpe tùwesepotok kon pe, molopai tukke tok uyàpùppù màlà yattai Paul patassek yak. Ko'làma motapai ewalupà tepose Kaatù wettok itepulu pe yekale yekamappù ya. Jesus pàk ailon te toppe tok uya ikupù'i'che iwechippù, Law Moses winàpainsa molopai Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù yapai. ²⁴Tùulon kon uya ailon teppù imaimu pàk, tùse tùulon kon uya ailon te pùla iwechippù. ²⁵Màlàpàk tok utàppù tùpatalà'ne tùusenumenkaik Paul uya sàlà te tùpo, "Ikasa kulu Wakù Akkwalù uselupappù tùmaimu yenpoikanài Isaiah yai kùtamo kon yelupa tùuya yau! ²⁶Masapùla,

'Itàkà molopai pùsamlo kappon yamùk pàk.

Tàwàlàlà yeta auya'nokon màlà tùse ittu auya'nokon pen,

Tàwàlàlà iwa auya'nokon màlà tùse yene auya'nokon pen, kase.

²⁷Masapùla pùsamlo kappon yamùk yewan wechi màlà sa'man pe.

Tok uya tùpana kon yakkosak man,

Molopai tenu kon yakkosak tok uya.

Màlà kasa pùla iwechi yau, tok yenu uya yene eppaino,

tok pana uya yeta, tok usenumenkatok uya ittu.

Molopai tok welattà eppaino upyak,

molopai tok ipittà uya eppaino,' tukaik. {ISA 6:9-10}

²⁸"Ittuichi auya'nokon màlà Kaatù uya pùikattàntok yekale yeunossak Jew yamùk pen piyak. Tok uya yeta màlà!" tukaik. [²⁹Sàlà tesak Paul uya tùpo Jew yamùk utàppù tùsàulàmai'ma'nokon àsà pe tùklottau'nokon.]

³⁰Asa'là kili'chimo'chi Paul uko'mamùppù màlà pata yau tùne'mappù tùwemattoppe itau tau, molopai tamù'nawolon kon tense iyàssak kon yanùmùppù ya molo. ³¹Kaatù wettok itepulu pe yekamappù ya molopai kappon yamùk yenupappù ya Itepulu Jesus Christ pàk, tùselupa pàk iwechippù tùusenalippaik pùla molopai iwakkà'nài pùla.